

Andersson Elffers Felix

**Onderzoek bekostiging stelsel
Forensische Geneeskunde**

Inzicht in het nu, adviezen voor de
toekomst

Inhoud en colofon

Hoofdstuk	Pagina
Samenvatting	3
Deel 0: Over het onderzoek	11
Deel 1: Overzicht en evaluatie huidige financiering	17
Deel 2: Uitwerking en advies berekening 'objectieve' kosten	45
Deel 3: Uitwerking en advies bekostigingsstructuur	78
Bijlagen	93

Auteurs

Maxime Dekkers
Irene van de Hoef
Carlijn van Helmond
Lisette Reuvers
Koen Bron

Datum

18 december 2025

Ons kenmerk

GJ345

Klik op deze icoon rechtsboven
om terug te gaan naar deze
pagina

Klik op de balk om naar het
betreffende hoofdstuk te gaan

Samenvatting

De volgende pagina's bevatten een samenvatting van het rapport.

We benoemen kort de aanleiding en doelstelling van het onderzoek en benoemen vervolgens de belangrijkste knelpunten in de bekostiging van het stelsel die naar voren zijn gekomen in het onderzoek. Vervolgens beschrijven we de belangrijkste conclusies en adviezen over een bekostigingsmodel voor FG in opdracht van de politie. Tot slot geeft AEF nog een advies over de vervolgstappen.

i) Aanleiding en doel van het onderzoek

ii) Deelvraag 1: inzicht in geldstromen en knelpunten

iii) Deelvraag 2 en 3: belangrijkste conclusies en advies over ontwikkeling bekostigingsmodel FG in opdracht politie

iv) Advies over het vervolg

Samenvatting | aanleiding en doel van het onderzoek

AEF deed onderzoek naar de bekostiging van het stelsel van FG

De stuurgroep Versterking Forensische Geneeskunde (VFG) (bestaande uit het stelselverantwoordelijke departementen JenV, VWS en BZK) heeft AEF gevraagd te onderzoeken hoe de bekostiging van het stelsel forensische geneeskunde (FG) toekomstbestendig kan worden ingericht.

De opdracht bestond uit drie onderdelen:

1. Inzicht in huidige geldstromen en inzicht in knelpunten binnen het **gehele stelsel** van forensische geneeskunde.
2. Advies over een duurzame bekostigingsstructuur voor FG-activiteiten **in opdracht van de politie.**
3. Ontwikkeling van een bekostigingsstructuur voor FG-activiteiten **in opdracht van de politie**

Het onderzoek is uitgevoerd in een stelsel in beweging

Het stelsel van de forensische geneeskunde is volop in ontwikkeling. Voorbeelden van ontwikkelingen zijn de nieuwe aanbesteding van de MAZ, de herziene tarieven die sinds juli 2025 van kracht zijn, het lopende onderzoek naar de herijking van het opdrachtgeverschap van de gemeentelijke lijkschouw en de visie op het stelsel die ontwikkeld wordt door het programma VFG. De ingezette ontwikkeling heeft ook gevolgen voor de bekostiging van het stelsel. Het voorliggende onderzoek over de bekostiging moet daarmee bijdragen aan de verdere professionalisering en verduurzaming van het stelsel.

AEF heeft in het kader van dit onderzoek gesproken met betrokken partijen in het veld, documenten geanalyseerd, een (financiële) uitvraag gedaan bij uitvoerders en data geanalyseerd.

Samenvatting | deelvraag 1: inzicht in geldstromen en knelpunten (1/2)

We benoemen de belangrijkste knelpunten in de bekostiging

Het rapport presenteert de geldstromen binnen het stelsel van forensische geneeskunde en beschrijft knelpunten in de bekostiging van het stelsel als geheel. Hieronder zijn de belangrijkste knelpunten samengevat. Deze knelpunten bieden enerzijds een basis voor het advies in deelvraag 2 en 3 over FG-activiteiten in opdracht van de politie. Anderzijds bieden ze aangrijpingspunten voor mogelijke verdere vervolgtrajecten in de professionalisering van het stelsel.

Knelpunt 1: het stelsel kent gefragmenteerde en weinig transparante financiering.

Het stelsel kent veel verschillende geldstromen en verschillende wijzen van financiering vanuit Rijk, gemeenten en opdrachtgevers naar uitvoerders. Regionale verschillen zijn groot en vaak niet goed herleidbaar. Financiers hebben niet altijd zicht op welk deel van een budget aan FG besteed wordt, omdat FG-taken binnen sommige financieringsstromen niet eenvoudig te onderscheiden zijn. Vooral de financiering rond lijkschouw is weinig transparant, mede door het ontbreken van een heldere opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie tussen gemeenten en GGD'en. Het zoveel mogelijk stroomlijnen van de financiering (door de financiering waar mogelijk via de politie te laten lopen) draagt naar verwachting bij aan meer overzicht en betere sturing.

Knelpunt 2: de uitvoering van FG was eerder niet structureel kostendekkend – nieuwe tarieven hebben mogelijk geleid tot verbetering.

AEF heeft in de uitvraag uitvoerders gevraagd naar inkomsten en uitgaven over alle FG-activiteiten. Over 2022–2024 laten de uitvraagresultaten gemiddeld een klein negatief resultaat zien over alle activiteiten. Hierin bestaan echter wel grote regionale verschillen: ongeveer de helft van de regio's draaide verlies, de andere helft had een overschot. De kostendekkendheid van de nieuwe politietarieven (ingegaan per 1 juli 2025) heeft AEF nog niet kunnen onderzoeken. Het is dus nog niet duidelijk of dit knelpunt daarmee is opgelost. AEF heeft wel signalen ontvangen dat deze tarieven meer dan kostendekkend zijn.

Knelpunt 3: uitvoerders ervaren belemmering in doorontwikkeling door jaarlijks subsidieproces voor structurele kosten.

Uitvoerders ervaren het jaarlijkse subsidieproces rondom de structurele systeemkosten, zoals een vergoeding voor de ongedekte beschikbaarheid, als arbeidsintensief en weinig efficiënt. Hoewel de hoop is dat dit proces in de toekomst anders verloopt als de transitie van het stelsel verder gevorderd is, geven uitvoerders aan dat dit proces op dit moment niet bijdraagt aan meerjarige investeringen en duurzame ontwikkeling van het stelsel. Zeker omdat het gaat om kosten die voor een groot deel wel structureel nodig (en gewenst) zijn voor professionalisering van het stelsel, zoals de 24/7 beschikbaarheid en Formatus voor dataregistratie.

Samenvatting | deelvraag 1: inzicht in geldstromen en knelpunten (2/2)

We benoemen de belangrijkste knelpunten in de bekostiging

Het rapport presenteert de geldstromen binnen het stelsel van forensische geneeskunde en beschrijft knelpunten in de bekostiging van het stelsel als geheel. Hieronder zijn de belangrijkste knelpunten samengevat. Deze knelpunten bieden enerzijds een basis voor het advies in deelvraag 2 en 3 over FG-activiteiten in opdracht van de politie. Anderzijds bieden ze aangrijpingspunten voor mogelijke verdere vervolgtrajecten in de professionalisering van het stelsel.

Knelpunt 4: huidige bekostiging sluit beperkt aan op kosten van 24/7 beschikbaarheid.

Er zijn diverse knelpunten in het huidige kostprijsmodel die niet voldoende aansluiten bij de werkelijkheid. Het belangrijkste knelpunt is dat het huidige kostprijsmodel onvoldoende de werkelijke kostenstructuur van een beschikbaarheidsdienst reflecteert: de beschikbaarheidskosten zijn in de praktijk grotendeels vast ('brandweercapaciteit'), terwijl de huidige bekostiging nu variabel meebeweegt met het aantal verrichtingen. Hierdoor kan de financiering bij schommelingen in productie structureel uit de pas lopen met de werkelijke beschikbaarheidskosten. De gesignaleerde knelpunten worden meegenomen in het advies over een nieuwe bekostigingssystematiek (vraag 2 en 3).

Knelpunt 5: er spelen diverse vraagstukken rondom kostendekkendheid van de opleiding.

Dit onderzoek heeft in kaart gebracht hoe de huidige financieringsstromen rond de opleiding lopen. Het inzicht is dat belangrijkste vraagstukken in de bekostiging samenhangen met de ontwikkeling van het vak zelf, met name de ontvlechting van de MAZ en de gevolgen daarvan voor de opleiding. Een voorbeeld is de afspraken over valuteerbare arbeid: op dit moment gaan bekostigingsafspraken ervanuit dat aiOS voor 50% productief zijn. Uitvoerders en opleiders geven aan niet zeker te weten of deze aanname overeenkomt met de praktijk, en met name dat het onzeker is of dit in de toekomst een houdbaar is als de MAZ wegvalt. Daarnaast komt voor de theoretische opleiding als knelpunt naar boven dat de NSPOH volledig variabel wordt gefinancierd, terwijl de kosten bijna volledig vast zijn (en in ieder geval niet volledig samenhangen met het aantal studenten).

Tot slot: het stelsel is in transitie. Ketenpartners zien dat de laatste jaren stappen zijn gezet in versterking van het stelsel, maar zien ook dat er nog onzekerheden zijn die invloed hebben op de bekostiging. Zij geven aan dat herontwerp van bekostiging kansen biedt voor verdere professionalisering en verduurzaming van het stelsel.

Samenvatting | deelvraag 2 en 3: belangrijkste conclusies en advies over ontwikkeling bekostigingsmodel FG in opdracht politie (1/3)

We beschrijven drie kernconclusies

Naast dat AEF gevraagd is de geldstromen in het *gehele* stelsel in kaart te brengen, is AEF gevraagd de kosten van *FG-activiteiten in opdracht van de politie* te berekenen en te adviseren over een toekomstbestendige bekostigingsstructuur. Het model moet 24/7 beschikbaarheid financieren, kostendekkend zijn voor enkel FG-activiteiten in opdracht van de politie (zonder inkomsten uit lijkschouw), en uitgaan van bekostiging op het niveau van de tien politie-eenheden.

Hiernaast en op de volgende pagina beschrijven we de belangrijkste conclusies.

Daarna beschrijven we tot welke adviezen voor het vervolgproces dit leidt.

Conclusie 1: AEF concludeert dat het ontwerpen van een model dat kostendekkend is voor alléén verrichtingen in opdracht van de politie zonder rekening te houden met verrichtingen voor gemeentelijke lijkschouw in de benodigde beschikbaarheid, inefficiënt, duur en weinig realistisch is. Dit komt met name door de eis van 24/7-beschikbaarheid die uitvoerders dan moeten realiseren voor enkel FG-activiteiten in opdracht van de politie. Vanwege de 24/7 beschikbaarheidseis in combinatie met de aanname dat diensten paraat worden ingevuld, geldt dat er altijd een minimale bezetting nodig is van 168 uur per week per regio (24x7). Dit staat gelijk aan 6,58 fte aan forensisch artsen per regio (65,8 fte in totaal), voor *enkel* FG-activiteiten in opdracht van de politie.

AEF heeft op basis van de huidige aantallen verrichtingen per regio, de bestaande normtijden en de berekende reistijden per uur berekend wat de gemiddelde werklast is per uur per regio. Op basis hiervan is berekend hoeveel artsen er tegelijk nodig zijn per uur voor het borgen van beschikbaarheid. De berekeningen op basis van de huidige set aannames* leiden tot een (theoretische) behoefte van 94 fte voor *enkel* FG-activiteiten in opdracht van de politie. Deze forensisch artsen zouden volgens deze berekening slechts 32-34% van hun beschikbare tijd aan verrichtingen besteden. AEF acht een dergelijk lage productiviteit niet wenselijk en onvoldoende realistisch.**

AEF concludeert daarom dat het van belang is deze uitgangspunten te herzien voor het ontwikkelen van een realistischer en doelmatiger model. Met name het uitgangspunt om in de berekening van de kosten geen rekening te houden met inzet op lijkschouw en daarmee zowel vanuit politie als vanuit gemeenten apart 24/7 beschikbaarheid te financieren, zou moeten worden herzien.

*Zie de aannames op pagina 51 van het rapport.

**Ter vergelijking: landelijk is ca. 95 fte forensisch artsen werkzaam binnen de GGD'en en de FARR om alle FG-activiteiten uit te voeren, inclusief de MAZ.

Het is daarmee niet aannemelijk dat voor alleen politie-opdrachten vrijwel dezelfde personeelsomvang nodig zou zijn als momenteel voor het volledige spectrum aan werkzaamheden. Door dit wel zo te financieren, wordt dit onnodig duur.

Samenvatting | deelvraag 2 en 3: belangrijkste conclusies en advies over ontwikkeling bekostigingsmodel FG in opdracht politie (2/3)

We beschrijven drie kernconclusies

Naast dat AEF gevraagd is de geldstromen in het *gehele* stelsel in kaart te brengen, is AEF gevraagd de kosten van *FG-activiteiten in opdracht van de politie* te berekenen en te adviseren over een toekomstbestendige bekostigingsstructuur. Het model moet 24/7 beschikbaarheid financieren, kostendekkend zijn voor enkel FG-activiteiten in opdracht van de politie (zonder inkomsten uit lijkschouw), en uitgaan van bekostiging op het niveau van de tien politie-eenheden.

Hiernaast en op de volgende pagina beschrijven we de belangrijkste conclusies.

Daarna beschrijven we tot welke adviezen voor het vervolgproces dit leidt.

Conclusie 2: AEF concludeert dat er nog diverse inhoudelijke en technische keuzes nodig zijn om te komen tot een advies over en een ontwerp van de bekostigingsstructuur. De keuzes zijn deels inhoudelijk en deels technisch (op basis van de effecten voor de kosten). Het gaat zowel om keuzes die nodig zijn voor de berekening van fte-behoefte als voor de berekening van personele kosten. Het gaat om de volgende normatieve keuzes:

- a) De taakverdeling tussen artsen en verpleegkundigen;
- b) De eventuele verdeling tussen spoed- en planbare verrichtingen;
- c) De keuze voor parate diensten, piketdiensten of een combinatie daarvan en de wijze waarop bekostiging hiervan plaatsvindt;
- d) De manier waarop specialistisch werk wordt bekostigd;
- e) De keuze of een herijking van de normtijden nodig is.

Samenvatting | deelvraag 2 en 3: belangrijkste conclusies en advies over ontwikkeling bekostigingsmodel FG in opdracht politie (3/3)

We beschrijven drie kernconclusies

Naast dat AEF gevraagd is de geldstromen in het *gehele* stelsel in kaart te brengen, is AEF gevraagd de kosten van *FG-activiteiten in opdracht van de politie* te berekenen en te adviseren over een toekomstbestendige bekostigingsstructuur. Het model moet 24/7 beschikbaarheid financieren, kostendekkend zijn voor enkel FG-activiteiten in opdracht van de politie (zonder inkomsten uit lijkschouw), en uitgaan van bekostiging op het niveau van de tien politie-eenheden.

Hiernaast en op de volgende pagina beschrijven we de belangrijkste conclusies.

Daarna beschrijven we tot welke adviezen voor het vervolgproces dit leidt.

Conclusie 3: AEF concludeert dat, gegeven het karakter van de inzet van forensisch artsen, variant 5 (jaarlijks vastgestelde vaste bedragen per regio) en variant 2 (hybride bekostiging) de meest passende bekostigingsvarianten zijn. Welke van deze twee uiteindelijk het beste aansluit, hangt af van de inhoudelijke keuzes die in het vervolg nog worden gemaakt.

We schetsen een aantal afwegingen die spelen bij het maken van deze keuze. Wanneer er in de toekomst wordt gekozen voor 24/7 parate beschikbaarheid van forensisch artsen is de verwachting dat variant 5 het beste aansluit. De kosten zijn in deze inrichting grotendeels vast, waardoor variabele tarieven per verrichting beperkt passen bij de werkelijke kostopbouw. Deze variant 5 waarin periodiek de benodigde capaciteit en bijbehorende kosten per regio worden berekend en via een vaste bijdrage worden vergoed, weerspiegelt deze realiteit het meest. In deze systematiek worden geen tarieven per verrichting gehanteerd; de financiering is niet direct afhankelijk van productie. Dit past bij een stelsel waarin structurele beschikbaarheid doorslaggevend is en productievariatie slechts beperkt invloed heeft op de totale kosten. Eventueel kan deze herijking niet jaarlijks, maar bijvoorbeeld twee- of driejaarlijks uitgevoerd worden (waardoor deze variant kan functioneren als een tussenoptie tussen variant 4 (meerjarig vastgestelde vaste bedragen per regio) en 5). Voordeel hiervan is dat er meerjarige duidelijkheid is en minder jaarlijkse werklust bij de herijking, nadeel is dat de bekostiging minder adaptief is en daardoor minder aansluit bij de werkelijke kosten.

AEF concludeert daarnaast dat variant 2 logischer is wanneer de toekomstige inrichting leidt tot een kostenopbouw waarin een groter deel van de kosten meebeweegt met daadwerkelijke inzet. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als (deels) met piketdiensten wordt gewerkt in plaats van volledig parate diensten, of wanneer politietaken en gemeentelijke lijkschouw gezamenlijk worden georganiseerd waardoor inzet sterker fluctueert met de vraag. In dat scenario kan een hybride systematiek – met een vaste vergoeding voor basisbeschikbaarheid en een aanvullende variabele component, zoals een uurtarief of tarief per verrichting – beter aansluiten.

Samenvatting | advies over het vervolg

AEF adviseert de stuurgroep VFG om een **vervolgtraject** vorm te geven waarin FG-activiteiten in opdracht van de politie én lijkschouw gezamenlijk worden gewogen, de benodigde inhoudelijke en technische keuzes worden gemaakt en de bekostigingsstructuur verder wordt uitgewerkt. Daartoe formuleert AEF **5 adviezen voor het vervolg**.

Advies 1: Ontwikkel een bekostigingsstructuur die uitgaat van gedeelde beschikbaarheid voor FG-activiteiten in opdracht van politie en de lijkschouw.

Zoals blijkt uit de analyse van de werklast en benodigde fte, is de eis van 24/7 beschikbaarheid een grote bepalende factor in de kosten. Het opstellen van een model dat uitgaat van uitvoerders die FG-activiteiten in opdracht van de politie kostendekkend kunnen uitvoeren (incl. garantie 24/7 parate beschikbaarheid voor *enkel* deze activiteiten), zonder rekening te houden met inzet voor de lijkschouw, is niet doelmatig en niet realistisch. In de praktijk is er één gezamenlijke capaciteitspool voor zowel politie-FG als lijkschouw: artsen voeren beide taken uit. Een bekostigingsstructuur die uitgaat van gezamenlijke beschikbaarheid reflecteert de feitelijke situatie en is dus realistischer en bovendien doelmatiger vanwege schaalvoordelen. Vervolgonderzoek moet de benodigde beschikbare fte's voor FG-activiteiten in opdracht van de politie én lijkschouw gezamenlijk in beeld brengen en de objectieve kosten op basis van beide type activiteiten bepalen.

Advies 2: geef richting aan de benodigde inhoudelijke en technische keuzes – waar nodig in samenspraak met opdrachtgevers en uitvoering – vóór het ontwikkelen van een bekostigingsstructuur. Zie de keuzes zoals beschreven bij conclusie 2. AEF benadrukt dat veel van deze keuzes onderling samenhangen – eerst inhoudelijk en dan technisch - en daarom in logische samenhang en volgorde moeten worden gemaakt.

Advies 3: kies *daarna* een bekostigingssystematiek die structurele beschikbaarheid centraal stelt. AEF concludeert dat een model met jaarlijks vastgestelde vaste bedragen per regio of hybridemodel het best aansluiten op de aard van het werk, de gewenste beschikbaarheid en voorspelbaarheid van de bekostiging. De uiteindelijke keuze tussen deze varianten kan het best gemaakt worden wanneer de objectieve kosten volledig zijn berekend op basis van bovenstaande keuzes.

Advies 4: bekostig landelijke systeemkosten apart. Landelijke systeemkosten (zoals Formatus- of innovatiekosten) kunnen niet goed aan individuele regio's worden toegerekend. AEF adviseert dit landelijk te financieren en hierover separate afspraken te maken.

Advies 5: Ontwerp de bekostigingsstructuur van specialistische FG-verrichtingen apart. Voor sommige specialistische FG-verrichtingen - zoals zedenonderzoek bij 16- en 17-jarigen - gelden (deels in de toekomst) mogelijk verhoogde kwaliteitseisen, zoals een minimale exposurenorm en de verplichting tot een parallel beschikbaarheidsrooster. Omdat deze verrichtingen door een beperkte groep artsen wordt uitgevoerd, moet worden vastgesteld op welke schaal (landelijk of bovenregionaal) organisatie en beschikbaarheid nodig zijn. Op basis daarvan kan een passende, aparte beschikbaarheidsbekostiging worden ingericht.

Deel 0 | Over dit onderzoek

In dit hoofdstuk omschrijven we de opdracht die AEF van de stuurgroep Versterking Forensische Geneeskunde (VFG) heeft gekregen.

We benoemen de drie **doelen** van het onderzoek en beschrijven welke **scope** we hanteren voor welk onderdeel van het onderzoek. Ook beschrijven we hoe **invulling** is gegeven aan deze opdracht, welke **aanpak** is gehanteerd en de **context** waarbinnen dit onderzoek plaatsvond.

i) Opdracht en scope

ii) Toelichting scope

iii) Aanpak van het onderzoek

Over dit onderzoek

Opdracht en scope | drie samenhangende onderdelen

Aanleiding en opdracht

AEF doet in opdracht van de stuurgroep Versterking Forensische Geneeskunde (stelselverantwoordelijke ministeries JenV, VWS en BZK) onderzoek naar de **bekostiging van het stelsel van forensische geneeskunde**.

In november 2024 heeft AEF een advies opgeleverd over de inrichting van regie binnen het stelsel forensische geneeskunde. De implementatie van het advies heeft ook gevolgen voor de wijze van bekostiging binnen het stelsel. Om die reden heeft de stuurgroep VFG besloten tot een aanvullend onderzoek naar de bekostiging.

De initiële opdracht bestond uit drie samenhangende onderdelen:

1. **Evaluatie huidige financiering**, met als doel meer inzicht te krijgen in de huidige geldstromen voor het gehele werkveld van forensische geneeskunde en de ervaren knelpunten daarin. *We kijken hier naar het gehele stelsel van forensische geneeskunde.*
2. **Advies over wenselijke bekostigingsstructuur voor door de politie gefinancierde FG-activiteiten** om te komen tot een duurzaam, efficiënt model, dat bijdraagt aan de professionalisering van rollen en verantwoordelijkheden in het stelsel. *Dit betreft alleen FG-activiteiten in opdracht van de politie.*
3. **Ontwikkeling bekostigingsstructuur**: een kostprijsmodel, incl. advies over prijzen, voor de door de politie gefinancierde FG-activiteiten. *Dit betreft alleen FG-activiteiten in opdracht van de politie.*

Invulling opdracht

AEF concludeert op basis van dit onderzoek dat eerst een aantal keuzes moet worden gemaakt, voordat een **bekostigingsstructuur kan worden ontwikkeld**.

Het onderzoek laat zien dat het kostenefficiënter is om de uiteindelijke bekostigingsstructuur niet uitsluitend te baseren op FG-activiteiten in opdracht van de politie, maar daarin ook de verrichtingen voor lijkschouw mee te wegen. Daarnaast zijn er meerdere punten geïdentificeerd waarop nog keuzes nodig zijn die richtinggevend zijn voor de verdere ontwikkeling van een bekostigingsmodel.

Om deze reden heeft AEF in deze fase geen bekostigingsstructuur uitgewerkt (deelvraag 3), maar een advies opgesteld over de te nemen vervolgstappen en de benodigde keuzes in kaart gebracht.

Toelichting scope | het werkveld van forensisch artsen

Het werkveld van de forensische geneeskunde omvat verschillende typen activiteiten. Binnen het veld bestaan uiteenlopende indelingen en is de gebruikte terminologie niet altijd eenduidig. In dit onderzoek hanteren wij twee assen: het onderscheid tussen verrichtingen bij levenden (Forensisch Medisch Onderzoek) en bij overledenen (Lijkschouw), en het onderscheid tussen verrichtingen die plaatsvinden binnen het kader van de *Wet deskundigen in strafzaken* en verrichtingen die daarbuiten vallen. Deze indeling is in het kader van dit onderzoek relevant omdat de financiering per categorie verschilt.

- **Forensisch Medisch Onderzoek (FMO)** betreft verrichtingen bij levende personen, zoals letselbeschrijving en zedenonderzoek. De meeste van deze verrichtingen worden op dit moment uitgevoerd door GGD-en en de Forensisch Artsen Rotterdam Rijnmond (FARR). Bij minderjarigen wordt het zedenonderzoek uitgevoerd door het LOEF. Het merendeel van de FMO-activiteiten wordt gefinancierd door de politie. Er zijn echter uitzonderingen, zoals de Forensisch Medische Expertise Kinderen en Kindermishandeling (FMEKK), die doorgaans door VWS wordt bekostigd, maar in de praktijk soms ook door de politie.
- **Lijkschouw** betreft postmortaal onderzoek. In de meeste gevallen voert de behandelend arts de lijkschouw uit en geeft een verklaring van natuurlijke dood af. Wanneer een arts de natuurlijke dood niet met zekerheid kan vaststellen – waaronder bij een vermoeden van niet-natuurlijk overlijden – wordt een forensisch arts ingeschakeld voor de lijkschouw. Deze artsen

worden aangesteld door burgemeesters. Gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk. Forensisch artsen hebben ook een rol bij euthanasie. Zij controleren of de uitvoering hiervan door de behandelend arts goed is verlopen. Daarnaast moet bij (natuurlijk) overlijden van een minderjarige een forensisch arts worden ingelicht door de behandelend arts (NODOK). Wanneer er vermoeden is van een niet-natuurlijke dood, kan de politie een overlijdensonderzoek starten. De gemeentelijke lijkschouw maakt hier dan onderdeel van uit en wordt uitgevoerd door een forensisch arts. De politie kan forensisch artsen daarnaast vragen om aanvullend overlijdensonderzoek te doen, of om lichaamsmateriaal af te nemen van de overledene. Gemeenten betalen de gemeentelijke lijkschouw, terwijl de politie het aanvullend onderzoek en de afname van lichaamsmateriaal financiert.

- **Verrichtingen binnen de Wet deskundigen in strafzaken**, zoals letselinterpretatie, worden uitgevoerd door forensisch artsen die zijn ingeschreven in het Nationaal Register van Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) of anderszins als deskundige worden benoemd in een specifieke strafzaak. Deze verrichtingen kunnen betrekking hebben op zowel levende als overleden personen. Het Openbaar Ministerie fungeert hierbij als financier.

De scope van dit onderzoek verschilt per onderdeel en met name op de **FG-activiteiten in opdracht van de politie**, te weten het FMO en de afname van lichaamsmateriaal tijdens een lijkschouw. Zie het **overzicht** op de volgende pagina.

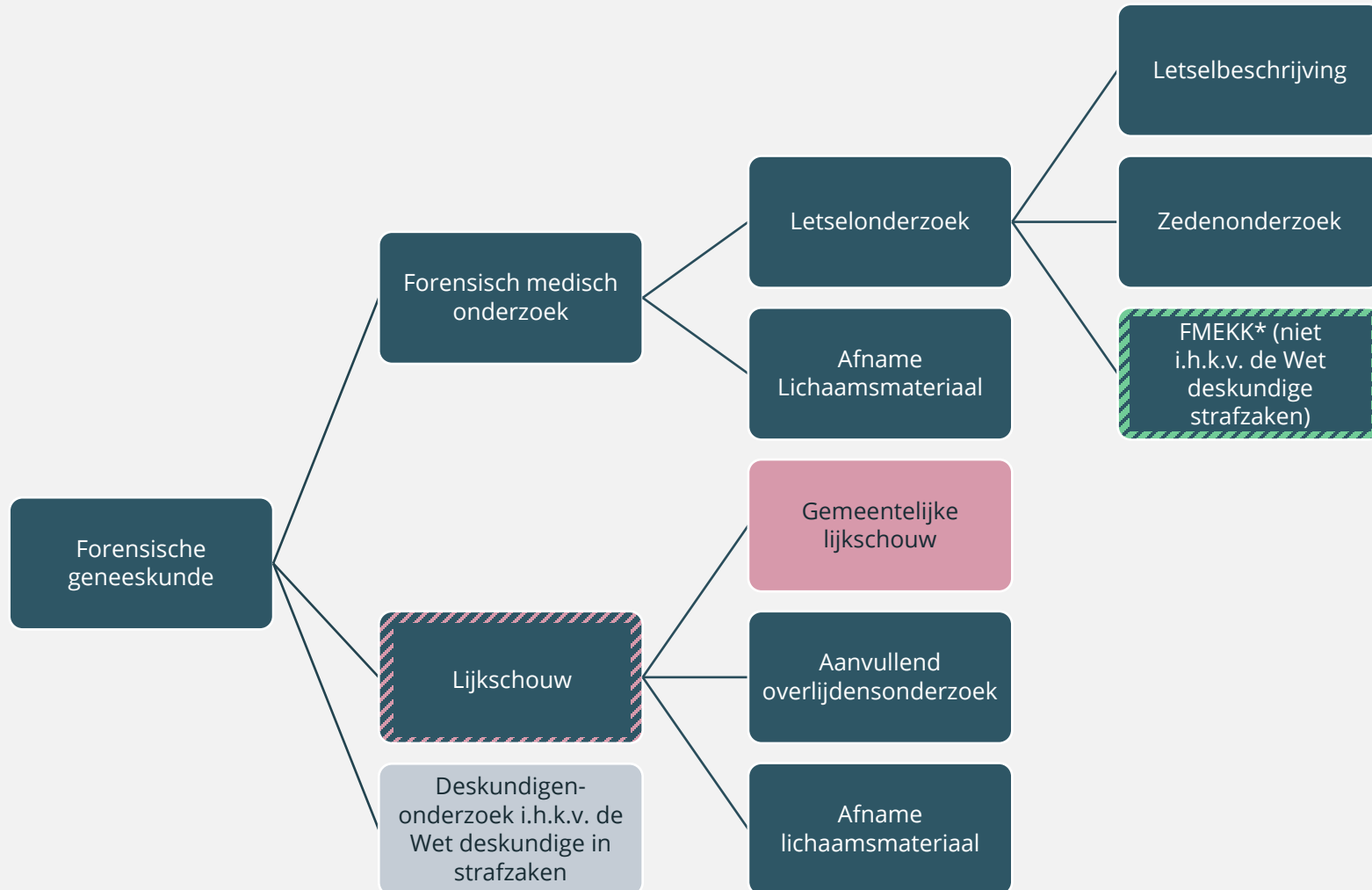

Over dit onderzoek

Toelichting scope | visueel overzicht scope per onderzoeksonderdeel

Blauwe blokken: gefinancierd door de politie; scope voor onderzoeksvraag 2 en 3

Roze blok: gefinancierd door de gemeenten; geen onderdeel van de scope voor onderzoeksvragen 2 en 3, wel van onderzoeksvraag 1.

Grijs blok: gefinancierd door het OM; geen onderdeel van de scope van onderzoeksvraag 2 en 3, wel van onderzoeksvraag 1.

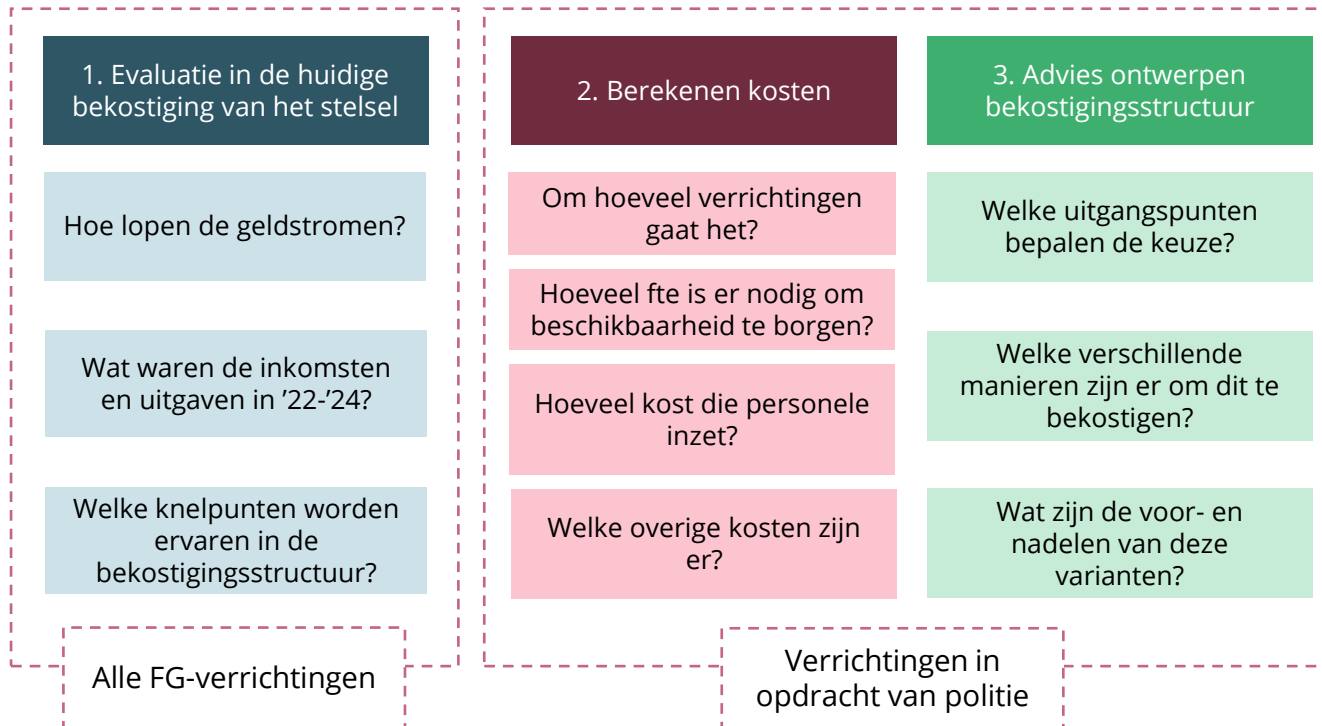
Groen blok: gefinancierd door VWS; geen onderdeel van de scope voor onderzoeksvragen 2 en 3, wel van onderzoeksvraag 1.

Over dit onderzoek

Onderzoeksaanpak | inzet van verschillende methoden

We hebben het onderzoek vormgegeven via drie onderdelen:

We hebben verschillende methoden ingezet

- ▶ Om de huidige financiering van het stelsel en knelpunten in kaart te brengen (deel 1) heeft AEF **documenten** bestudeerd en **gesprekken** gevoerd met partijen in het veld.*
- ▶ Daarnaast is een (**financiële**) **uitvraag** gedaan bij uitvoerders van forensische geneeskunde om inkomsten, uitgaven en roosters in beeld te krijgen. Ook zijn data uit **Formatus**** opgevraagd om een beeld te krijgen van verrichtingen. Deze zijn zowel gebruikt voor inzicht in de huidige financiering (deel 1), als voor de berekening van de kosten en advies bekostigingsstructuur (deel 2 en 3).
- ▶ Om de kosten te berekenen zijn (**kwaliteits**)**eisen, aannames en uitgangspunten** voor beschikbaarheid in kaart gebracht, een analyse gemaakt van de werklust (per regio) en van de kosten, en de **objectieve kosten** berekend (zie deel 3 van het rapport voor een verdere toelichting).
- ▶ In **aanvullende gesprekken** en **duidingssessies** met partijen heeft AEF deze analyses en aannames getoetst en voor- en nadelen van verschillende bekostigingsstructuren geduid.

Deel 3 van dit rapport beschrijft deze aanpak uitgebreider.

* Zie de lijst met gesprekspartners in de bijlage.

** Formatus is een elektronisch registratiesysteem dat gebruikt wordt voor de eerstelijns forensische geneeskunde.

Context | een stelsel in beweging

Het onderzoek speelt zich af in een stelsel in beweging

Het stelsel van de forensische geneeskunde is volop in ontwikkeling. Zo spelen de gevolgen van de aanbesteding rondom de MAZ, spelen de gevolgen van de het kostenonderzoek naar (medisch-) specialistische vervolgoopleidingen en zijn er sinds juli 2025 nieuwe tarieven van kracht. Ook loopt er momenteel een onderzoek naar de herijking van het opdrachtgeverschap van de gemeentelijke lijkschouw en wordt er gewerkt aan opvolging van het AEF-advies over regie in het stelsel en wordt door het programma Versterking Forensische Geneeskunde (ministerie van JenV, VWS, BZK) gewerkt aan een visie voor de toekomst van het stelsel.

De ingezette ontwikkeling heeft ook gevolgen voor de wijze van bekostiging binnen het stelsel. Het huidige onderzoek heeft daarom als belangrijk doel heeft om bij te dragen aan de beweging van verdere professionalisering en verduurzaming van het stelsel.

Dit heeft gevolgen voor keuzes in het onderzoek

Dat het stelsel in beweging is, heeft ook gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. In het onderzoek is telkens gekeken naar hoe het mogelijk is aan te sluiten bij de (toekomstige) praktijk. Tegelijk is nog niet altijd duidelijk hoe deze toekomst eruit zal gaan zien omdat er nog keuzes gemaakt moeten. Analyses moesten we deels baseren op huidige data om een beeld te vormen, die wellicht niet altijd zullen aansluiten bij de toekomstige praktijk. Gedurende het gehele onderzoek zijn bewust keuzes gemaakt, rekening houdend met dat er nog nieuwe ontwikkelingen zullen plaatsvinden.

Het advies is daarom ook toegespitst op de belangrijkste vervolgstappen, het benodigde vervolgonderzoek en de keuzes die daarbij gemaakt moeten worden. Zie hiervoor deel 2 en 3 van het onderzoek.

Deel I | Overzicht en evaluatie huidige financiering

- A. Overzicht geldstromen in het stelsel
- B. Analyse huidige inkomsten en kosten
- C. Knelpunten in huidige
financieringsstructuur

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Dit hoofdstuk beschrijft de geldstromen in het stelsel van de forensische geneeskunde.

We laten eerst een schematische weergave zien van de verschillende financieringsrelaties tussen alle partijen in het stelsel. Vervolgens zoomen we in op de individuele geldstromen in het overzicht. We leggen per geldstroom uit hoe die loopt, wat de omvang is en op welk onderdeel van de forensische geneeskunde dit bekostigt. Ook lichten we toe welke vorm van financiering hiervoor wordt gebruikt.

i) Toelichting typen bekostiging

ii) Overkoepelend beeld geldstromen

iii) Overzicht verschillende geldstromen

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Toelichting typen bekostiging | het FG-stelsel kent een veelheid aan financieringsrelaties en verschillende typen bekostiging

De financiering van forensische geneeskunde is een **complex geheel**. In het schema op de volgende pagina is te zien dat er een complex web aan geldstromen is in het stelsel. Via verschillende routes zijn een kleine dertig partijen betrokken bij de financiering van verrichtingen in de forensische geneeskunde. Dit zorgt voor een **veelheid aan financieringsrelaties**. Dit kost veel afstemming en tijd, maakt het systeem niet flexibel en zorgt voor onduidelijkheid en ondoorzichtigheid.

Niet alleen het aantal financieringsrelaties zorgt voor complexiteit, ook de **wijze van bekostiging** varieert. Sommige verrichtingen worden bekostigd middels een (integrale) kostprijs, andere met een vast subsidiebedrag. Ook zijn er hybride bekostigingsstructuren, bestaande uit zowel een vaste component als een variabele component. In de legenda is met kleuren aangegeven welk type bekostiging er per geldstroom wordt gebruikt. *Hiernaast* lichten we toe wat elk type inhoudt. Op de volgende pagina's gaan we dieper in op hoe deze verschillende typen bekostiging in de praktijk gehanteerd worden.

Vier verschillende typen van bekostiging:

1. **Integrale kostprijs per verrichting of eenheid.** Hierbij worden zowel de directe kosten van de uitvoering meegenomen, zoals personeelsinzet en materialen, als ook een evenredig deel van de overhead en algemene organisatiekosten. De prijs per verrichting bekostigt dus alle kosten van die verrichting.
2. **Directe kostprijs per verrichting of eenheid.** Deze benadering focust op de kosten die rechtstreeks samenhangen met de uitvoering van een specifieke activiteit. Voorbeelden zijn de tijd van het personeel dat direct betrokken is, de materialen die worden verbruikt en de reistijd voor een verrichting. Het gaat hier dus om de 'kale' kostprijs, zonder doorbelasting van overhead of systeemkosten.
3. **Vast bedrag ter dekking van systeem- of organisatiekosten.** Dit betreft uitgaven die niet goed zijn toe te rekenen aan afzonderlijke verrichtingen, maar die wel essentieel zijn voor het functioneren van de organisatie, zoals huisvesting, ICT, beleidsontwikkeling of opleidingsactiviteiten. Vaak wordt dit vormgegeven als een vaste som.
4. **Combinatie van deze financieringsvormen.** Hierbij wordt een deel van de kosten via verrichtingen gedekt, terwijl een ander deel als vast bedrag wordt gefinancierd.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overkoepelend overzicht geldstromen | een stelsel aan financieringsrelaties

Op de volgende pagina's gaan we dieper in op de aard en omvang van de verschillende geldstromen

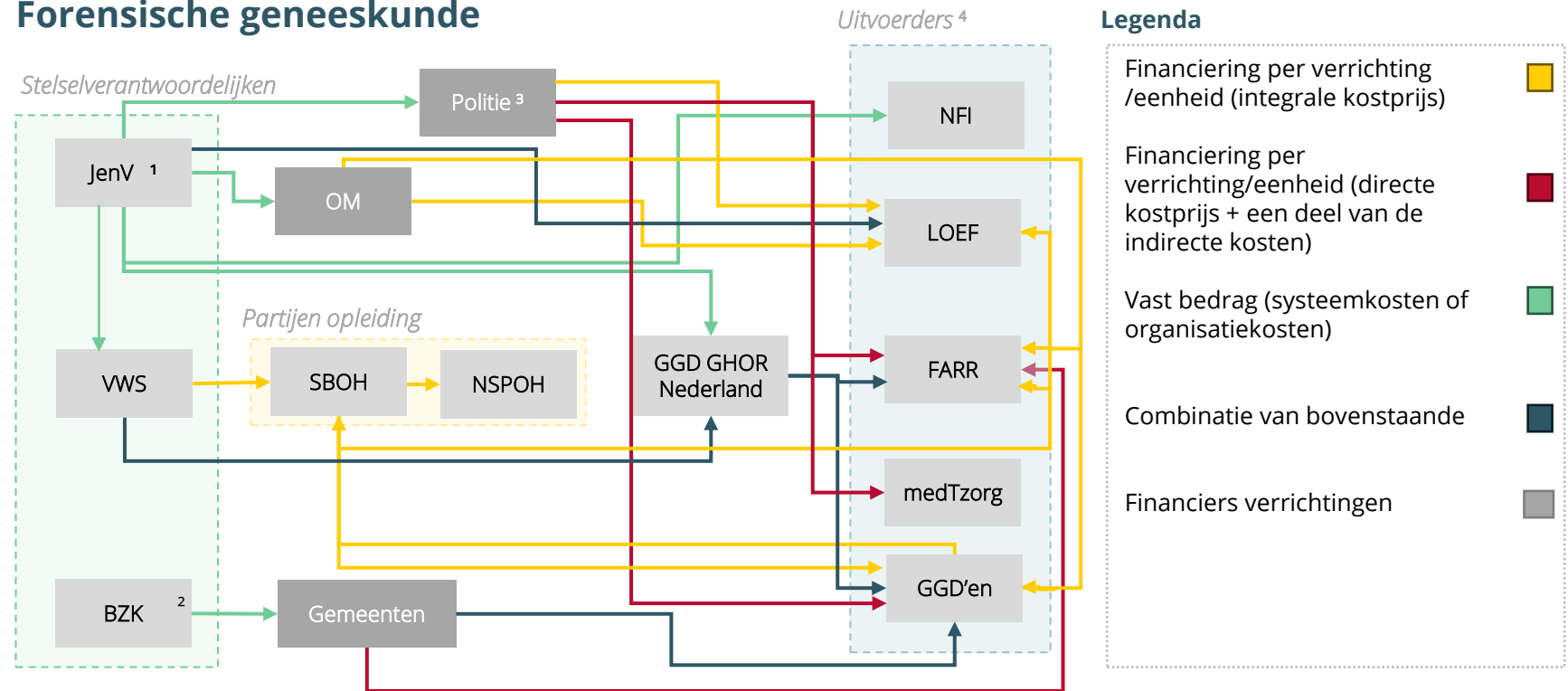
In het overzicht hiernaast geven we **de financieringsrelaties** van de forensische geneeskunde weer. De financieringsrelaties worden weergegeven met gekleurde pijlen, gebaseerd op het type financiering.

In totaal bedragen deze geldstromen ca. € 50 miljoen.

Dit overzicht is versimpeld ten behoeve van de leesbaarheid. Zo is niet weergegeven voor welk onderdeel van FG de financieringslijn is. Daarnaast is er ook een aantal partijen die een kleiner aantal aanvragen doen en daarvoor betalen, zoals begrafenisondernemers en advocaten. Ook is het Forensisch Medisch Genootschap (FMG) niet opgenomen.

Op de volgende pagina's gaan we dieper in op elke geldstroom.

Overzicht geldstromen ten behoeve van Forensische geneeskunde

1. Binnen JenV zijn zowel DGPenV als DGRR betrokken. DGPenV financiert de politie en subsidieert GGD GHOR Nederland. DGRR financiert het OM, NFI en LOEF.
2. Deze geldstroom loopt vanuit het gemeentefonds. BZK is stelselverantwoordelijk voor gemeentefinanciën.
3. Naast de politie financiert ook de KMar enkele verrichtingen vanuit haar wettelijke politietaak.
4. De geldstroom naar Arts en Zorg ontbreekt nog. Hier hebben we nog geen informatie voor opgehaald. Naar verwachting is de geldstroom vergelijkbaar met die van medTzorg.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht geldstromen | FG in opdracht van politie (FMO)

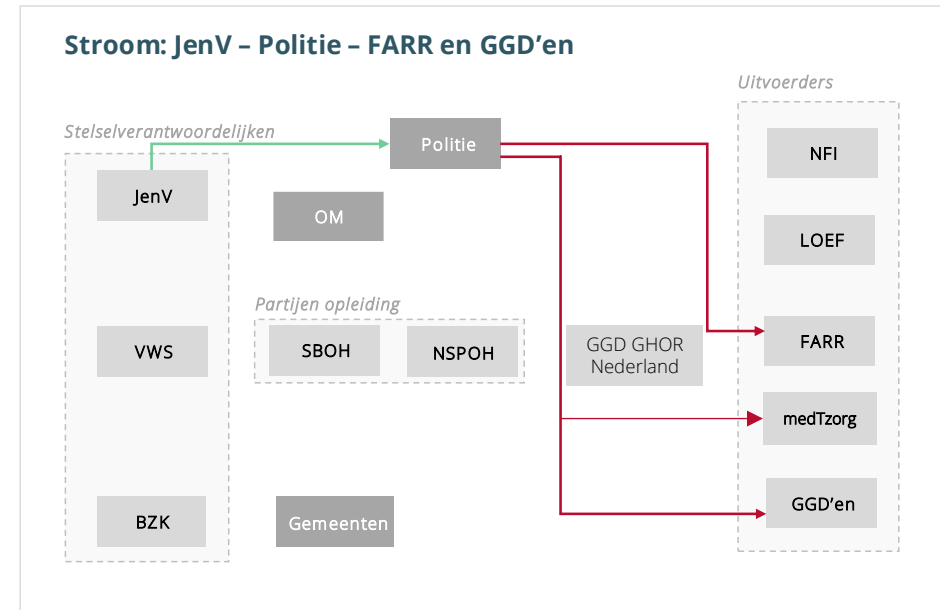
Geldstroom van JenV (DGPenV) naar politie naar GGD'en, FARR en medTzorg

Deze geldstroom betreft FMO, afname van lichaamsmateriaal bij lijkschouw en aanvullend onderzoek bij lijkschouw, ook wel FG-verrichtingen in opdracht van de politie.

- De politie wordt bekostigd uit een algemene bijdrage voor de wettelijke politietaak, die intern over eenheden wordt verdeeld. Forensisch onderzoek en de inkoop daarvan is onderdeel van de algemene bijdrage. Het budget voor FG-activiteiten is niet geoormerkt.
- De FARR, medTzorg en de GGD'en ontvangen een bedrag per verrichting van de desbetreffende politie-eenheid.*
- Sinds 1 juli 2025 gelden er afspraken over landelijke tarieven tussen de politie en de uitvoerende partijen. Daarvoor waren er regionale afspraken over de bekostiging.
- De politie bekostigt FMO en de afname van lichaamsmateriaal en aanvullend onderzoek bij lijkschouw. Binnen deze categorieën zijn er

verschillende verrichtingen geïdentificeerd die elk een verschillend tarief kennen.**

- De meeste verrichtingen kennen een tarief inclusief en exclusief reistijd. Het tarief met reistijd verschilt tussen stedelijke en niet-stedelijke regio's.
- De tarieven zijn gebaseerd op de directe kostprijs: alle kosten die direct aan de verrichting toe te rekenen zijn worden hiervan betaald. Daar bovenop komen nog een deel van de indirecte kosten, zoals overhead-, materiaalkosten en piketopslagen. Andere indirecte elementen zoals de 24-uurs beschikbaarheid en de kennisinfrastructuur worden gedekt uit de systeemsubsidie, zie de volgende pagina.
- De tarieven zijn gebaseerd op een intern kostprijsmodel van de GGD'en die in 2020 is gevalideerd door onderzoeksbureau Lysias. Dit kostprijsmodel wordt verder toegelicht in bijlage 1.

In 2024 was de geldstroom van de politie naar GGD'en en FARR (excl. MAZ) € 8.553.000.

* De geldstroom naar Arts en Zorg ontbreekt nog, omdat nog niet met deze partij gesproken is. Naar verwachting is de geldstroom vergelijkbaar met die van medTzorg.

** Dit gaat o.a. om bloed, urine, en oogbolvochtafname bij lijkschouw, bloedafname i.h.k.v. WvW, bloed/urine afname bij geweldplegers, DNA afname, bemonstering infectieziekten, aanvullend overlijdensonderzoek met politie, zedenonderzoek (boven 15 jaar), letselonderzoek en -verslag zonder benoeming, FMEKK, opvragen medische informatie en telefonisch overleg.

*** De KMar financiert ook twee GGD'en voor FMO, middels een vaste en een variabele component (ca. 200.000 voor FMO in 2024). De KMar bekostigt dit vanuit hun reguliere defensiebudget.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht geldstromen | systeemkosten FG (FMO + lijkschouw)

Geldstroom van JenV (DGPenV) naar GGD GHOR NL naar GGD'en en FARR

Deze geldstroom betreft zowel FMO als lijkschouw.

In 2024 en 2025 ontvingen de uitvoerders van het forensisch geneeskundig stelsel (FG-stelsel) een structurele bijdrage van JenV (DGPenV). Deze bijdrage wordt verstrekt als subsidie via GGD GHOR Nederland en volgt het advies van Lysias (2020) om de vaste kosten in het FG-stelsel apart te bekostigen.

De bijdrage dekt drie typen **systeemkosten**:

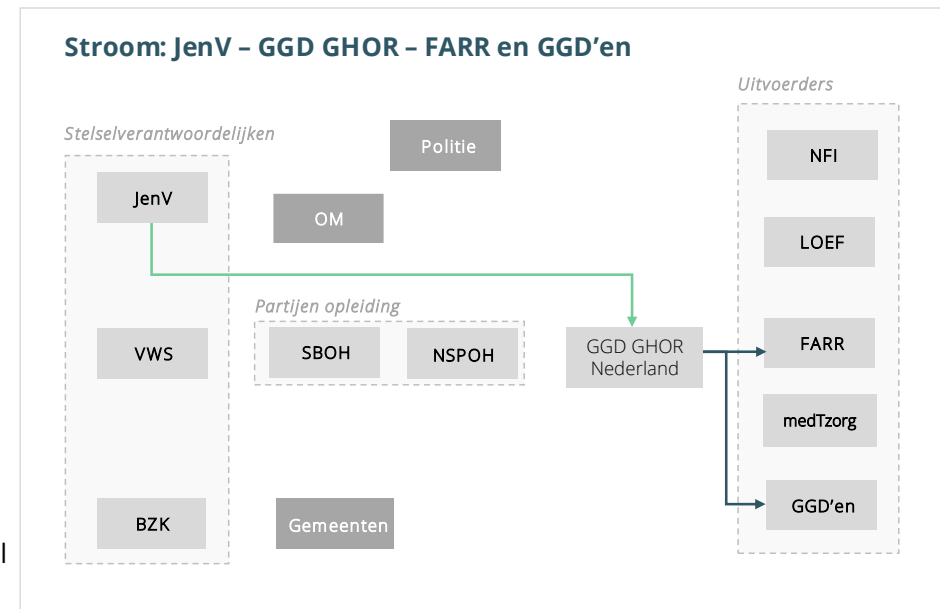
- ▶ **24-uurs beschikbaarheid:** dekking van de capaciteit die niet uit verrichtingen kan worden bekostigd (€ 2,8 mln).
- ▶ **Meerkosten voor gemeenten:** in totaal € 1,55 mln, verdeeld per regio volgens vaste afspraken.
- ▶ **Instandhouding van het FG-stelsel:** circa € 1,5–2 mln voor beheer en ontwikkeling Formatus, landelijke coördinatie door GGD GHOR Nederland, een leerstoel, richtlijnontwikkeling en kennisinfrastructuur

De bedragen zijn gebaseerd op het Lysias-rapport (2020). Lysias berekende destijds dat voor landelijke beschikbaarheid 17,4 fte niet via verrichtingen kon

worden gedekt, goed voor € 2,8 mln. Voor de overige kostenposten werden afzonderlijke schattingen gemaakt (zie bijlage 1). De bedragen zijn sindsdien niet geïndexeerd en de fte's zijn niet herberekend.

De verdeling van de middelen verloopt als volgt:

- ▶ GGD GHOR Nederland houdt een deel voor landelijke coördinatie.
- ▶ GGD Amsterdam ontvangt ca. €850.000 voor de leerstoel en Formatus.
- ▶ Overige middelen worden verdeeld over de GGD'en en de FARR:
  - ▶ Een deel beschikbaarheid volgens de door Lysias vastgestelde verdeelsleutel (onafhankelijk van het aantal verrichtingen).
  - ▶ Meerkosten gemeenten op basis van het aantal verrichte schouwen en euthanasiebeoordelingen in 2020.
- ▶ MedTzorg en andere FG-aanbieders ontvangen deze bijdragen niet. Zij ontvangen alleen de tarieven per verrichting (zie de vorige pagina).*

In 2024 was de geldstroom van JenV naar de GGD GHOR Nederland ca. €6 miljoen.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht per geldstroom | FG in opdracht van politie (spec. FMO)

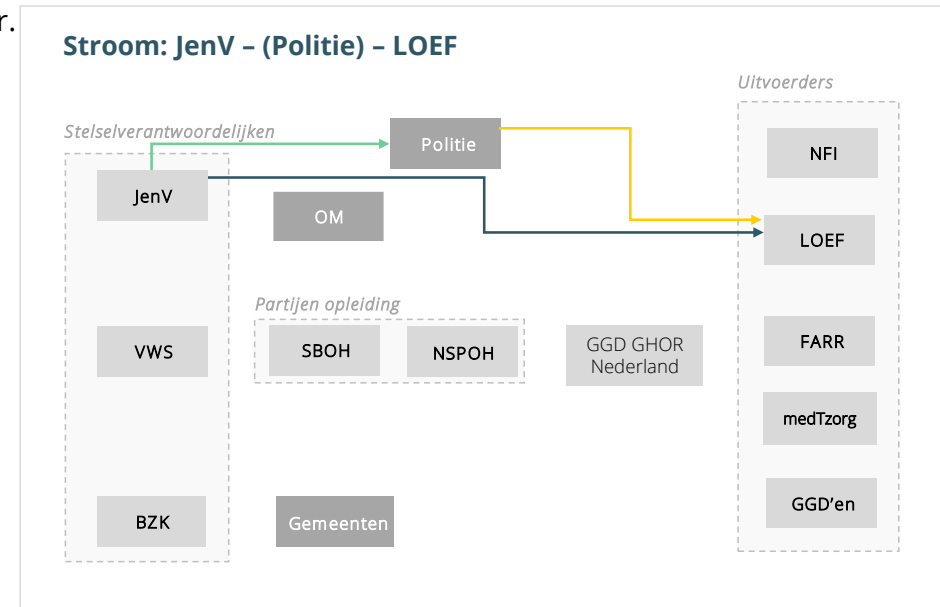
Geldstroom van JenV (naar de politie) naar LOEF

Deze geldstroom betreft FMO uitgevoerd door LOEF. LOEF voert voornamelijk specialistisch forensisch medisch onderzoek uit, waaronder zedenonderzoek bij kinderen en jongeren (0-15 jaar) en overige gespecialiseerde FMO.

- Voor de uitvoering van zedenonderzoek bij kinderen, jongeren (0-15 jaar) en kwetsbaren heeft LOEF sinds 2024 een rechtstreeks contract met JenV (DGRR). In 2022 en 2023 was het NFI opdrachtgever, en tot 2022 voerde het NFI deze onderzoeken zelf uit. Tussen 2022 en 2024 bedroeg dit tussen de 0,5 en 1 miljoen euro per jaar. Het bedrag liep de afgelopen jaren op.
- Dit contract bestaat uit twee delen. Het eerste is een vergoeding voor de beschikbaarheid en systeemkosten. Het tweede is een vergoeding per verrichting.
- Het vaste gedeelte is gebaseerd op 24/7-piketdiensten, management, ICT-kosten, bijscholing van de ca. 10-15 artsen die dit uitvoeren en kosten voor de uren

casuïstiekbespreking.

- In het geval dat er een verrichting plaatsvindt ontvangt LOEF daarbovenop een bedrag per uur.
- Voor de uitvoering van andere FMEKK-verrichtingen en letselbeschrijvingen meerderjarigen, wat incidenteel gebeurt, sturen ze facturen rechtstreeks naar de politie, Veilig Thuis of de GGD. De hoogte van die facturen is gebaseerd op het uurtarief van LOEF en het aantal uren besteed aan de verrichting. In de jaren 2022 tot 2024 bedroeg dit €2.000 tot €20.000 per jaar. Dit bedrag liep de afgelopen jaren op.

In de jaren 2022 tot 2024 bedroeg dit tussen de €0,5 miljoen en ruim €1 miljoen. Dit bedrag liep de afgelopen jaren op.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

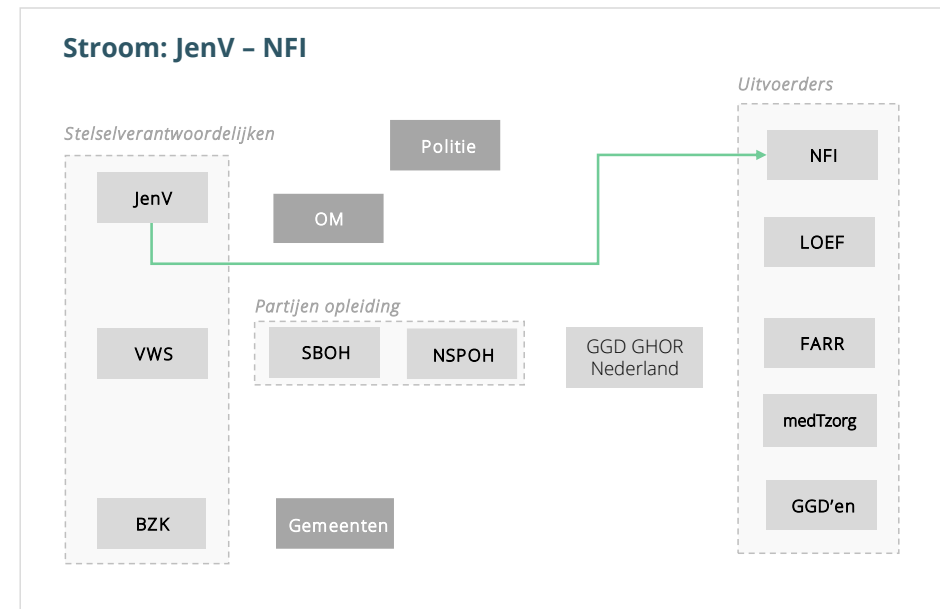
Overzicht geldstromen | FG in opdracht van het OM

Geldstroom van JenV (DGRR) naar NFI

Deze geldstroom betreft de uitvoering van forensisch medisch onderzoek in strafzaken in opdracht van OM (met deskundigenbenoeming). Een deel hiervan wordt uitgevoerd door het NFI, dat wordt bekostigd door JenV (DGRR).

- Het NFI krijgt een vaste bijdrage van ca. €115 miljoen vanuit JenV (DGRR), waarmee ze een groot deel van hun totale kosten dekken. Een deel hiervan wordt gebruikt voor forensisch medisch onderzoek (ca. €15 miljoen). Dit is inclusief pathologie en toxicologie.
- Samen met het OM, de politie en JenV bespreekt het NFI jaarlijks de behoeften m.b.t. forensisch onderzoek en vertaalt dit naar een Service Level Agreement (SLA). Deze SLA is gebaseerd op een capaciteitsplanning waarmee het NFI aan de hand van de benodigde ureninzet het budget verdeelt tussen divisies.

- De meeste FG-verrichtingen van het NFI zijn in opdracht van het OM, maar het NFI doet ook verrichtingen in opdracht van de politie, zoals *second opinions*, en in opdracht van de rechtspraak.

Het deel van de NFI-bijdrage dat in 2025 naar FG-verrichtingen gaat is, naar schatting, ca. 15 miljoen euro.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht geldstromen | FG in opdracht het OM

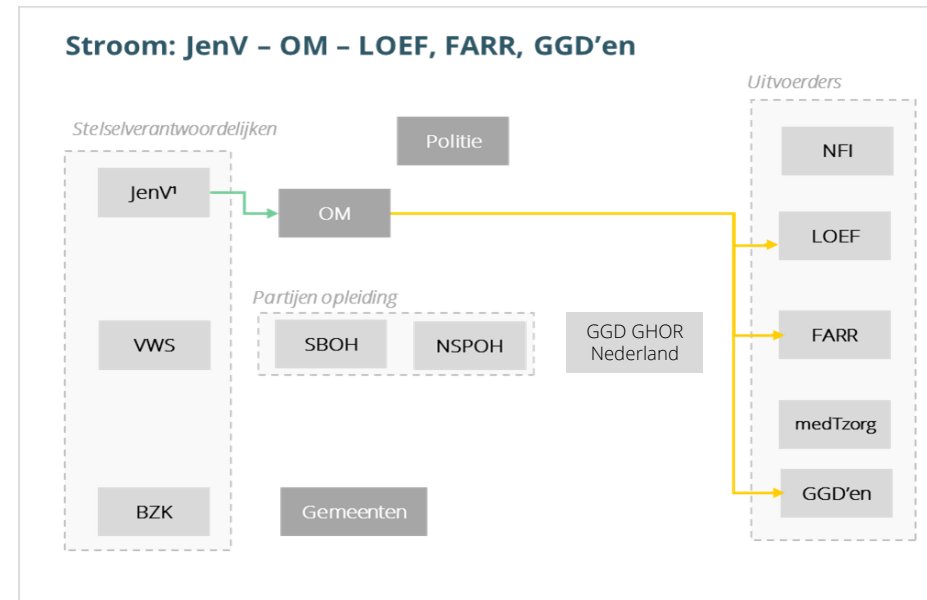
Geldstroom van JenV (DGRR) naar OM naar LOEF, de FARR en GGD'en

Deze geldstroom betreft de overige aanbieders van forensisch medisch onderzoek in strafzaken in opdracht van OM (met deskundigenbenoeming).

- Het OM wordt grotendeels bekostigd door middel van een vaste en variabele bijdrage van het ministerie van JenV (DGRR). Uit deze budgetten betaalt het OM een deel van de FG-verrichtingen met benoeming van een deskundige.
- Net als NFI voeren LOEF, de FARR en GGD'en in opdracht van het OM onderzoek uit ten behoeve van strafzaken.
- Het LOEF wordt per rapportage bekostigd middels een integrale kostprijs. In deze kostprijs zitten de gemiddelde uren voor een rapportage, management/coördinatiekosten, kosten voor het pand van LOEF, kosten voor nascholing van de artsen en niet-declarabele uren van artsen (bijv. casuïstiekbesprekingen). LOEF is in de

berekening van deze kostprijzen uitgegaan van 50 rapportages voor minderjarigen en 100 rapportages voor meerderjarigen per jaar.

- De GGD'en en de FARR factureren voor deze rapportages met benoeming ook aan het OM. Dit ging in 2024 om ca. €175.000 in totaal. Deze bijdragen verschilden sterk per regio, waarschijnlijk omdat niet alle uitvoerders artsen in dienst hebben die deze rapportages kunnen schrijven.*

De grootte van de geldstroom van het OM naar het LOEF valt buiten de scope van dit onderzoek. De GGD'en en de FARR ontvingen gezamenlijk ca. €175.000.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht geldstromen | Gemeentelijke lijkschouw

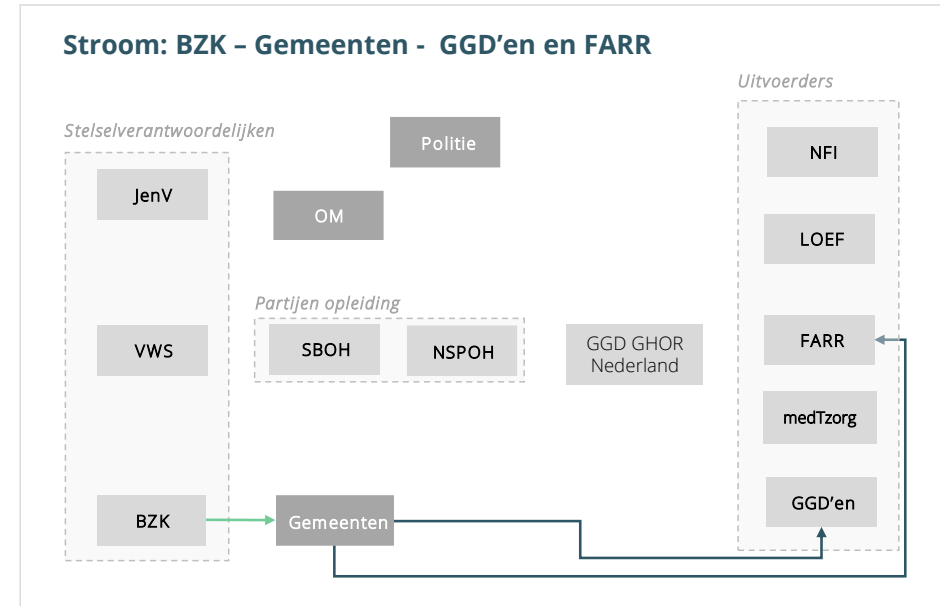
Geldstroom van BZK naar gemeenten naar GGD'en/FARR

Deze geldstroom betreft de gemeentelijke lijkschouw.

- Gemeenten ontvangen middels het gemeentefonds een algemene uitkering waar ze een groot deel van de gemeentelijke taken uit bekostigen. Deze middelen worden met een verdeelmodel verdeeld op basis van gemeentekenmerken. Het benoemen van een gemeentelijk lijkschouwer en het laten uitvoeren van lijkschouw is een van de taken die hieruit worden bekostigd. Deze taak valt onder de gemeentelijke taak 7.5 *Volksgezondheid en milieu - begraafplaatsen en crematoria*.
- In het cluster in het gemeentefonds voor deze taak zit landelijk in totaal €139 miljoen, maar dat is ook voor de andere taken in dit cluster. Vanaf 2026 wordt tot en met 2031 €3,2 miljoen extra aan het gemeentefonds toegevoegd ten behoeve van de beoogde wettelijke uitbreiding van de bevoegdheden van de gemeentelijk lijkschouwer. Dit budget

wordt toegevoegd aan cluster *Bestuur en Ondersteuning*.

- Gemeenten hebben individuele of regionale afspraken met uitvoerders van gemeentelijke lijkschouw (GGD'en en de FARR). Soms wordt een uitvoerder per verrichting betaald en soms is de uitvoering van gemeentelijke lijkschouw onderdeel van de inwonersbijdrage aan de GGD.

In 2024 ontvingen de GGD'en en FARR gezamenlijk € 13.432.200 van gemeenten.

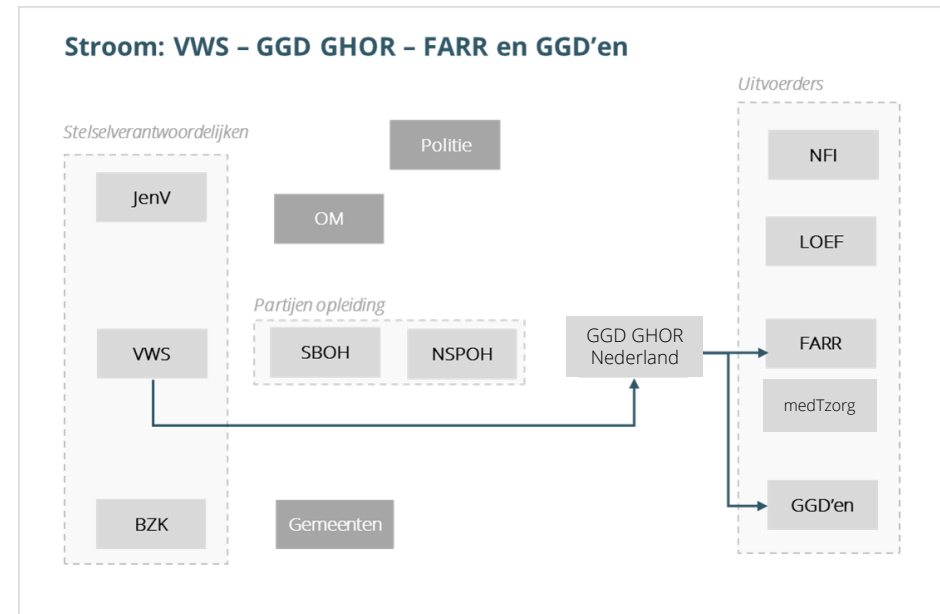
A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht geldstromen | FG in opdracht van Veilig Thuis (FMEKK)

Geldstroom van VWS naar GGD GHOR Nederland naar GGD'en en FARR

Deze geldstroom betreft FMEKK in opdracht van Veilig Thuis.

- VWS bekostigt FMEKK in opdracht van Veilig Thuis, zoals kindermishandelingszaken, middels een subsidie naar de GGD GHOR Nederland.
- Een groot deel van deze middelen worden doorgezet naar de GGD'en en FARR. Het bedrag wordt verdeeld over de regio's op basis van het aantal verrichtingen. Ook is er een gelijk bedrag voor iedere regio beschikbaar voor coördinatie.

De subsidie van VWS biedt ruimte voor € 2 miljoen euro per jaar. Deze wordt verdeeld tussen GGD GHOR en het Landelijk Expertisecentrum Kindermishandeling (LECK). In 2024 is voor ca. €900.000 aan subsidie uitgekeerd aan GGD GHOR.

A. Overzicht geldstromen in het stelsel

Overzicht geldstromen | Artsen in opleiding

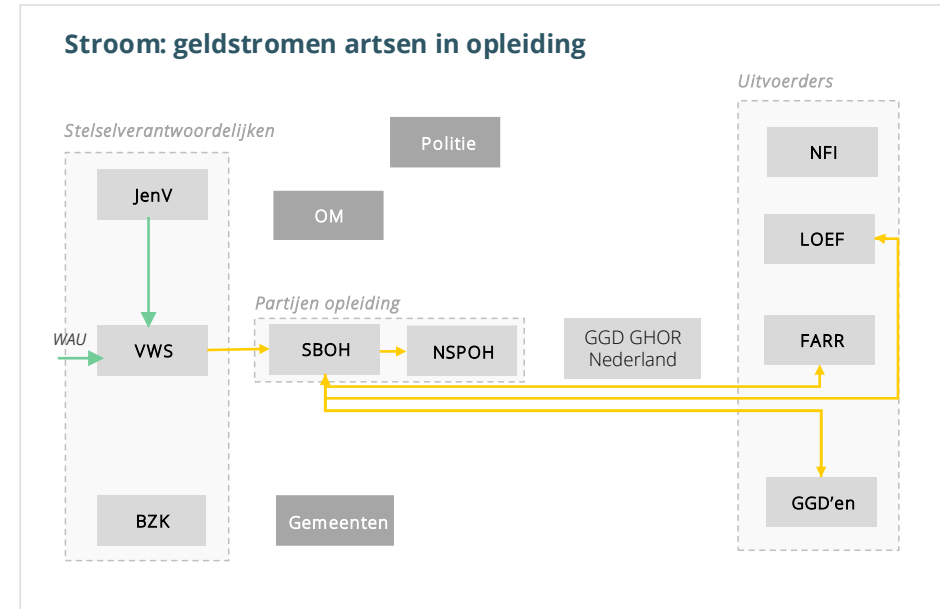
Geldstromen voor artsen in opleiding

Deze geldstroom betreft de financiën rondom de artsen in opleiding.

- ▶ Sinds 2023 draagt JenV jaarlijks €2,1 miljoen bij aan VWS voor de bekostiging van de opleiding. Daarnaast nemen de middelen uit de Werk Aan Uitvoering (WAU)-regeling voor deze opleidingen geleidelijk toe: van €3,8 miljoen in 2024, oplopend naar €7,8 miljoen in 2027 en 2028.
- ▶ VWS betaalt SBOH voor de opleiding. SBOH ontving in 2024 een opleidingsbudget van circa €135.000 per verwachte FTE artsen in opleiding per jaar.* In 2024 ging het om ongeveer 45 fte (inclusief instroom en doorstroom). Uit dit budget betaalt SBOH onder meer de werkgeverslasten van de artsen in opleiding, waaronder piketvergoedingen. De werkgeverslasten beslaan ongeveer 80% van het subsidiebedrag per arts in opleiding. Uiteindelijk hebben circa 32 fte daadwerkelijk de opleiding gevolgd, wat neerkomt op een totale besteding van ongeveer €4,4 miljoen. Dit bedrag is dus ruim gedekt door de bijdragen van JenV en WAU-middelen.
- ▶ Van de overige 20% van de VWS subsidie worden de opleidingskosten (ca. 18%) en de bureau- en organisatie kosten van SBOH (ca. 2%) betaald.
- ▶ De opleidingskosten bestaan uit de kosten voor

de theoretische opleiding en de praktijkopleiding. De NSPOH verzorgt de theoretische opleiding als opleidingsinstituut, en ontvangt daarvoor in 2025 ca. € 25.000 per arts in opleiding per jaar van SBOH. De uitvoerders begeleiden de artsen in opleiding tijdens hun praktijkopleiding en ontvangen daarvoor in 2025 een vergoeding van € 1.716 per maand per fte voor zes uur per week (waarvan € 152 voor de scholing van opleiders). In totaal ontvangen ze per full time artsen dus € 1.564 per maand.

- ▶ Daarnaast brengt SBOH ook geld in rekening bij de opleidingsinstellingen voor de valuteerbare arbeid van de artsen in opleiding. Er wordt van uitgegaan dat een arts in opleiding tijdens de opleiding gemiddeld 50% productief is. Dit deel van de loonkosten betaalt de opleidingsinstelling van de arts in opleiding, dus FARR, LOEF, NFI of een GGD. Dit gaat in 2025 om € 3.813 per full time artsen in opleiding per maand.
- ▶ In de praktijk worden de opleidingsuren die de uitvoerders ontvangen verrekend met de valuteerbare arbeid die zij betalen, waardoor er alleen een betaling plaatsvindt van de uitvoerder naar SBOH van € 2.249 per maand per fulltime artsen in opleiding, en niet andersom.

De aangevraagde geldstroom van VWS naar SBOH bedroeg in 2024 ca. €6,2 miljoen. Daarvan is ca. €4,4 miljoen besteed; de rest van het bedrag is geretourneerd aan VWS*. Daarnaast ontving SBOH in 2024 nog ca. €825.000 per jaar vanuit de uitvoerders.

*De subsidie voor de opleiding forensische geneeskunde wordt door VWS verstrekt aan SBOH op basis van de aangevraagde opleidingscapaciteit ($p \times q$), waarbij de aanvraag is gebaseerd op prognoses van instroom en doorstroom in fte's. De vaststelling vindt plaats op basis van de feitelijke bezetting. In 2024 bleek bij de vaststelling dat de instroom aanzienlijk lager was dan aangevraagd, waardoor de gerealiseerde kosten lager uitvielen dan de oorspronkelijke subsidieaanvraag.

B. Analyse huidige inkomsten en kosten

Dit hoofdstuk presenteert kort de analyse van de huidige inkomsten en kosten van de forensische geneeskunde.

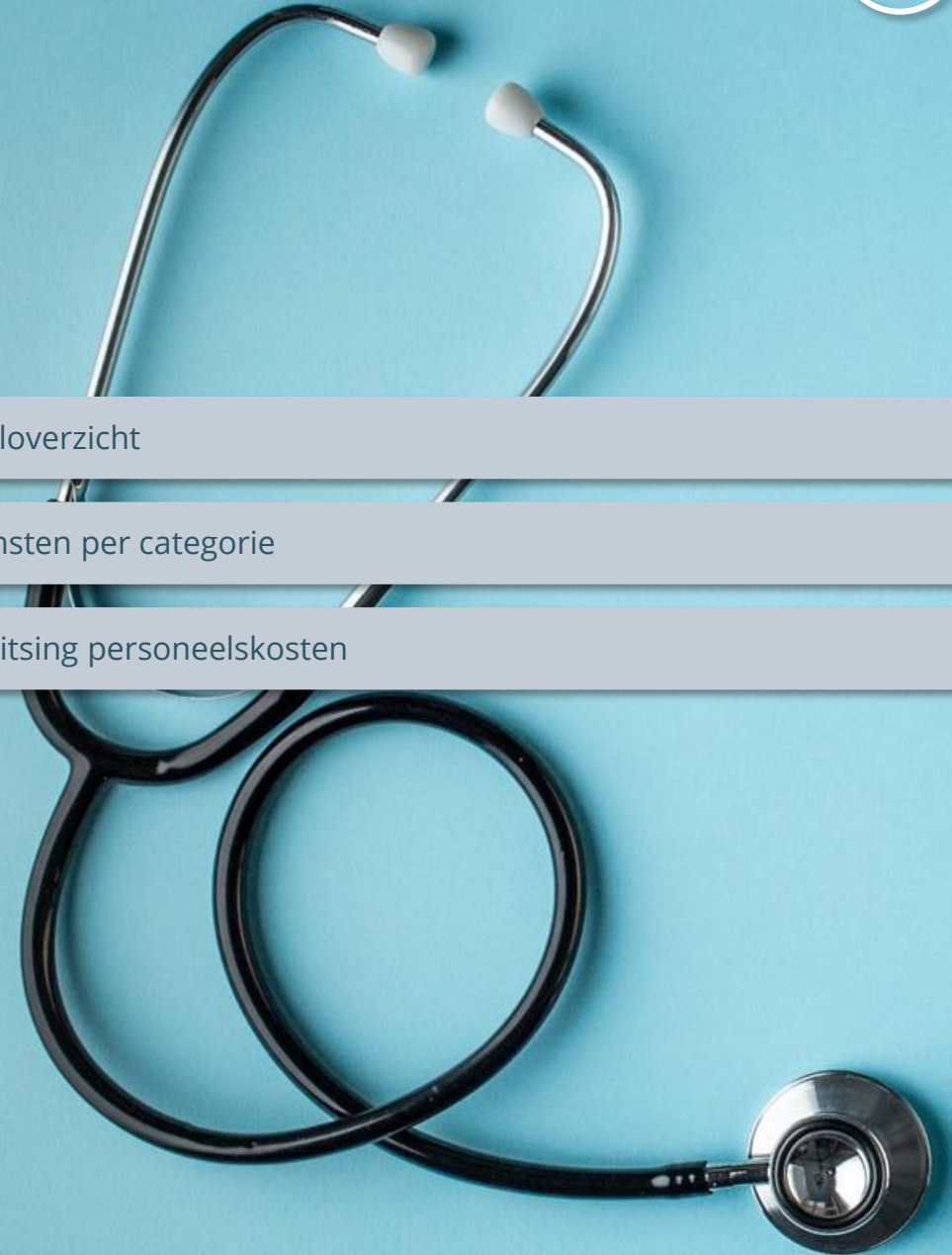
Deze analyse is gebaseerd op de uitvraag die is uitgezet onder FARR en GGD-en in het kader van dit onderzoek. Op de volgende pagina's wordt het landelijk totaal van de inkomsten, kosten en het resultaat voor de forensische geneeskunde getoond, uitgesplitst in categorieën. Waar mogelijk zijn de kosten en inkomsten voor de MAZ hier afgetrokken.

Het landelijke beeld is nog niet compleet, want de kosten en inkomsten voor de uitvoering door MedTzorg in provincie Utrecht en van Arts en Zorg missen momenteel nog. De uitvraag staat uit en de resultaten worden meegenomen in het eindrapport

i) Totaaloverzicht

ii) Inkomsten per categorie

iii) Uitsplitsing personeelskosten

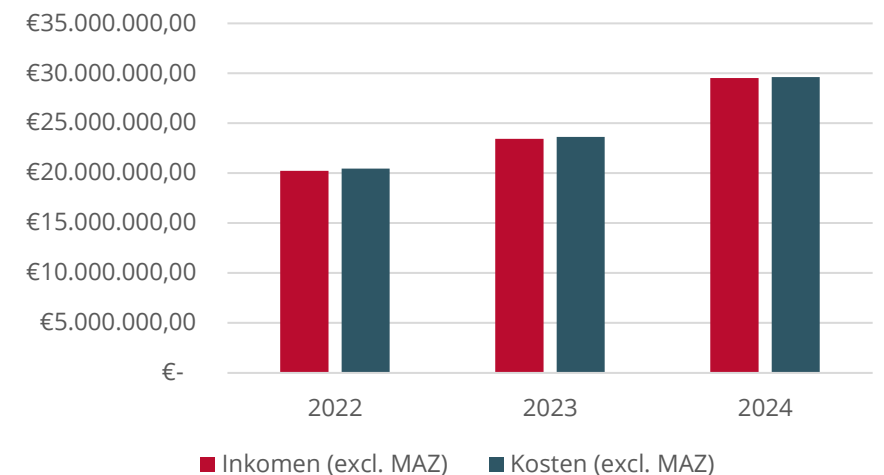
Totaaloverzicht | er is een toename zichtbaar in de inkomsten en uitgaven over de afgelopen jaren

We hebben de inkomsten en kosten van de forensische geneeskunde in kaart gebracht. De grafiek rechts toont de totale inkomsten en kosten van de GGD'en en de FARR voor alle forensische geneeskunde (exclusief MAZ) in alle regio's samen.* Deze cijfers zijn gebaseerd op zelfrapportage door de GGD'en en de FARR via een uitvraag.

Zowel de inkomsten als de kosten van de forensische geneeskunde zijn de afgelopen jaren gestegen. Tussen 2022 en 2024 is er een toename in zowel de kosten als de inkomsten. In de volgende pagina's gaan hier dieper op in.

Gemiddeld genomen werd in deze periode een licht negatief resultaat geboekt. Het resultaat varieerde over de jaren heen van -0,4% tot -1,0% van de inkomsten. De verschillen tussen regio's zijn echter groot: in één regio liep het tekort op tot -29%, terwijl een andere regio een positief resultaat van 21% behaalde. In de helft van de regio's was het resultaat positief, in de andere helft negatief. Opvallend is dat meer stedelijke regio's gemiddeld een positief resultaat behaalden, terwijl landelijke regio's vaker met tekorten te maken hadden. Een precieze verklaring is niet onderzocht, maar dit kan samenhangen met een relatief grote variabele bekostigingscomponent waardoor vaste kosten niet genoeg of juist te veel worden gedekt bij schommelingen in het aantal verrichtingen, en met mogelijke misrekeningen in reistijden in het kostprijsmodel (zie bijlage 3, p. 110).

Inkomsten en uitgaven over tijd (excl. MAZ)

Jaar	Resultaat	Resultaat (als % van inkomsten)
2022	€ -208.000	-1,0%
2023	€ -195.000	-0,8%
2024	€ -116.000	-0,4%

*Let op: de onderliggende aanname is dat uitvoerders quitte speelden bij de MAZ. Als de uitvoerders een positief resultaat behaalden op de MAZ, is het resultaat voor de overige verrichtingen lager en vice versa.

*Let op: de inkomsten en uitgaven bevatten nu nog de incidentele middelen voor de versterking van de forensische geneeskunde.

Inkomsten per categorie | de politie (excl. MAZ) zorgt voor 15% tot 50% van de inkomsten van de regio.

De grafiek op deze pagina laat per categorie de totale inkomsten voor forensische geneeskunde zien van de GGD'en en de FARR (excl. MAZ).

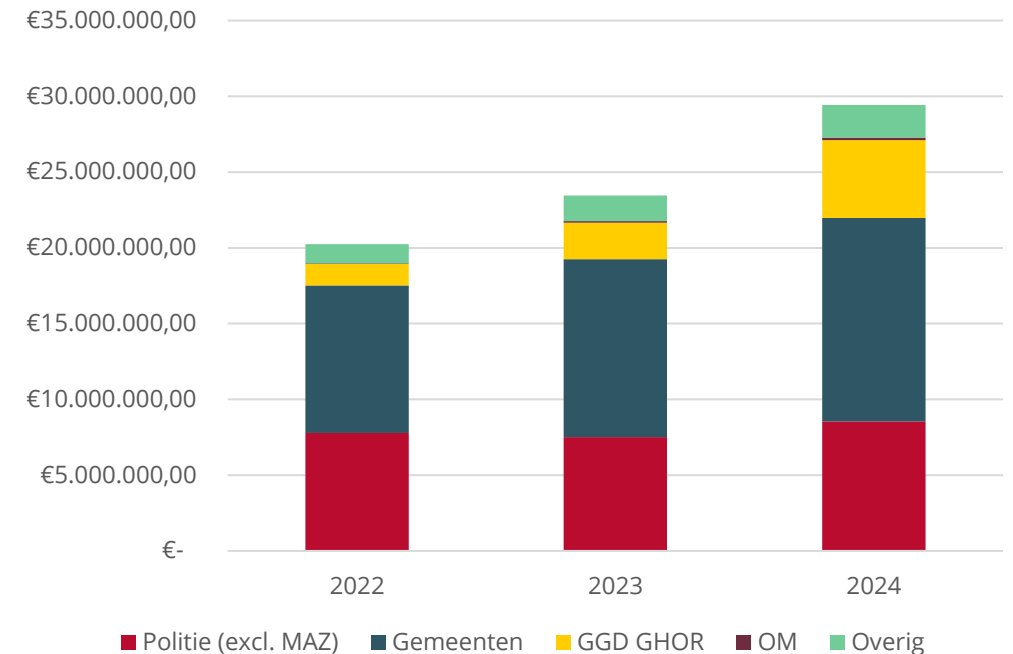
De inkomsten voor forensische geneeskunde zijn fors gestegen tussen 2022 en 2024.

Dit is een ontwikkeling van ca. €20 miljoen naar ca. €29,5 miljoen. Dit is een stijging van ca. 47%. Deze stijging zit vooral in een stijging van de inkomsten vanuit de GGD GHOR Nederland. De bijdrage vanuit de GGD GHOR Nederland is gestegen, omdat de systeemkosten sinds 2024 worden vergoed via een subsidiestructuur. De inkomsten vanuit de GGD GHOR Nederland vóór 2024 betroffen incidentele bijdragen voor de versterking van de forensische geneeskunde en een bijdrage vanuit VWS voor FMEKK.

De stijging in de overige inkomsten is deels te verklaren door een stijging in het aantal verrichtingen. De inkomsten vanuit gemeenten namen sterk toe in deze periode, met een percentage van ca. 40%. Dit komt mede doordat het aantal verrichtingen in opdracht van gemeenten in deze periode met ongeveer 30% steeg. De inkomsten vanuit de politie groeiden tussen 2022 en 2024 ook, maar beperkter – met ca. 10% tegenover een stijging van 7% in aantal verrichtingen.

Per regio zijn er grote verschillen in de samenstelling tussen deze categorieën inkomsten. Zo zijn er regio's die rond de 70% van hun inkomsten vanuit gemeenten krijgen en regio's die slechts rond de 30% van hun inkomsten vanuit gemeenten krijgen. De politie (excl. MAZ) zorgt voor 15% tot 50% van de inkomsten van de regio.

Opbouw van de inkomsten over de jaren heen (excl. MAZ)

Directe en indirecte kosten | de personeelskosten zijn verreweg de grootste kostenpost

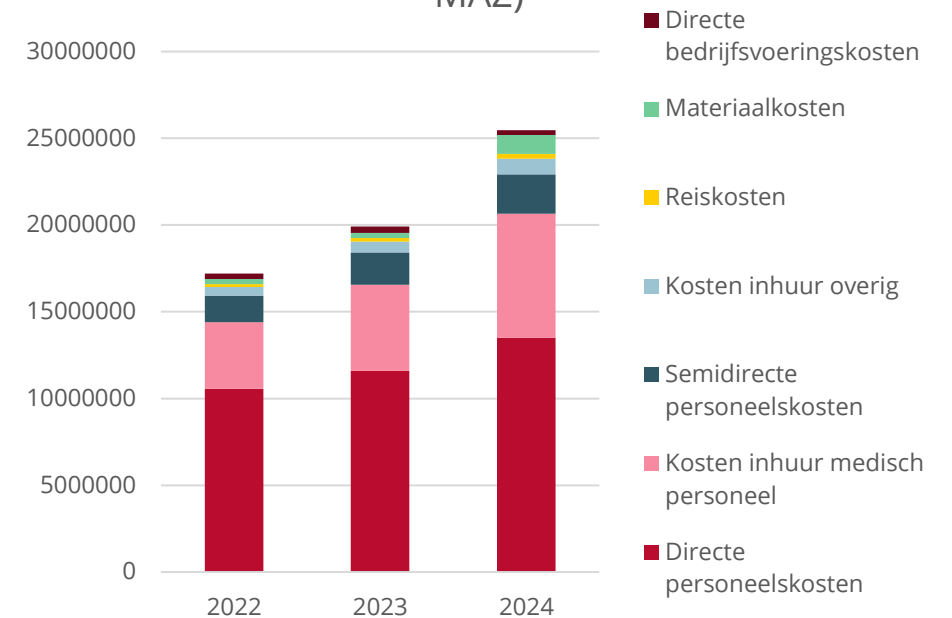
In de analyse onderscheiden we directe en indirecte kosten. De directe kosten omvatten alle personeels-, inhuur- en materiële kosten die rechtstreeks worden gemaakt voor de forensische geneeskunde. De indirecte kosten zijn bijdragen aan de kosten van de uitvoerende organisatie (zoals huisvesting en personeelsbeleid).

Binnen de directe kosten vormen de personeelskosten veruit de grootste post. De tabel hiernaast toont deze directe kosten voor de forensische geneeskunde (uitgevoerd door GGD'en en FARR*). Directe personeelskosten voor forensisch artsen, basisartsen en verpleegkundigen maken gemiddeld 58% van de directe kosten uit. Daarnaast bestaat ongeveer 25% uit inhuur van medisch personeel, waarvan de kosten de afgelopen jaren sterk zijn gestegen.

Semidirecte personeelskosten (o.a. roosteraars, assistenten, teamleiders en administratie) bedragen gemiddeld 9% en de inhuur van niet-medisch personeel circa 3% van de directe kosten.

Over de hele linie nemen de directe kosten toe. De grootste absolute stijging zit in de inhuurkosten, die tussen 2022 en 2024 met circa €3 miljoen toenemen. Ook materiële groeien procentueel sterk.

Opbouw van directe kosten per jaar (excl. MAZ)

Uitsplitsing personeelskosten | alle directe personeelskosten zijn gestegen in de afgelopen jaren

Op deze pagina tonen we de uitsplitsing van de kosten voor verschillende functies binnen de totale personeelskosten voor medisch personeel, exclusief MAZ.* De grafiek toont de personeelskosten van alle functiegroepen als aandeel van de totale directe personeelskosten. De tabel toont de absolute personeelskosten. Alle directe personeelskosten zijn gestegen, met de grootste stijging bij aios, anios en verpleegkundigen.

Drie zaken vallen op:

1. Taakdifferentiatie

Er is een duidelijke verschuiving in de verdeling van directe personeelskosten tussen typen professionals. Het aandeel van de kosten voor forensisch artsen daalt, terwijl het aandeel voor basisartsen en vooral verpleegkundigen toeneemt. Dit duidt erop dat hun inzet voor bepaalde FG-activiteiten, zoals bloedproeven, tussen 2022 en 2024 is toegenomen.

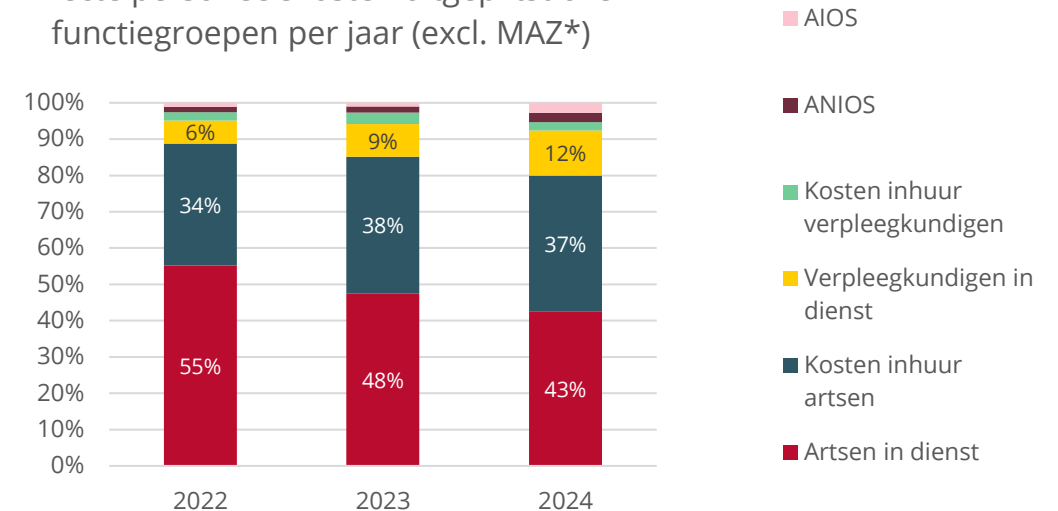
2. Toename in inhuur

Ook de inhuurkosten zijn gestegen. De kosten voor artsen in dienst en de inhuurkosten van artsen liggen inmiddels dicht bij elkaar.

3. Grote regionale verschillen

De regionale spreiding in kostenverdeling is groot. Het aandeel van forensisch artsen in de totale loonkosten varieert van 29% tot 99%, maar ligt meestal tussen 70% en 80%. Het aandeel van verpleegkundigen loopt uiteen van 1% tot 30%.

Directe personeelskosten uitgeplitst over functiegroepen per jaar (excl. MAZ*)

Directe personeelskosten naar functiegroep (excl. MAZ*)

	2022	2023	2024
Artsen in dienst	€5.908.000	€5.792.000	€7.710.000
Kosten inhuur artsen	€3.595.000	€4.585.000	€6.749.000
Verpleegkundigen in dienst	€675.000	€1.101.000	€2.258.000
Kosten inhuur verpleegkundigen	€249.000	€383.000	€409.000
Anios	€161.000	€206.000	€470.000
Aios	€113.000	€121.000	€495.000

C. Knelpunten in de huidige bekostigingsstructuur

In dit hoofdstuk gaan we in op de belangrijkste knelpunten in de huidige bekostigingsstructuur. Deze knelpunten zijn opgehaald via documentanalyse en gesprekken met partijen in het veld.

We beschrijven allereerst de knelpunten die **overkoepelend** zijn in de bekostiging van het stelsel. Vervolgens gaan we specifiek in op knelpunten rondom de **gemeentelijke lijkschouw, FG-activiteiten gefinancierd door de politie** en in de **bekostiging van artsen in opleiding**.

i) Overkoepelende knelpunten in de financieringsstructuur

ii) Knelpunten rondom financiering van gemeentelijke lijkschouw

iii) Knelpunten rondom financiering FG-activiteiten in opdracht van politie

iv) Knelpunten rondom bekostiging artsen in opleiding

Overkoepelende knelpunten | de financiering is beperkt transparant en navolgbaar, dit bemoeilijkt sturing op het stelsel

De financieringsrelaties en sturingsrelaties in het FG-stelsel zijn complex en lastig navolgbaar. Uitvoerders hebben te maken met verschillende geldstromen, wat leidt tot een complex stelsel met veel noodzaak voor onderlinge afstemming. Een voorbeeld van de benodigde onderlinge afstemming zijn de subsidieaanvragen die de GGD GHOR Nederland bij JenV en VWS moet indienen.

Voor betrokken partijen is niet altijd helder hoe de geldstromen zich verhouden tot de werkzaamheden, of op basis waarvan middelen worden toegekend. Deze beperkte transparantie bemoeilijkt zowel de sturing als de verantwoording binnen het stelsel.

Er zijn regionale verschillen in de wijze van financiering, zonder dat altijd navolgbaar is waarom. Dit leidt tot beperkte transparantie, met name rond de gemeentelijke lijkschouw. De hoogte en wijze van financiering verschilt per uitvoerder. Daarnaast is deze bijdrage vaak onderdeel van een bredere geldstroom vanuit gemeenten naar de GGD'en, waarbij het specifieke deel voor de lijkschouw niet geormerkt is. Hierdoor is er landelijk geen volledig beeld van de bijbehorende inkomsten.

Voor de FG-activiteiten die gefinancierd worden door de politie zijn de tarieven per 1 juli 2025 geüniformeerd, wat de regionale verschillen in financiering op het gebied van FG-verrichtingen in opdracht van de politie heeft opgelost. Bij de financiering van de FG-activiteiten gefinancierd door de politie worden andere knelpunten ervaren, zie p. 32-34.

Daarnaast is het aandeel van FG-activiteiten in sommige typen financiering niet te onderscheiden. Financiers en uitvoerders hebben niet altijd volledig inzicht in welk deel van hun budget aan forensische geneeskunde wordt besteed. FG-activiteiten maken in sommige gevallen deel uit van bredere financieringsstromen, zoals gemeentelijke bijdragen aan GGD'en of de bekostiging vanuit JenV aan het NFI. Daardoor is het totaalbeeld van de beschikbare middelen voor FG niet eenvoudig te achterhalen.

Overkoepelende knelpunten | grote regionale verschillen en gemiddeld een netto negatief resultaat vóór tariefherziening 2025

Voor betrokken partijen is het lastig om de passendheid van de bekostiging te beoordelen. De beperkte inzichtelijkheid van de bekostiging belemmert de partijen bij het beoordelen of de bekostiging *voldoende passend* – en dus kostendekkend – is.

Uit de uitvraag blijkt dat er grote regionale verschillen zijn; gemiddeld gezien was FG de afgelopen jaren net niet kostendekkend. Uit de uitvraag blijkt dat er in de jaren 2022-2024 gemiddeld genomen een negatief resultaat is behaald van 0,4% tot 1,0% van de omzet van FG-activiteiten (excl. MAZ). De helft van de regio's leidde verlies op het gebied van FG en de helft van de regio's onder de streep iets overhield. In dit onderzoek hebben we nog niet kunnen onderzoeken of de nieuwe tarieven voor FG-activiteiten gefinancierd door de politie kostendekkend zijn, omdat deze pas sinds 1 juli 2025 zijn ingevoerd. De politie en private aanbieders geven aan dat deze nieuwe tarieven meer dan toereikend zijn, en juist aan de hoge kant.

Overkoepelende knelpunten | de verhouding tussen systeemkosten en verrichtingen is complex

Zoals eerder beschreven, bestaat de bekostiging van FMO en lijkschouw aan GGD'en en de FARR uit twee onderdelen: een landelijke subsidie voor systeemkosten, een bijdrage van de politie per verrichting voor FG-verrichtingen in opdracht van de politie, en een bijdrage van de gemeente voor de gemeentelijke lijkschouw. Voor door de politie gefinancierde FG-activiteiten geldt een vaste prijs per verrichting (directe kostprijs + een deel van de indirecte kosten per verrichting), terwijl dit voor de gemeentelijke lijkschouw per uitvoerder verschilt. Deze gesplitste financiering kent een belangrijk knelpunt:

- **Er is nu geen dynamische relatie tussen verrichtingen en de ongedekte beschikbaarheid.** Onderdeel van landelijke subsidie voor systeemkosten is de 24-uurs beschikbaarheid die niet kan worden gedekt door de directe vergoeding voor verrichtingen (ongedekte beschikbaarheid). In het kostprijsmodel is geen relatie ingebouwd tussen het aantal verrichtingen en de ongedekte beschikbaarheid. In realiteit is er weldegelijk een relatie tussen het aantal verrichtingen en de ongedekte beschikbaarheid: wanneer er meer verrichtingen zijn, is er minder ongedekte beschikbaarheid en vice versa.* In het huidige kostprijsmodel is de verhouding tussen verrichtingen en beschikbaarheid gebaseerd op cijfers uit 2020. Het niet inbouwen van een dynamische relatie tussen het aantal verrichtingen en ongedekte beschikbaarheid is vooral een knelpunt wanneer er (grote) schommelingen in het aantal verrichtingen zijn.

Overkoepelende knelpunten | indexatie en het subsidieproces vormen knelpunten in de uitvoering van de bekostiging

Naast knelpunten in de inrichting van de bekostiging zijn er ook knelpunten in de uitvoering ervan. De twee voornaamste knelpunten hierin zijn:

- **Beperkt geïndexeerd en herijkt:** de vergoeding voor systeemkosten is gebaseerd op het onderzoek van Lysias uit 2020. De GGD GHOR Nederland kan jaarlijks de systeemkosten aanvragen via een subsidieaanvraag voor de hoogte van de kosten zoals vastgesteld in het Lysiasrapport uit 2020. Hier is sindsdien geen indexering op toegepast om rekening te houden met prijsontwikkelingen tussen de berekening van de systeemkosten in 2020 en de financiering van deze systeemkosten in 2024. De vergoedingen per verrichting die worden gefinancierd door de politie zijn met de nieuwe tarieven per 1 juli 2025 wel geïndexeerd. Naast afwezigheid van indexatie zijn de gegevens zoals reistijd, verrichtingsduur, de hoeveelheid verrichtingen en de benodigde fte's ook niet herijkt.
- **Jaarlijks subsidieproces:** ieder jaar moet de GGD GHOR Nederland meerdere subsidieaanvragen indienen. Dit geldt voor de aanvraag van systeemkosten bij het ministerie van JenV, maar ook voor de FMEKK subsidie bij VWS. Het jaarlijkse subsidieproces vraagt op dit moment relatief veel inzet van GGD GHOR Nederland, doordat meerdere aanvragen telkens opnieuw moeten worden ingediend. Dit wordt als minder efficiënt ervaren, mede omdat een deel van de kosten vaststaat en jaarlijks niet fluctueert.

Knelpunten financiering gemeentelijke lijkschouw | opdrachtgeverschap en financieringsrelaties zijn onduidelijk

De rol van de gemeente als opdrachtgever en financier van de lijkschouw is op punten onduidelijk, wat soms leidt tot financiering vanuit de politie

- Betrokken partijen geven aan dat onduidelijk is welke rol de lijkschouw speelt in de inkomstenstromen van uitvoerders zoals GGD'en en de FARR. Omdat de gemeentelijke bekostiging vaak onderdeel is van bredere gemeentelijke bijdragen, is niet inzichtelijk in hoeverre inkomsten uit de lijkschouw daadwerkelijk bijdragen aan de financiering van de bredere FG-activiteiten. Daarmee ontbreekt een transparant beeld van de financiële positie van de lijkschouw binnen het totale stelsel. Deze onduidelijkheid maakt het lastig voor alle partijen om te beoordelen of de huidige bekostiging in balans is met de kosten en verantwoordelijkheden die bij de lijkschouw horen.
- Uit gesprekken met verschillende partijen blijkt dat er specifiek onduidelijkheid bestaat over de vraag wie formeel opdrachtgever is bij een aanvullend overlijdensonderzoek en het afnemen van lichaamsmateriaal bij lijkschouw. Daarbij is de vraag ook welke partij de bijbehorende kosten zou moeten dragen. Hoewel gemeenten wettelijk verantwoordelijk zijn voor de gemeentelijke lijkschouw, verschilt in de praktijk per regio hoe deze verantwoordelijkheid is belegd en hoe de bekostiging wordt vormgegeven. Dit knelt vooral bij onderdelen die buiten de 'reguliere' lijkschouw vallen, zoals toxicologisch onderzoek, vervoer van lichamen en werkzaamheden binnen een

verlengde lijkschouw, zoals het afnemen van lichaamsmateriaal. Deze kosten worden nu veelal door de politie gedragen, terwijl de politie formeel geen opdrachtgever is. De huidige situatie wordt door politie en OM als onwenselijk ervaren, omdat de bekostiging niet volgt uit een duidelijke opdracht- en verantwoordelijkheidsstructuur. Het lopende onderzoek vanuit de NSOB naar het toekomstig opdrachtgeverschap van de gemeentelijke lijkschouw en de wetswijziging in de Wet op de lijkbezorging moeten hier meer duidelijkheid over geven.

Knelpunten financiering activiteiten in opdracht politie | het huidige kostprijsmodel is onvoldoende transparant en passend

Voor de tarieven per verrichting van de FG-activiteiten gefinancierd door de politie wordt een aantal knelpunten ervaren:

- **Verouderde basis voor tarieven:** de landelijke tarieven zijn pas in juli 2025 ingevoerd, maar het kostprijsmodel erachter stamt uit 2020. Het totaalbedrag is weliswaar geïndexeerd, maar bepaalde uitgangspunten voor de tarieven zijn ook veranderd. Ook dat heeft invloed op de passendheid van de tarieven.
  - **Transparantie:** politie en JenV geven aan dat het voor hen niet volledig transparant is wat de uitgangspunten zijn voor de huidige tarieven en waarom bepaalde aannames zijn gedaan. Ook heeft de politie twijfels over de gehanteerde uitgangspunten.
  - **Variabele systematiek sluit onvoldoende aan op kostenstructuur:** de huidige bekostiging werkt grotendeels variabel. Verschillende partijen betwijfelen of deze systematiek past bij de feitelijke kostenstructuur van FG-activiteiten, die in belangrijke mate bestaat uit vaste capaciteit en paraatheid om de beschikbaarheid te borgen.
  - **Ongelijke verdeling van vaste kosten door landelijke omslag:** In het kostprijsmodel van Lysias worden bepaalde vaste kosten, zoals afdelingsoverhead, landelijk omgeslagen over het totale aantal verrichtingen.
- Omdat het aantal verrichtingen per regio sterk varieert, profiteren regio's met veel verrichtingen relatief meer, terwijl regio's met weinig verrichtingen worden benadeeld. Bovendien is het landelijke volume de afgelopen jaren gestegen, waardoor de vergoeding voor vaste kosten is toegenomen, zonder dat duidelijk is of deze vaste kosten zelf zijn meegegroeid.
- **Variatie in reistijd tussen regio's:** er wordt gebruik gemaakt van landelijke prijzen per verrichting, waarin alleen onderscheid wordt gemaakt voor verrichtingen met reistijd tussen stedelijke en niet-stedelijke regio's. Er zijn echter grote verschillen tussen regio's in de gemiddelde reistijd. Hierdoor zijn er regio's die structureel voordeel hebben van dit gemiddelde tarief en regio's met structureel nadeel. Dit kan een perverse prikkel creëren, waarbij aanbieders strategisch kunnen kiezen in of zij wel of niet gaan rijden.
  - **Voor een deel van de verrichtingen is er veel variatie in de duur:** in het kostprijsmodel wordt gebruik gemaakt voor normtijden per type verrichting. Sommige verrichtingen lenen zich daar beter voor dan andere: zo duren "eenvoudige" verrichtingen zoals bloedproeven vaak ongeveer even lang. Maar complexere verrichtingen, zoals FMEKK, variëren sterk in tijdsduur. Voor dat soort verrichtingen is een bekostiging op basis van normtijden minder geschikt, vooral als ze niet vaak voorkomen.

Knelpunten financiering activiteiten in opdracht politie | er zijn knelpunten bij de praktische uitwerking van de bekostiging

- **Doorvertaling naar salaris artsen:** de tarieven voor verrichtingen zijn bedoeld om de gehele uitvoerende organisatie te bekostigen. Ze zijn gebaseerd op aannames over gemiddelden die op organisatieniveau meestal kloppen, omdat grote aantallen verrichtingen schommelingen uitmiddelen. In de praktijk krijgen we signalen dat sommige uitvoerders deze tarieven en normtijden rechtstreeks doorvertalen naar de betaling van artsen. Een arts ontvangt dan voor een verrichting de normtijd maal het interne uurtarief. Op individueel niveau sluiten de normtijden niet altijd aan bij de feitelijke tijdsbesteding van een arts. Bij complexe verrichtingen kan de benodigde tijd substantieel hoger liggen dan de normtijd, terwijl eenvoudigere verrichtingen soms juist minder tijd kosten. Deze verschillen horen bij het werken met gestandaardiseerde bedragen, maar kunnen ertoe leiden dat de vergoeding niet altijd in verhouding staat tot de daadwerkelijke tijd en inzet. Hierdoor kan de financiële prikkel ontstaan om verrichtingen telefonisch af te handelen in plaats van naar locaties toe te gaan. Hetzelfde geldt voor reistijd: een arts die structureel ver moet reizen, wordt benadeeld als de vergoeding uitsluitend gebaseerd is op gemiddelde reistijden. Het is dus belangrijk dat de normtijden die worden gebruikt op organisatieniveau niet één op één doorvertaald worden naar de uitbetaling van de arts.
- **Inhuur van artsen:** een aanzienlijk deel van de artsen werkt op dit moment in zzp-verband. Uitvoerders geven aan dat dit onder andere samenhangt met de bekostigingsstructuur. Doordat organisaties per verrichting worden betaald in plaats van voor beschikbaarheid, dragen zij zelf het risico van het inroosteren van voldoende capaciteit. Het inzetten van zzp'ers maakt dit risico kleiner. Ook veel artsen vinden de zzp-constructie aantrekkelijk. Echter is dit niet altijd wenselijk: het leidt doorgaans tot hogere kosten. Daarnaast hebben zzp'ers minder prikkels om te investeren in de ontwikkeling van de organisatie waarvoor zij werken.
- **Declaraties over en weer:** enkele partijen gaven aan dat als een incident in regio A gebeurt maar het een inwoner van regio B betreft, regio B vaak de verrichting uitvoert. Op dit moment geldt dat de regio waarin een incident gebeurt de declaratie indient. In dit geval moet regio A de verrichting declareren bij de politie. Dit vraagt dus om een verrekening tussen regio's A en B. De partijen geven aan dit als onhandig te ervaren en liever te zien dat regio B dan de declaratie gewoon kan indienen. Dit geldt ook als er in een situatie van een tekort gebruik wordt gemaakt van een arts uit een andere regio.

Knelpunten financiering artsen in opleiding | er is onduidelijkheid over kostendekkendheid van de opleiding

In dit onderzoek zijn we gevraagd om specifiek in te zoomen op de knelpunten rondom artsen in opleiding. Verschillende partijen in het veld gaven aan dat er knelpunten zijn in hoe de opleiding van artsen en de salarissen en vergoedingen voor artsen in opleiding worden bekostigd.

- **Aanname productiviteit:** in de bekostigingsafspraken met SBOH over de salariskosten van aios zit de aanname dat deze voor 50% productief zijn. Volgens verschillende uitvoerders in dit veld wordt die productiviteit niet (altijd) waargemaakt en varieert dit sterk per aios en per takenpakket. Zo kunnen aios meer werk zelfstandig uitvoeren als ze langer bezig zijn met de opleiding, maar juist weer minder aan het eind van hun opleiding als ze meer specialistische stages gaan lopen, bijvoorbeeld bij LOEF. Ook geven uitvoerders aan dat er bepaalde verrichtingen zijn die aios al snel zelfstandig kunnen uitvoeren (zoals bloedafnames en MAZ) en anderen (zoals letselrapportages voor het OM) niet. Omdat die verrichtingen niet gelijk verdeeld zijn tussen de uitvoerders en tussen de regio's kost een aios op de ene plek meer dan die oplevert en op andere plekken andersom. Naar verwachting zal de ontvlechting van de MAZ zorgen voor minder valuteerbare arbeid van de aios. aios zijn relatief meer inzetbaar bij de MAZ dan bij FMO en lijkschouw.
- **Meer begeleidingsuren tegen een hoger tarief:** de praktijkopleiders van een aios ontvangen een vergoeding voor de begeleidingsuren voor de aios. Ze krijgen een vergoeding van 6 uur per week per aios. Volgens sommige

opleidingsinstellingen is dat niet voldoende en zijn er in de praktijk meer begeleidingsuren dan vergoed. Ook geven uitvoerders aan dat het uurtarief voor de begeleiding substantieel lager ligt dan het uurloon van de artsen.

- **Bekostiging van de opleiding is volledig variabel:** zoals eerder beschreven ontvangt SBOH enkel een budget per fte aios van VWS. Als gevolg daarvan ontvangt ook de NSPOH een variabel budget (per aios) van SBOH. Echter, een groot deel van de kosten van NSPOH zijn vast (bijvoorbeeld: huur locaties, betaling instructeur). Deze kosten maakt NSPOH ongeacht of er tien of twintig aios zijn. NSPOH geeft aan dat ze net uitkomen met het budget als er zeventien studenten zijn, maar verlies maken als er minder studenten zijn, wat het geval was de afgelopen jaren. Dit gat vangen ze op door te besparen op het onderwijs. Zo geven ze aios geen camera's meer. Daarnaast geven docenten incidenteel gratis het onderwijs.

Het is belangrijk te benadrukken dat ook de opleidingen merken dat de forensische geneeskunde een veld in beweging is. Ontwikkelingen zoals de ontvlechting van de MAZ hebben directe gevolgen voor de wijze waarop opleidingen zijn ingericht en hoe aios in de praktijk worden ingezet. De precieze uitwerking van deze veranderingen is op dit moment nog niet volledig duidelijk. Dit maakt het lastig om nu al harde conclusies te trekken over bijvoorbeeld de daadwerkelijke productiviteit van aios of de benodigde begeleidingsuren.

Samenvatting knelpunten bekostiging | samenvatting (1/2)

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste knelpunten in de bekostiging van het *gehele stelsel FG*. Hieronder vatten we deze nogmaals samen:

- **Het stelsel kent gefragmenteerde en weinig transparante financiering.** Het stelsel kent veel verschillende geldstromen en verschillende wijzen van financiering vanuit Rijk, gemeenten en opdrachtgevers naar uitvoerders. Regionale verschillen zijn groot en vaak niet goed herleidbaar. Financiers hebben niet altijd zicht op welk deel van een budget aan FG besteed wordt, omdat FG-taken binnen sommige financieringsstromen niet eenvoudig te onderscheiden zijn. Vooral de financiering rond lijkschouw is weinig transparant, mede door het ontbreken van een heldere opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie tussen gemeenten en GGD'en. Het zoveel mogelijk stroomlijnen van de financiering (door de financiering waar mogelijk via de politie te laten lopen) draagt naar verwachting bij aan meer overzicht en betere sturing.
- **De uitvoering van FG was eerder niet structureel kostendekkend – nieuwe tarieven hebben mogelijk geleid tot verbetering.** AEF heeft in de uitvraag uitvoerders gevraagd naar inkomsten en uitgaven over alle FG-activiteiten. Over 2022–2024 laten de uitvraagresultaten gemiddeld een klein negatief resultaat zien over alle activiteiten. Hierin bestaan echter wel grote regionale verschillen: ongeveer de helft van de regio's draaide verlies, de andere helft had een overschot. De kostendekkendheid van de nieuwe politietarieven (ingegaan per 1 juli 2025) heeft AEF nog niet kunnen

onderzoeken. Het is dus nog niet duidelijk of dit knelpunt daarmee is opgelost. AEF heeft wel signalen ontvangen dat deze tarieven meer dan kostendekkend zijn.

- **Uitvoerders ervaren belemmering in doorontwikkeling door jaarlijks subsidieproces voor structurele kosten.** Uitvoerders ervaren het jaarlijkse subsidieproces rondom de structurele systeemkosten, zoals een vergoeding voor de ongedekte beschikbaarheid, als arbeidsintensief en weinig efficiënt. Hoewel de hoop is dat dit proces in de toekomst anders verloopt als de transitie van het stelsel verder gevorderd is, geven uitvoerders aan dat dit proces op dit moment niet bijdraagt aan meerjarige investeringen en duurzame ontwikkeling van het stelsel. Zeker omdat het gaat om kosten die voor een groot deel wel structureel nodig (en gewenst) zijn voor professionalisering van het stelsel, zoals de 24/7 beschikbaarheid en Formatius voor dataregistratie.

Zie vervolg op volgende pagina.

Samenvatting knelpunten bekostiging | samenvatting (2/2)

- **De huidige bekostiging sluit beperkt aan op kosten van 24/7 beschikbaarheid.** Er zijn diverse knelpunten in het huidige kostprijsmodel die niet voldoende aansluiten bij de werkelijkheid. Het belangrijkste knelpunt is dat het huidige kostprijsmodel onvoldoende de werkelijke kostenstructuur van een beschikbaarheidsdienst reflecteert: de beschikbaarheidskosten zijn in de praktijk grotendeels vast ('brandweercapaciteit'), terwijl de huidige bekostiging nu variabel meebeweegt met het aantal verrichtingen. Hierdoor kan de financiering bij schommelingen in productie structureel uit de pas lopen met de werkelijke beschikbaarheidskosten. De gesignaleerde knelpunten worden meegenomen in het advies over een nieuw bekostigingsmodel (vraag 2 en 3).
- **Er spelen diverse vraagstukken rondom kostendekkendheid van de opleiding.** Dit onderzoek heeft in kaart gebracht hoe de huidige financieringsstromen rond de opleiding lopen. Het inzicht is dat belangrijkste vraagstukken in de bekostiging samenhangen met de ontwikkeling van het vak zelf, met name de ontvlechting van de MAZ en de gevolgen daarvan voor de opleiding. Een voorbeeld is de afspraken over valuteerbare arbeid: op dit moment gaan bekostigings-afspraken ervanuit dat aios voor 50% productief zijn. Uitvoerders en opleiders geven aan niet

zeker te weten of deze aanname overeenkomt met de praktijk, en met name dat het onzeker is of dit in de toekomst een houdbaar is als de MAZ wegvalt. Daarnaast komt voor de theoretische opleiding als knelpunt naar boven dat de opleiding en daarmee de NSPOH volledig variabel worden gefinancierd, terwijl de kosten van de NSPOH bijna volledig vast zijn (en in ieder geval niet volledig samenhangen met het aantal studenten).

In het vervolg van ons onderzoek, focussen we ons advies op FG-activiteiten in opdracht van de politie

De scope van het onderzoek voor deel 1 (inzicht in geldstromen en knelpunten) betrof de bekostiging van het gehele stelsel van forensische geneeskunde. In ons advies (over kosten en bekostigingsstructuur) richten we ons specifiek op de FG-verrichtingen in opdracht van de politie. De beschreven knelpunten vormen daarvoor aangrijpingspunten.

We hebben ook een analyse gemaakt van het huidige kostprijsmodel, de werking hiervan en aandachtspunten en knelpunten hierin. Ook deze biedt aangrijpingspunten voor het vervolgadvis. Zie hiervoor bijlage 1.

Deel II | Uitwerking en advies berekening objectieve kosten

- A. Bouwstenen en overkoepelend advies
berekening objectieve kosten
- B. Uitwerking advies personele inzet
- C. Uitwerking advies objectieve kosten

A. Bouwstenen bekostiging en advies vervolg op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de belangrijkste uitgangspunten en bouwstenen die ten grondslag liggen aan het advies voor de berekening van de benodigde kosten.

Let op: dit gaat enkel over de door politie gefinancierde FG-activiteiten.

Zoals eerder aangegeven moeten nog verschillende keuzes worden gemaakt over de inrichting van het toekomstige stelsel. Zolang deze keuzes niet zijn gemaakt, kan er nog geen volledige bekostigingsstructuur worden ontwikkeld. Daarom schetsen we welke inhoudelijke keuzes nog moeten worden gemaakt voordat een definitief advies kan worden uitgebracht over de meest passende bekostigingssystematiek.

In de hoofdstukken erna worden de verschillende bouwstenen voor de berekening van de kosten verder uitgewerkt en toegelicht.

i) Uitgangspunten berekening

ii) Stappenplan berekening

iii) Advies op hoofdlijnen

Uitgangspunten berekening | aannames voor de berekening van de objectieve kosten

Het ontwikkelen van een passende bekostigingsstructuur voor de forensische geneeskunde gebeurt in twee stappen:

1. Het bepalen van de '**objectieve kosten**' van de FG-verrichtingen in opdracht van de politie (zie de volgende pagina voor een toelichting).
2. Het kiezen van de **preferente bekostigingsstructuur** op basis van de objectieve kostenstructuur

In dit hoofdstuk gaan we in op de eerste stap. In deel 3 van dit rapport wordt er ingegaan op de keuze voor een bekostigingsstructuur.

Uitgangspunten voor de berekening van de objectieve kosten

De berekening van de objectieve kosten is gebaseerd op een aantal uitgangspunten. Deze zijn vastgesteld door de stuurgroep VFG en geven richting aan de aannames in de analyse en bepalen de bandbreedte van de uitkomsten. De uitgangspunten zijn als volgt:

- **Regionale indeling.** De berekening gaat uit van uitvoering in tien regio's, overeenkomend met de tien politie-eenheden. Dit betekent niet dat de feitelijke uitvoering noodzakelijkerwijs vanuit tien regio's plaatsvindt.

Uitvoering vanuit minder regio's kan leiden tot schaalvoordelen en lagere kosten, maar deze effecten zijn niet meegenomen in de huidige berekening.

- **Afbakening van de verrichtingen.** De berekening heeft uitsluitend betrekking op FG-verrichtingen die door de politie worden gefinancierd. De gemeentelijke lijkschouw valt buiten de scope van de berekening en is dus niet opgenomen in de aantallen verrichtingen.
- **Kostendekkend.** De FG-activiteiten gefinancierd door de politie moeten eigenstandig kostendekkend zijn.
- **Beschikbaarheid en inzet.** Uitgangspunt is dekkende beschikbaarheid 24 uur per dag op elke dag (24/7).
- **Normtijden per verrichting.** Er wordt uitgegaan van de huidige normtijden per verrichting zoals door de GGD'en en FARR. AEF verricht geen aanvullend onderzoek naar de juistheid of actualiteit van deze normtijden binnen deze kostprijsberekening.

A. Bouwstenen bekostiging en advies vervolg op hoofdlijnen

Stappenplan berekening | om te komen tot een passende berekening van de kosten volgen we drie stappen

Om te komen tot een advies voor een bekostigingsstructuur is het nodig om in kaart te brengen wat de **voornaamste kostencomponenten** zijn. Daarom berekenen we eerst wat de 'objectieve kosten' zijn van het uitvoeren van FG-verrichtingen in opdracht van de politie.

Wat verstaan we onder 'objectieve kosten'?

Met *objectieve kosten* bedoelen we de genormeerde, theoretisch bepaalde kosten die nodig zijn om forensisch-geneeskundige taken volgens uniforme uitgangspunten en kwaliteitseisen uit te voeren. We gebruiken de term 'objectief' om te benadrukken dat het hier niet gaat om de huidige praktijkkosten, maar om de minimaal benodigde kosten, los van regionale beleids- of organisatiekeuzes.

Opbouw van de objectieve kosten

De objectieve kosten per regio bestaan uit drie onderdelen (zie de vragen hiernaast):

1. Personele inzet

We berekenen hoeveel artsen (en verpleegkundigen) minimaal nodig zijn om 24/7 beschikbaarheid te waarborgen.

2. Kosten van personele inzet

Vervolgens bepalen we de kosten van deze inzet, waarbij we rekening houden met de spreiding over de dag en de verschillen in tarieven per tijdsblok.

3. Overige uitvoeringskosten

Tot slot berekenen we de overige kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de door de politie gefinancierde FG-verrichtingen in die regio.

Door deze drie onderdelen samen te brengen ontstaat per regio het totaal aan objectieve kosten. Deze vormen de basis voor stap 2: het kiezen van een passende en toekomstbestendige bekostigingsstructuur.

Hoeveel fte is er nodig om verrichtingen uit te voeren en beschikbaarheid te borgen per regio?

1

Wat kost deze personele inzet per regio?

2

Wat zijn overige kosten per regio?

3

Advies op hoofdlijnen | er is een aantal belangrijke keuzes nodig voordat de kosten vast te stellen zijn

In de uitvoering van ons onderzoek concludeerden we dat een aantal inhoudelijke keuzes moet worden gemaakt, vóórdat de objectieve kosten te berekenen zijn. Zonder deze keuzes kunnen de objectieve kosten nog niet realistisch worden vastgesteld en kunnen we nog geen volledig advies uitbrengen over een bijbehorende bekostigingsstructuur.

De kern van ons advies is dus om **eerst deze keuzes te maken, vóór het ontwikkelen van een bekostigingsstructuur.**

Op deze pagina lichten we **eerst op hoofdlijnen** toe welke keuzes nog openstaan, welke informatie aanvullend nodig is, en welke vervolgstappen logisch volgen voordat we de volgende fase van het advies kunnen afronden. In het vervolg van dit hoofdstuk (deel B en C) werken we dit verder uit.

1. Keuzes die nodig zijn voor de berekening van fte-behoefte (p. 49-53)

Om te bepalen hoeveel personeel minimaal nodig is en welke inzet daaraan gekoppeld is, moeten de volgende punten worden besloten:

- of er één gezamenlijk of twee gescheiden beschikbaarheidsroosters komen voor FG-activiteiten in opdracht van de politie en voor de gemeentelijke lijkschouw;
- over de taakverdeling tussen artsen en verpleegkundigen, inclusief welke taken gedelegeerd kunnen worden;
- of er wel of geen onderscheid wordt gemaakt tussen spoed- en planbare verrichtingen;
- over de keuze voor parate diensten, piketdiensten of een combinatie daarvan.

Deze keuzes bepalen de omvang, samenstelling en belasting van de inzet.

2. Keuzes die nodig zijn voor de berekening van personele kosten (vanaf p. 57)

Als duidelijk is welke beschikbaarheid moet worden geleverd, moeten we ook bepalen:

- hoe piketdiensten worden vergoed en tegen welk percentage;
- of bekostiging plaatsvindt per uur, per dienstblok of via een andere systematiek.

Pas met deze keuzes kunnen de personele kosten objectief worden vastgesteld.

Samenhang en vervolgstappen

Veel van deze keuzes hangen onderling samen en moeten daarom in logische samenhang worden gemaakt. Wij adviseren om eerst de belangrijkste inhoudelijke keuzes te maken, bijvoorbeeld over de organisatie van de beschikbaarheid en de taakverdeling. Wanneer deze keuzes vaststaan, volgen de overige beslispunten vanzelf in een consistent pakket. Daarna kunnen de fte-behoefte, de totale objectieve kosten en de impact per regio betrouwbaar worden berekend. Pas op basis daarvan kan een onderbouwde keuze worden gemaakt voor de meest passende bekostigingsstructuur.

B. Uitwerking advies over personele inzet

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de uitkomsten van analyse van de huidige werklust en kosten per regio. AEF heeft hierbij berekend hoeveel de werklust en benodigde beschikbaarheid is voor FG-verrichtingen in opdracht van de politie is, op basis van vooraf bepaalde aannames.

We lichten dit toe en sluiten af met een advies over welke keuzes er gemaakt moeten en welke aanvullende data verzameld en geanalyseerd dient te worden om te komen tot een definitieve berekening van de personele inzet.

Hoeveel fte is er nodig om verrichtingen uit te voeren en beschikbaarheid te borgen per regio?

1

i) Aannames berekening

ii) Voorlopig resultaat analyse

iii) Advies

Onze aannames | hierop baseren we de berekening voor de benodigde personele inzet

Om te komen tot een onderbouwde berekening van de benodigde personele inzet hanteren we een set expliciete aannames. Deze aannames sluiten aan bij de uitgangspunten die door de stuurgroep zijn vastgesteld en vormen daarmee het kader voor de verdere analyse. Ze beschrijven onder meer hoe we omgaan met beschikbaarheid, roostering en normtijden, evenals de uitgangspunten voor het type verrichtingen en de organisatie ervan.

De volgende aannames liggen aan de berekening ten grondslag:

- De beschikbaarheid dient als uitgangspunt voor personele inzet (zie de volgende pagina);
- Voor de FG-activiteiten gefinancierd door de politie moet er een dekkend beschikbaarheidsrooster komen (excl. gemeentelijke lijkschouw);
- Alle verrichtingen kennen dezelfde beschikbaarheidseis: aanwezigheid binnen maximaal 60 minuten door een willekeurige arts (zie de toelichting hiernaast);
- Alle verrichtingen worden uitgevoerd door forensisch artsen;
- Alle verrichtingen vinden plaats binnen de 10 regio's (politie-eenheden);

- De beschikbaarheid wordt per uur berekend;
- Elk uur wordt paraat ingeroosterd;
- We hanteren de normtijden zoals vastgesteld voor de huidige tarieven (per ingang van 1 juli 2025).

Deze aannames zijn keuzes die in het vervolg ook op andere manieren te maken zijn. Hier gaan we verder op in ons advies.

Toelichting op beschikbaarheidseis van 60 minuten

De politie hanteert verschillende beschikbaarheidseisen voor forensisch medisch onderzoek. Soms moet een arts binnen 60 minuten ter plaatse zijn (bijv. bij overlijdensonderzoek). In andere gevallen kan meer tijd genomen worden.

In overleg met politie en uitvoerders gaan we uit van een beschikbaarheidseis van 60 minuten in 90% van de gevallen. Daarmee borgen we dat artsen in spoedsituaties vrijwel altijd binnen een uur aanwezig kunnen zijn. Een gedifferentieerde norm zou beter aansluiten bij de variatie in casuïstiek, maar maakt het lastiger om bij spoed de strenge eis te garanderen.

Toelichting op aanname | de beschikbaarheid dient als uitgangspunt voor personele inzet

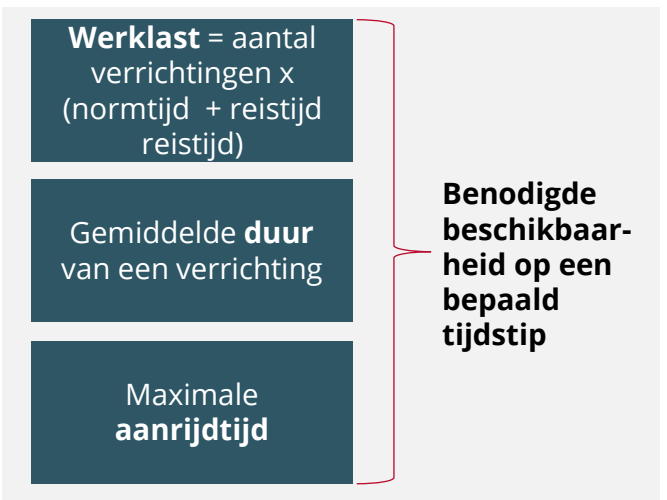
Waar het Lysiasmodel de individuele verrichtingen als uitgangspunt neemt (zie bijlage 1), starten wij bij de vraag hoeveel professionals gelijktijdig beschikbaar moeten zijn om aan de kwaliteitseisen van de politie te voldoen. Dat is logisch omdat deze eisen primair gaan over altijd beschikbare capaciteit, niet over het aantal verrichtingen. Bij nul verrichtingen, moeten de forensisch artsen nog steeds beschikbaar zijn, en hiervoor worden betaald.

Om te berekenen hoeveel fte er op een bepaald moment beschikbaar moet zijn, hebben we drie gegevens nodig:

- **De werklast:** hoeveel tijd zijn artsen/verpleegkundigen per uur kwijt aan het uitvoeren van verrichtingen? Dit berekenen we door het aantal verrichtingen te vermenigvuldigen met de normtijd en, wanneer van toepassing, de reistijd van een verrichting.
- **Duur:** hoe lang duurt een verrichting gemiddeld? Dit is de normtijd per verrichting plus de reistijd (indien van toepassing).
- **Maximale aanrijdtijd:** hoe snel moet een arts/verpleegkundige ter plaatse zijn? Hierbij gaan we uit van 60 minuten.

Deze drie gegevens bepalen samen hoeveel artsen er gelijktijdig beschikbaar moeten zijn op een bepaald tijdstip.

Voor álle verrichtingen op een tijdstip:

Voorlopig resultaat analyse | de gemiddelde werklast per regio per uur ligt vrij laag en verschilt per moment

We starten met een **werklastberekening**: op basis van het aantal FG-verrichtingen in opdracht van de politie per regio per uur en de tijd die een verrichting kost (normtijd + reistijd) werken we uit wat de gemiddelde werklast is per uur per regio. In de figuur hiernaast is een **voorbeeld** opgenomen van de uitkomsten van deze analyse voor de gemiddelde regio*, om een beeld te schetsen van hoe dit eruit kan zien. De totale werklast is in dit voorbeeld 77,5 uur per week.

Interpretatie van de uitkomsten

In het voorbeeld hiernaast is te zien dat de werklast doordeweeks tussen 03:00 en 08:00 vaak het laagst is. In die uren dient zich in een gemiddelde regio in een gemiddelde week zo'n 0,1 (6 minuten) tot 0,3 (18 minuten) uur aan werk aan. Gemiddeld duurt een verrichting ongeveer 74 minuten. Dat betekent dat er in deze uren vaker geen verrichtingen starten dan wel.

Doordeweeks is het tussen 09:00 en 22:00 vaak het drukst. In het weekend is het 's nachts het drukst.

Werklast in een gemiddelde week in een gemiddelde regio
(totaal = **77,8** uur per week)

Uur	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
00:00	0,42	0,37	0,38	0,38	0,51	0,56	0,68
01:00	0,51	0,43	0,48	0,53	0,60	0,71	0,76
02:00	0,46	0,37	0,38	0,33	0,50	0,57	0,57
03:00	0,26	0,30	0,24	0,22	0,36	0,41	0,43
04:00	0,26	0,20	0,22	0,24	0,20	0,41	0,48
05:00	0,24	0,23	0,18	0,18	0,22	0,38	0,35
06:00	0,16	0,07	0,11	0,19	0,16	0,27	0,35
07:00	0,14	0,11	0,14	0,10	0,12	0,19	0,21
08:00	0,26	0,28	0,27	0,30	0,31	0,20	0,24
09:00	0,53	0,64	0,55	0,49	0,38	0,26	0,36
10:00	0,63	0,80	0,81	0,73	0,61	0,28	0,36
11:00	0,70	0,75	0,73	0,59	0,68	0,36	0,42
12:00	0,66	0,61	0,65	0,58	0,75	0,36	0,36
13:00	0,51	0,58	0,47	0,50	0,57	0,31	0,41
14:00	0,59	0,63	0,52	0,65	0,72	0,35	0,37
15:00	0,59	0,61	0,60	0,56	0,75	0,42	0,30
16:00	0,49	0,70	0,72	0,71	0,78	0,64	0,47
17:00	0,58	0,60	0,65	0,70	0,59	0,51	0,48
18:00	0,37	0,43	0,39	0,37	0,60	0,48	0,47
19:00	0,43	0,48	0,42	0,60	0,52	0,48	0,42
20:00	0,45	0,58	0,65	0,64	0,62	0,65	0,54
21:00	0,62	0,61	0,65	0,59	0,87	0,69	0,51
22:00	0,42	0,46	0,44	0,66	0,65	0,61	0,48
23:00	0,34	0,33	0,32	0,41	0,60	0,64	0,37

Voorlopig resultaat analyse | de benodigde beschikbaarheid per uur ligt een stuk hoger dan de werklast

Na het vaststellen van de werklast per uur bepalen we hoeveel artsen er tegelijk nodig zijn per uur voor het borgen van beschikbaarheid en een maximale wachttijd (60 minuten). Dit doen we aan de hand van de Erlang-C formule.*

Het resultaat geeft een onderbouwd minimum aantal artsen per uur dat nodig is om de beschikbaarheid te garanderen en de aanrijdtijd maximaal 60 minuten te houden. Hiernaast is een voorbeeld van een gemiddelde week in dezelfde gemiddelde regio opgenomen. De totale benodigde beschikbaarheid is in dit voorbeeld 236 uur per week. Dit betekent dat er veel meer beschikbaarheidsuren (236) zijn dan werklasturen (77,5). De beschikbaarheid is dus een grote component in de totale personeelsinzet, en dus in de kosten.

Interpretatie van de uitkomsten

Op maandagochtend om 09:00 uur moeten er in totaal twee artsen beschikbaar zijn om ervoor te zorgen dat artsen binnen 60 minuten aanwezig kunnen zijn voor de binnenkomende verrichtingen.

* De Erlang C-formule is een wiskundige formule die wordt gebruikt om te berekenen hoeveel mensen (in dit geval forensisch artsen) tegelijk beschikbaar moeten zijn om wachttijden te beperken. Het model houdt rekening met het aantal oproepen, de gemiddelde duur van een inzet en de gewenste maximale wachttijd.

Door deze gegevens in te voeren berekent het model de kans dat een arts direct beschikbaar is of dat iemand moet wachten. Zo wordt bepaald hoeveel artsen er nodig zijn om de gemiddelde wachttijd onder de 60 minuten te houden. Een aanpassing van de normtijden en vooral van de beschikbaarheidseis heeft invloed op de uitkomsten van de formule.

Benodigde beschikbaarheid in een gemiddelde week in een gemiddelde regio (totaal = 238 uur per week)

Uur	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
00:00	1	1	1	1	2	2	2
01:00	2	1	1	2	2	2	2
02:00	1	1	1	1	2	2	2
03:00	1	1	1	1	1	2	1
04:00	1	1	1	1	1	1	1
05:00	1	1	1	1	1	1	1
06:00	1	1	1	1	1	1	1
07:00	1	1	1	1	1	1	1
08:00	1	1	1	1	1	1	1
09:00	2	2	1	2	1	1	1
10:00	2	2	2	2	2	1	1
11:00	2	2	2	2	2	1	1
12:00	2	2	2	2	2	1	1
13:00	1	2	1	1	2	1	1
14:00	2	2	1	2	2	1	1
15:00	2	2	2	1	1	1	1
16:00	1	2	2	2	2	2	1
17:00	1	2	2	2	2	1	2
18:00	1	1	1	1	2	1	2
19:00	1	2	2	2	2	2	1
20:00	1	1	2	2	1	2	1
21:00	2	2	2	2	2	2	2
22:00	1	1	1	2	2	2	2
23:00	1	1	1	1	2	2	1

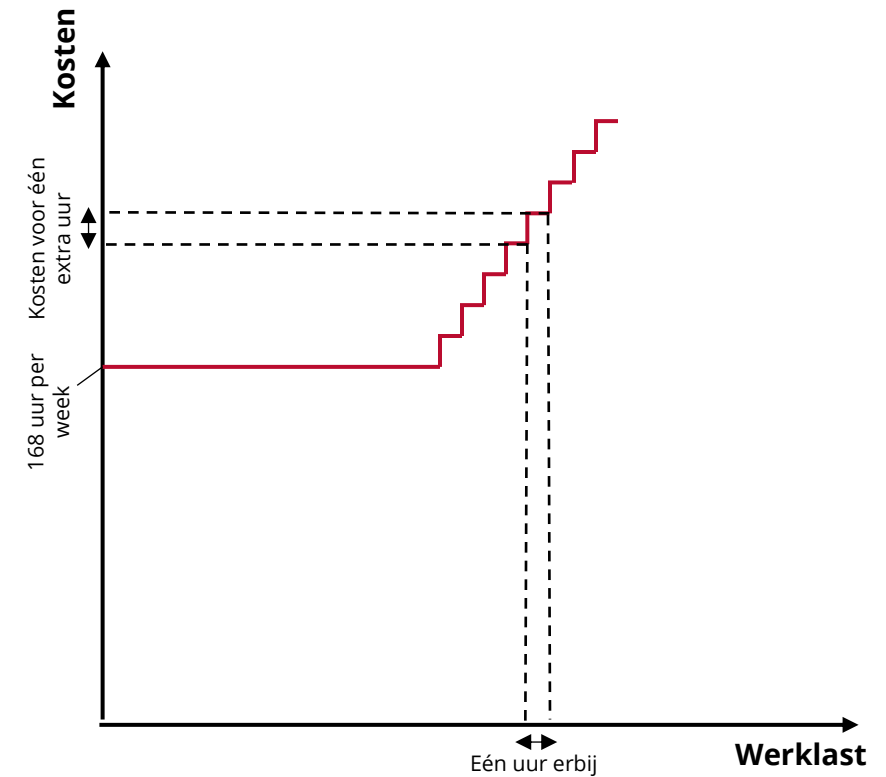

Voorlopig resultaat analyse | de beschikbaarheid kent een minimum en stijgt trapsgewijs

De werklast bepaalt hoeveel artsen minimaal beschikbaar moeten zijn, zodat er altijd binnen 60 minuten een arts aanwezig kan zijn bij een nieuwe verrichting. Omdat er 24/7 beschikbaarheid vereist is, geldt er altijd een minimale bezetting van één arts. Bij parate inzet per uur komt dit neer op $24 \times 7 = \mathbf{168 \text{ uur per week}}$.

De kosten volgen uit het aantal artsen dat per uur beschikbaar moet zijn. Deze nemen stapsgewijs toe: zolang de inroostering van één arts alle uren van de week kan afdekken binnen de norm, blijven de kosten gelijk. Zodra er één extra uur nodig is waarin een arts niet binnen 60 minuten beschikbaar zou zijn, is er een tweede arts nodig en stijgen de kosten dus naar **169 uur** beschikbaarheid (of meer).

De kosten van een extra uur hangt af van het moment in de week: een uur 's nachts of in het weekend is duurder dan een uur doordeweeks.

Voorlopig resultaat | we gebruiken de inzetbare uren om het benodigd aantal fte per regio te berekenen

Hoeveel fte aan artsen er nodig zijn om het rooster te vullen, berekenen we door te corrigeren voor het aantal inzetbare uren per fte. De tabel hiernaast toont de berekening van het totaal aantal inzetbare uren per fte. Deze berekening komt uit op 1327 uur per fte.

We delen de totale benodigde beschikbaarheid per regio door het aantal inzetbare uren per fte om het totaal aantal fte's per regio te berekenen. Voor een **minimaal** beschikbaarheidsrooster van 168 uur per week – gegeven de aannames op p. 42 – gaat dit om minimaal **6,58 fte per regio**.

Onderliggende berekening inzetbare uren per fte	Uren per jaar	Bron
Aantal werkdagen in 2025 per fte (op basis 36-urige werkweek)	261	HOT 2025
Aantal feestdagen dat op een werkdag valt	7	HOT 2025
Bruto productieve dagen	254	
Bruto productieve uren (254 * 7,2)	1829	
Vakantie-uren	216	CAO SGO
Ziekte-uren	90	Uitvraag
Niet productieve uren (denk aan opleiding en vaste overleggen)	197	Uitvraag
Totaal inzetbare uren per fte	1327	

Voorlopig resultaat analyse | dit resulteert in 93,9 fte, waarbij artsen gemiddeld 32% van de tijd verrichtingen uitvoeren

De tabel hiernaast geeft de uitkomsten weer van de analyses voor elke regio.* In de tabel is te zien dat er in werklast grote onderlinge verschillen zijn: de werklast in Oost-Nederland is meer dan twee keer zo hoog als in Noord-Nederland. De verschillen in de benodigde beschikbaarheid zijn kleiner (anderhalf keer zo groot).

De tabel toont ook de gemiddelde bezettingsgraad. Dit is het deel van de beschikbare tijd waarin er ook echt verrichtingen worden uitgevoerd. In totaal is de gemiddelde bezettingsgraad 32% (34% exclusief Den Haag en Midden-Nederland*). Over het algemeen geldt: hoe hoger het aantal verrichtingen is, hoe hoger de bezettingsgraad.

De laatste kolom toont het benodigd aantal fte voor de berekening op basis van de aannames op p. 42 - 93,9 fte in totaal. Dit gaat uit van 24-7 parate beschikbaarheid voor FG-activiteiten in opdracht van de politie, zonder rekening te houden met inzet voor gemeentelijke lijkschouw. Ons beeld is echter dat dit niet passend is bij de werkelijke praktijk. Hier gaan we verder op in op de volgende pagina's.

Regio	Werklast (uren per week)	Benodigde beschikbaarheid (uren per week)	Gemiddelde bezettingsgraad	Benodigd aantal fte
Oost-Nederland	136,3	321	42%	12,6
Rotterdam	121,3	312	39%	12,2
Oost-Brabant	90,6	253	30%	9,9
Zeeland - West-Brabant	76,1	256	36%	10,0
Limburg	72,2	235	31%	9,2
Amsterdam	76,4	220	35%	8,6
Noord-Holland	68,5	216	32%	8,5
Noord-Nederland	57,3	214	27%	8,4
Den Haag*	38,8	186	21%	7,3
Midden-Nederland*	43,0	182	24%	7,1
Totaal	780,5	2395	32%	93,9

Advies | herijk de aannames om tot een realistische fte-behoefte en doelmatige bekostiging te komen

Wij achten deze uitkomsten van deze berekening substantieel te hoog in verhouding tot de praktijk. De berekeningen op basis van de huidige set aannames leiden tot een theoretische behoefte van 92,8 fte voor enkel FG-activiteiten in opdracht van de politie. Dit staat niet in verhouding tot de praktijk: landelijk werken op dit moment naar schatting 80-90 fte forensisch artsen binnen de GGD'en om *alle* FG-activiteiten plus de MAZ uit te voeren.

De hoge uitkomst is daarmee geen weerspiegeling van de feitelijke werklast, maar een direct gevolg van de zeer strikte aannames in het model. Met name het hanteren van een volledig apart beschikbaarheidsrooster voor FG-activiteiten in opdracht van de politie dwingt tot een structureel grote gelijktijdige aanwezigheid van artsen, terwijl zij volgens de berekeningen slechts in ongeveer 32-34% van hun beschikbare tijd daadwerkelijk verrichtingen uitvoeren. Dat leidt tot een forse opschaling van de fte-behoefte.

Dit vraagt nadrukkelijk om het maken van andere keuzes, zowel inhoudelijk als technisch. Pas daarna kan een realistische en doelmatige berekening van de personele inzet worden gemaakt. De kern is dat beschikbaarheid niet geïsoleerd moet worden georganiseerd als deze in de praktijk gecombineerd kan worden met andere taken, en dat normtijden, taakverdeling en roosterprincipes beter moeten aansluiten op de feitelijke werksituatie. Op de volgende pagina's gaan we daarom in op de inhoudelijke keuzes die eerst nodig zijn om de gevraagde beschikbaarheid op een passende en doelmatige manier te berekenen. Pas daarna kunnen de bijbehorende technische keuzes over de bekostiging worden gemaakt, en kan een objectieve en proportionele kostencalculatie plaatsvinden.

Advies | dit zijn de te maken keuzes om de benodigde beschikbaarheid realistischer te berekenen (op hoofdlijnen)

Om de benodigde personele inzet op basis van de gevraagde beschikbaarheid te kunnen berekenen, moet allereerst de **scope van de inzet** worden bepaald. Daarbij is de eerste en belangrijkste keuze of de beschikbaarheid uitsluitend betrekking heeft op FG-activiteiten in opdracht van de politie, of dat deze wordt gecombineerd met de gemeentelijke lijkschouw. Deze keuze bepaalt namelijk de omvang en aard van de totale werklast en vormt daarmee het uitgangspunt voor alle vervolgstappen.

Wanneer deze scope helder is, kunnen de **inhoudelijke keuzes** worden gemaakt die bepalen hoe de benodigde personele inzet moet worden berekend. Het gaat daarbij om:

- de taakverdeling tussen forensisch artsen en verpleegkundigen;
- eventuele uitzonderingen van verrichtingen op de beschikbaarheidseis of verruiming van de beschikbaarheidseis;
- de manier waarop specialistisch werk wordt georganiseerd;
- en de normtijden die worden gehanteerd.

Pas wanneer deze inhoudelijke keuzes zijn gemaakt, kan worden berekend hoeveel personele beschikbaarheid daadwerkelijk nodig is.

Op de volgende pagina's gaan we verder in op deze inhoudelijke keuzes. Daarna volgen de **technische keuzes** over de wijze van bekostiging. Deze betreffen onder andere:

- bekostiging van uitsluitend parate inzet of ook van piketdiensten;
- bekostiging per uur of per roosterblok;
- berekeningswijze van inzetbaarheid indien piketdiensten worden bekostigd.

Deze technische keuzes hangen samen met de eerder genoemde scope en inhoudelijke keuzes. Zo kan een beperkte resterende nachtelijke werklast, bijvoorbeeld wanneer verpleegkundigen bloedproeven uitvoeren en artsen alleen voor spoedverrichtingen in opdracht van de politie beschikbaar hoeven te zijn, ertoe leiden dat volledige paraatheid in sommige regio's niet doelmatig is en een vorm van piket meer voor de hand ligt.

Wanneer zowel de inhoudelijke als de technische keuzes zijn gemaakt, kunnen de kosten van de personele inzet volledig en objectief worden berekend. In deze keuzes is het belangrijk om rekening te houden met verschillende afweging, zowel op gebied van kwaliteit, aantrekkelijkheid van het vak, als op doelmatigheid.

Advies | bereken de beschikbaarheid gezamenlijk voor politie-FG en gemeentelijke lijkschouw

Een gezamenlijke beschikbaarheidsberekening voor FG-activiteiten in opdracht van de politie en gemeentelijke lijkschouw is doelmatiger en sluit goed aan bij de praktijk

AEF is gevraagd een zelfstandig kostendekkende bekostigingssystematiek op te stellen voor FG-activiteiten die worden gefinancierd door de politie. Dit komt doordat de politie enkel opdrachtgever is voor deze taken, terwijl de gemeentelijke lijkschouw onder gemeentelijke verantwoordelijkheid valt. In de praktijk voeren de uitvoerders (o.a. GGD'en en FARR) beide typen activiteiten uit met dezelfde artsen, dezelfde dienststructuur en vergelijkbare logistiek.

De beschikbaarheid vormt nu in de praktijk één gezamenlijke capaciteitspool voor zowel politie-FG als gemeentelijke lijkschouw. Wanneer beide financieringsstromen echter strikt gescheiden kostendekkend moeten zijn, moet iedere lijn afzonderlijk voorzien in de volledige kosten van vrijwel dezelfde beschikbaarheidsstructuur. Hierdoor verdwijnen schaalvoordelen die ontstaan bij een gezamenlijke organisatie van beschikbaarheid.* Het stelsel als geheel kan daardoor duurder uitvallen dan wanneer beide typen verrichtingen samen een kostendekkende basis vormen.

Advies: AEF adviseert de stuurgroep om ook de verrichtingen voor de gemeentelijke lijkschouw mee te wegen in de berekening van de werklast.

Technische toelichting

Voor het bepalen van de benodigde beschikbaarheid wordt vaak de Erlang-C formule gebruikt. Deze laat zien dat niet het aantal verrichtingen, maar vooral de **variatie en pieken in de instroom** bepalend zijn voor de benodigde fte. Wanneer alleen politieverrichtingen worden beschouwd, is de instroom klein en piekgevoelig, waardoor veel paraatheid nodig is om aan de maximale aanrijdtijd te voldoen.

Door ook de gemeentelijke lijkschouw in dezelfde beschikbaarheidspool mee te nemen, ontstaat een **grotere en stabielere instroom**. De variatie vlt dan af, waardoor pieken minder zwaar drukken op de capaciteit. Hierdoor kan de gezamenlijke paraatheid **efficiënter worden benut**, en is minder totale inzet nodig dan bij twee gescheiden structuren.

Advies | maak eerst een aantal inhoudelijke keuzes die richting geven voor het vervolg

AEF adviseert de stuurgroep ook om enkele andere inhoudelijke keuzes te maken die richting geven aan het vervolg. Deze keuzes bepalen welke beschikbaarheid moet worden georganiseerd en vormen daarmee de basis voor de berekening van de benodigde capaciteit en kosten.

- **Taakverdeling tussen forensisch artsen en verpleegkundigen:** deze keuze bepaalt welke beroepsgroep waarvoor beschikbaar moet zijn. Wanneer verpleegkundigen bepaalde taken kunnen overnemen, hoeft een arts minder vaak paraat te staan. Dit verlaagt de benodigde artsencapaciteit, maar vraagt mogelijk om een parallel beschikbaarheidsrooster voor verpleegkundigen. Het is de vraag of dit per saldo doelmatiger is. Het veld beweegt wel richting taakdifferentiatie, omdat verpleegkundigen voor bepaalde handelingen goed inzetbaar zijn, de beschikbaarheid van artsen onder druk staat en taakdifferentiatie kan bijdragen aan continuïteit, werkdrukverlichting en toekomstbestendigheid. **Advies AEF:** Inventariseer in gesprek met opdrachtgevers en uitvoering welke inhoudelijke keuzes hierin gemaakt kunnen worden, welke verrichtingen door een arts uitgevoerd moeten worden en waar de keuze voor een verpleegkundige gemaakt kan worden. Bereken parallel wat de effecten zijn op de kosten, in samenhang met de andere te maken keuzes.
- **Uitzonderingen op de beschikbaarheidseis:** als niet elke verrichting binnen dezelfde maximale aanrijdtijd hoeft te worden uitgevoerd, ontstaat een gedeeltelijke beschikbaarheidseis. Verrichtingen die buiten de acute eis vallen, kunnen overdag worden ingepland, wat de benodigde permanente

paraatheid verlaagt. **Advies AEF:** breng in samenspraak met opdrachtgevers en uitvoering in kaart welke verrichtingen planbaar zijn en waar spoed nodig is. Bereken wat de effecten zijn op de kosten, in samenhang met de andere te maken keuzes. Wanneer een dergelijk onderscheid onwenselijk is, adviseert AEF de beschikbaarheidseis te verruimen.

- **De manier waarop specialistisch werk wordt bekostigd:** als specialistische verrichtingen door een kleinere groep professionals moeten worden uitgevoerd (bijvoorbeeld vanwege exposure-normen), leidt dit tot aanvullende roostereisen en mogelijk een parallel rooster. Dit beïnvloedt de omvang en flexibiliteit van de benodigde capaciteit. **Advies AEF:** ontwikkel een aparte bekostigingsstructuur voor dit type werk, passend bij de wijze waarop dit georganiseerd wordt (bijv. landelijk of in 4-5 regio's).
- **Gehanteerde normtijden:** de normtijd bepaalt de gemiddelde afhandeltijd en daarmee direct de werklast per verrichting. Langere normtijden betekenen meer werklast en dus meer benodigde inzet; kortere normtijden verlagen de bezetting. De huidige normtijden zijn vermoedelijk niet actueel: korte verrichtingen lijken overschat en lange verrichtingen onderschat. Dit heeft impact op de uiteindelijke bezettingsgraad en benodigde beschikbaarheid. **Advies AEF:** zorg voor een herijking van de normtijden. Deze kunnen meegenomen worden in een nieuw model.

Advies | volgend op de inhoudelijke keuzes moet ook een aantal technische keuzes worden gemaakt

Na de inhoudelijke keuzes moeten ook enkele technische keuzes worden gemaakt over de wijze van bekostigen. Drie punten zijn daarbij richtinggevend:

1. Bekostiging van uitsluitend parate inzet of ook piket

De keuze tussen parate inzet en piket is sterk afhankelijk van de te organiseren beschikbaarheid. Wanneer de benodigde inzet laag is, bijvoorbeeld 's nachts in regio's met weinig politieverrichtingen, kan piket sneller doelmatig zijn. Wordt de beschikbaarheid breder berekend, bijvoorbeeld door ook gemeentelijke lijkschouw mee te nemen, dan ontstaat een grotere en stabielere werklust en kan parate inzet eerder passend zijn. Deze keuze kan ook per regio verschillen, afhankelijk van de werklust.

2. Bekostiging per uur of per roosterblok

Deze keuze hangt samen met de vorige. Wanneer paraatheid wordt bekostigd, ligt een bekostiging per uur meer voor de hand dan wanneer ook piket wordt bekostigd. Niet alle paraat ingeplande uren zullen daadwerkelijk nodig zijn; uitvoerders kunnen binnen dit budget zelf keuzes maken in de verdeling tussen parate en piketdiensten bij de roostering. Door per uur paraatheid te bekostigen, ontstaat voldoende ruimte om deze mix zelf doelmatig vorm te geven. De minder doelmatige inzet die daarmee gepaard kan gaan, wordt in deze systematiek impliciet al gedekt.

Bij piket ligt dit anders. Omdat werkzaamheden zich minder gelijkmatig aandienen, moet de bekostiging rekening houden met roosterinefficiënties:

een piketdienst kan niet voor een enkel uur worden ingepland. Daarom is een bekostiging per dienstblok of een vergelijkbare systematiek logischer. Piket is op zichzelf doelmatiger, waardoor er minder marge is om inefficiënties binnen het rooster op te vangen; die moeten dus expliciet in de bekostiging worden meegenomen.

Een praktische vuistregel zou kunnen zijn om de afweging te maken tussen paraat en piket, bijvoorbeeld door te kiezen voor piket wanneer de gemiddelde werklust minder dan circa 15 minuten per uur bedraagt.

3. Berekeningswijze van inzetbaarheid indien piketdiensten worden bekostigd

Bij het bekostigen van piketinzet moet nog worden onderzocht welke inzetbaarheid per FTE realistisch kan worden aangehouden. Daarbij gaat het onder meer om de maximaal haalbare dienstlengtes, hersteltijd na lange diensten en de mate waarin piketuren daadwerkelijk bijdragen aan de beschikbare capaciteit vergeleken met paraatheidsuren. Deze factoren bepalen hoeveel uren een professional daadwerkelijk inzetbaar is binnen een rooster en welke correcties nodig zijn om tot een betrouwbare FTE-inschatting te komen.

Advies AEF: bereken de gevolgen van deze opties ná het berekenen van de totale werklust (incl. lijkschouw) en het maken van inhoudelijke keuzes. Weeg de opties met opdrachtgevers en uitvoering, en maak vervolgens een keuze over de meest passende optie a.d.h.v. beschreven wegingscriteria.

Illustratie | gemaakte keuzes hebben een groot effect op benodigde inzet en vergoeding

De tabel hiernaast toont wat er gebeurt wanneer we enkele belangrijke aannames in het model aanpassen. In dit voorbeeld is de werklust verdeeld tussen artsen en verpleegkundigen (zie voorstel verdeling in bijlage 3), die elk een eigen beschikbaarheidsrooster krijgen. Daarnaast hanteren we een onderscheid tussen paraatheid en piket: zodra de werklust per persoon boven de 0,25 uur per uur uitkomt, wordt parate inzet bekostigd; blijft de werklust daaronder, dan volstaat piketinzet en wordt 0,25 uur vergoed in plaats van een vol uur.

Deze twee keuzes – taakverdeling en parate of piketinzet – hebben direct effect op de totale benodigde capaciteit en de te vergoede uren. Wanneer deze aannames worden toegepast, daalt het aantal vergoede uren substantieel: van 2.395 uur in het oorspronkelijke voorbeeld (p. 48) naar 1.042,75 uur voor artsen en 672,75 uur voor verpleegkundigen, in totaal 1.175,5 uur.

De illustratie maakt zichtbaar dat relatief kleine wijzigingen in de organisatie van taken en diensten grote gevolgen kunnen hebben voor de benodigde inzet.

Regio	Werklust arts (uren per week)	Werklust vpk (uren per week)	Vergoede uren arts (uren per week)	Vergoede uren vpk (uren per week)
Amsterdam	53,1	20,4	115,5	46,5
Den Haag*	19,7	17,1	51	50,25
Limburg	37,3	30,3	94,25	76,75
Midden-Nederland*	27,3	12,1	69,75	41,75
Noord-Holland	35,7	30,6	82,5	69,75
Noord-Nederland	29,8	27,2	68,25	70,5
Oost-Brabant	43,7	46,2	114,25	114,25
Oost-Nederland	69,4	65,4	188,25	164,5
Rotterdam	75,5	27,2	179	62,25
Zeeland - West-Brabant	40,2	35,4	92,75	87,25
Totaal	431,7	311,9	1042,75	672,75

*Let op: de berekeningen van Den Haag en Midden-Nederland zijn gebaseerd op onvolledige gegevens.

Voor Den Haag is een aantal verrichtingen (de bloedproeven) uitgevoerd door Arts en Zorg. Voor Midden-Nederland is een aantal verrichtingen (FMO incl. bloedproeven) uitgevoerd door medTzorg. Deze gegevens hebben we nog niet ontvangen.

C. Uitwerking advies over objectieve kosten

In dit hoofdstuk geven wij een advies over hoe de totale kosten kunnen worden berekend, zodra de benodigde personele inzet per regio definitief is bepaald. We beschrijven welke kostencomponenten onderdeel zijn van de uitvoering van forensische geneeskunde en hoe deze zich verhouden tot de berekende personele inzet. Daarbij lichten we toe welke inzichten dit onderzoek heeft opgeleverd en hoe deze gebruikt kunnen worden om tot een objectieve en reproduceerbare kostenraming te komen.

Het hoofdstuk biedt daarmee een onderbouwing voor een consistente manier van kostenberekening, die kan worden toegepast bij verschillende uitvoeringsmodellen en toekomstige keuzes.

Wat kost deze personele inzet per regio?

2

Wat zijn overige kosten per regio?

3

i) Personele kosten

ii) Semi-personele kosten

iii) Directe bedrijfsvoeringskosten

iv) Indirecte kosten

v) Systeemkosten

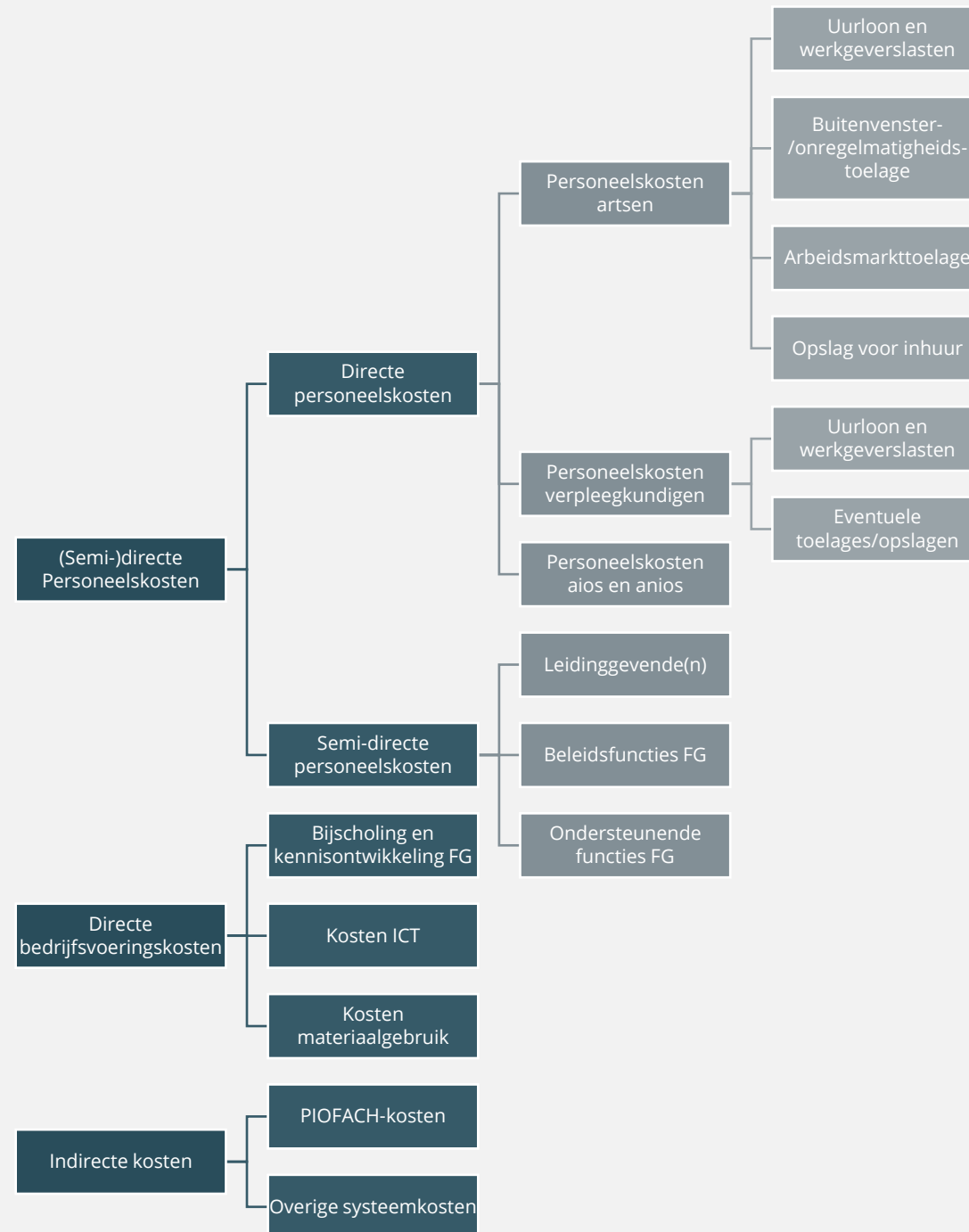

Inleiding en globaal advies | Berekeningen kostenstructuur FG

Wanneer bekend is hoeveel personele inzet (in fte) per regio nodig is om de gewenste taken uit te voeren, kan worden berekend welke kosten hiermee gepaard gaan. Op basis van deze kosten is het vervolgens mogelijk om te bepalen welke bekostigingsstructuur daar het beste bij past.

Om die kosten goed te kunnen onderbouwen is het nodig om eerst de relevante kostencomponenten en kostendrijvers in kaart te brengen. We hebben in dit onderzoek gekeken naar welke factoren de kosten beïnvloeden en hoe deze modelmatig kunnen worden benaderd. Tijdens dit onderzoek is hierover veel informatie verzameld, onder andere via de uitvraag onder huidige uitvoerders*. Daarnaast gebruiken we, waar relevant, gegevens uit de CAO-SGO andere overheidsbronnen om een toekomstbestendige en uitvoerder-onafhankelijke berekening te kunnen maken. Daarmee ontstaat een kostenstructuur die niet afhankelijk is van de huidige vorm, maar ook toepasbaar is in toekomstige situaties.

Hiernaast staan de belangrijkste kostencomponenten weergegeven voor de uitvoering door een aanbieder. In dit hoofdstuk geven we per kostendrijver ons advies voor de verdere uitwerking. Sommige adviezen hangen samen met keuzes die nog gemaakt moeten worden, met name rondom de precieze bepaling van de personele inzet.

Advies | Directe personeelskosten

Het is aan te bevelen om de hoogte van de **directe personeelskosten** van forensisch artsen* als volgt te berekenen:

- Wij adviseren om de **loonkosten** (inclusief werkgeverslasten) te baseren op de Handleiding Overheidstarieven schaal 13, omdat dit de meest transparante en eenduidige basis vormt voor een objectieve kostenberekening. Volgens GGD GHOR Nederland komt dit overeen met schaal 13, trede 10, inclusief alle werkgeverslasten; dit hebben wij echter niet volledig kunnen verifiëren. In de praktijk begroten veel GGD'en op schaal 11, wat zou betekenen dat de feitelijke kosten mogelijk enkele duizenden euro's hoger uitvallen (circa € 3.000 extra per fte per jaar).
- Wij raden aan om rekening te houden met een **arbeidsmarkttoelage**, omdat uitvoerders deze toeslag toekennen vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Hoewel de CAO SGO een maximum van 15% toestaat, blijkt uit de uitvraag dat in de meeste regio's tussen de 5 en 10% wordt toegepast. Een gemiddeld percentage van 7,5% op het brutoloon is daarom een realistische aanname.
- Wij adviseren om net zoals in het Lysias-model een opslag mee te nemen voor **inhuur**. Uit de uitvraag blijkt dat gemiddeld 34% van de bezetting wordt ingevuld met ingehuurde artsen. Voor deze groep liggen de loonkosten hoger dan voor regulier personeel. Op basis van de aangeleverde gegevens is het echter lastig om dit verschil exact te bepalen, omdat de inhuurtarieven niet konden worden uitgesplitst naar afzonderlijke componenten zoals toelagen

of feitelijke inzet. Op basis van de analyse van de beschikbare informatie adviseren wij om een opslag van circa 10% te hanteren als benadering. Mogelijk liggen de huidige meerkosten bij sommige GGD'en iets hoger, maar deze opslag voorkomt dat een hoog, op de huidige situatie gebaseerd percentage structureel wordt verankerd in een model dat toekomstbestendig en uitvoerder-onafhankelijk moet zijn. De 10% vormt daarmee een reële correctie voor de huidige praktijk, zonder dat inhuur impliciet wordt genormaliseerd als standaard uitgangspunt voor de kostenberekening.

- Wij adviseren als laatst om voor de **onregelmatighheids-/buitendagvenstertoelagen** uit te gaan van een gewogen gemiddelde. Dit wordt op de volgende pagina nader toegelicht.

Wanneer bovenstaande uitgangspunten worden meegenomen in definitieve berekening, leidt dit tot de gemiddelde loonkosten per fte zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Loonkosten schaal 13	€ 133.000
<i>Arbeidsmarkttoelage (7,5% van bruto jaarloon)</i>	€ 6.935
Totaal loonkosten per fte excl. inhur en onregelmatigheidstoelagen	€ 139.935
<i>Gemiddelde inhuurtoeslag</i>	€ 4.758
<i>Gemiddelde onregelmatigheidstoelage (zie volgende pagina, 36,9% van het bruto jaarloon)</i>	€ 34.118
Volledige gemiddelde loonkosten per fte	€ 178.810

* In dit onderzoek is aangenomen dat alle verrichtingen door forensisch artsen worden uitgevoerd in parate diensten. Daarom zijn geen afzonderlijke loonkosten voor verpleegkundigen meegenomen en zijn de loonkosten voor piket ook niet meegenomen. Indien in de toekomst wordt gekozen om de verpleegkundigen wel in de objectieve kosten op te nemen, kunnen de loonkosten op dezelfde wijze worden bepaald.

Advies | Directe personeelskosten

Wij adviseren om – zolang wordt uitgegaan van 24/7-beschikbaarheid in parate diensten van artsen – in de berekening van de objectieve kosten voor de **onregelmatigheids- en buitendagvenstertoelagen** aan te sluiten bij het gewogen gemiddelde van de inzet over de verschillende tijdstippen. Voor verrichtingen buiten het dagvenster en in het weekend gelden namelijk hogere vergoedingen volgens de CAO SGO 2025–2027 (zie tabel hieronder). Het binnendagvenster loopt van maandag tot en met vrijdag tussen 07.00 en 22.00 uur, het buitendagvenster zijn de periodes daarbuiten.

Omdat het model uitgaat van continue paraatheid, berekenen wij de opslag niet op basis van het aantal verrichtingen, maar op basis van de benodigde personele capaciteit per tijdsblok. Voor elk tijdsblok (dag, avond, nacht, weekend) is bepaald hoeveel fte nodig is om beschikbaar te zijn. Op basis van deze verdeling wordt vervolgens vastgesteld welk deel van de totale inzet binnen het dagvenster / werkdag valt en welk deel daarbuiten. Deze verhouding bepaalt de gewogen opslag in loonkosten voor onregelmatige diensten.

Uit de analyse blijkt dat iets meer dan de helft van de verrichtingen plaatsvindt buiten het dagvenster of in het weekend. Dit patroon is weergegeven in de tabel hieronder.

Op basis van de huidige berekening komt de gewogen gemiddelde toeslag uit op 36,9% aan extra vergoeding voor inzet in het buitendagvenster en in het weekend ten opzichte van het brutoloon. Deze opslag geeft daarmee een realistisch beeld van de gemiddelde onregelmatigheidstoelage binnen de huidige inzet van forensisch artsen.

Het is belangrijk om te benadrukken dat deze berekening is gebaseerd op de aanname dat uitsluitend met parate diensten wordt gewerkt. Wanneer in de toekomst zou worden gekozen voor het werken met piketdiensten, moet de berekeningswijze voor de onregelmatigheidstoelage worden herzien, omdat de vergoeding voor piketdiensten volgens een andere systematiek wordt bepaald.

Binnen dagvenster/buiten dagvenster	Dag in de week	Loonkostentoelage per fte	Aandeel verrichtingen
Binnen dagvenster	Maandag tot en met vrijdag	0%	47,5%
Buiten dagvenster	Maandag tot en met vrijdag	50%	24,0%
Binnen dagvenster	Zaterdag	75%	8,7%
Buiten dagvenster	Zaterdag	75%	5,7%
Binnen dagvenster	Zondag	100%	8,5%
Buiten dagvenster	Zondag	100%	5,6%

Advies | Semi-directe personeelskosten

De semi-directe personeelskosten omvatten functies zoals teamleiders of managers, beleidsmedewerkers FG en ondersteunende functies zoals roosteraars. Deze functies leveren indirect een bijdrage aan de uitvoering, maar maken wel onderdeel uit van de totale personele inzet die een aanbieder nodig heeft voor de uitvoering van FG-activiteiten.

- Uit de uitvraag blijkt dat GGD'en* verschillende keuzes maken in de inrichting en omvang van deze functies. Het aantal fte's en de manier waarop taken worden verdeeld, verschilt per regio en organisatie. Wij adviseren daarom om niet per functie afzonderlijke bedragen op te nemen, maar te werken met een opslag op de directe personeelskosten. Hiermee wordt voorkomen dat verschillen in organisatorische inrichting leiden tot scheve bekostiging.
- Op basis van de uitvraag onder de GGD'en (over de jaren 2022-2024) komen we uit op een gemiddelde opslag van 13% ten opzichte van de directe personeelskosten. Dit percentage kan als realistische en uniforme aanname worden gebruikt de berekening van de objectieve kosten.

Advies | Semi-directe personeelskosten

Kosten voor aios en anios

Hoewel aios in de praktijk een structureel onderdeel vormen van het personeelsbestand binnen veel uitvoerende organisaties, adviseren wij om hun inzet niet één-op-één in te passen in de berekening van de objectieve kosten per regio. Daarvoor zijn vier redenen:

- **Aios en anios leveren wel inzet, maar niet op hetzelfde niveau als geregistreerde forensisch artsen.** De aios en anios hebben voor een deel van de taken supervisie nodig en in sommige gevallen directe begeleiding om nieuwe competenties te verwerven, wat hun inzetbaarheid tijdelijk beperkt. De productiviteit ("valuteerbare arbeid") van een aios wordt momenteel op 50% geschat, maar zowel uitvoerders als beroepsgroep geven aan dat dit percentage te hoog is, onder andere door de ontvlechting van de MAZ en toegenomen opleidingsbelasting. De anios is naar verwachting voor een groter gedeelte inzetbaar, maar kan niet al het werk doen wat een forensisch arts doet.
- **Aios/anios dragen niet bij aan 24/7-paraatheid.** aios en anios kunnen niet volledig zelfstandig als eerste of eindverantwoordelijke arts in de paraatheid functioneren. Hun bijdrage aan 24/7-beschikbaarheid blijft daarmee altijd afhankelijk van de inzet en beschikbaarheid van geregistreerde forensisch artsen, ook wanneer zij in de dagdiensten planbare verrichtingen uitvoeren. Dit moet expliciet worden meegewogen bij de normatieve verwerking van aios/anios in de capaciteits- en kostenberekening.
- **Het aantal aios en anios verschilt zeer sterk tussen regio's.** In 2024 was er landelijk in totaal ongeveer 17 fte aios in dienst. Dit verdeelt zich echter niet gelijk over de regio's, ook omdat sommige regio's samengevoegd zijn in gezamenlijke opleidingsregio's. Ook bij de anios zijn grote verschillen zichtbaar (landelijk wordt er 12,5 fte aan anios ingezet). Deze verschillen weerspiegelen organisatorische keuzes en verschillen in opleidingscapaciteit, en het is onwenselijk dat dit de objectieve kosten gaat sturen.
- **Aios/anios veroorzaken kosten én leveren inzet.** Aios en anios brengen kosten met zich mee doordat zij begeleiding, supervisie en opleiding nodig hebben van geregistreerde forensisch artsen. De tijd die hiervoor nodig is, vormt onderdeel van de totale personele inzet en is niet direct productief. Tegelijkertijd leveren aios en anios ook inzet: zij kunnen een deel van de verrichtingen uitvoeren en dragen daarmee bij aan de beschikbare capaciteit. Daarom past het niet om hun aanwezigheid uitsluitend als opslag bovenop de directe loonkosten te verwerken; dat zou hun productieve bijdrage negeren en tot een vertekend beeld van de objectieve kosten leiden.

Advies | Semi-directe personeelskosten

Advies kosten voor aios en anios

Wij adviseren om de inzet van aios en anios niet te baseren op de huidige regionale aantallen, maar een landelijke normatieve benadering te hanteren op basis van de gewenste en beschikbare opleidingscapaciteit binnen SBOH (op dit moment 25 fte landelijk).

De benadering voor de berekening van de normatieve kosten voor aios en anios kan bestaan uit:

- **Het bepalen van een normatief aandeel aios en anios**, passend bij een toekomstbestendige opleidingsstructuur en een evenwichtige verdeling tussen regio's.
- **Het meenemen van de kosten van dit normatieve aandeel**, inclusief SBOH-bijdrage voor aios (met als vervolgvraag of € 2.249 per aios per maand nog aansluit bij de actuele gemiddelde (opleidings)kosten en de brede opleidingsfunctie die nu bij GGD'en is belegd) en de kosten voor begeleiding en inzetbaarheid van anios.
- **Het verwerken van de productiviteit en inzetbaarheid van aios en anios in de totale capaciteitsberekening**, waarbij expliciet moet worden

vastgesteld in hoeverre aios/anios als 'eerste arts' kunnen functioneren. In de huidige praktijk zijn aios/anios niet zelfstandig inzetbaar in avond-, nacht- en weekenddiensten (ANW), tenzij hierover expliciete landelijke afspraken worden gemaakt. Daarbij geldt dat ook in dagdiensten supervisie van een geregistreerde forensisch arts nodig is: dit kan bijvoorbeeld via een structurele achterwachtfunctie, of door in roostersituaties met twee artsen te werken met een mixbezetting van één forensisch arts en één aios/anios. Ook kan worden overwogen dat derdejaars aios bepaalde taken zelfstandig uitvoeren, terwijl taken die directe supervisie vereisen worden verschoven naar momenten waarop een forensisch arts beschikbaar is. Dergelijke afspraken over supervisie, achterwacht en mixbezetting beïnvloeden direct de fte-behoefte en kosten en moeten daarom vooraf worden gemaakt om aios/anios objectief en consistent te kunnen verdisconteren.

Op deze manier wordt recht gedaan aan het feit dat aios en anios onderdeel zijn van het personeelsbestand, zonder dat regionale afwijkingen of organisatorische keuzes onevenredig doorwerken in de berekening van objectieve kosten.

Advies | Directe bedrijfsvoeringskosten

Wij adviseren om de directe en **semi-directe personeelskosten** als totaalbasis te nemen voor de verdere kostenopbouw. Deze kosten vormen samen de kern van de personele inzet die nodig is om de FG-activiteiten die worden gefinancierd door de politie te kunnen uitvoeren. Op dit totaal raden wij aan om een opslag toe te passen voor directe bedrijfsvoeringskosten. Dit zijn kosten die direct samenhangen met de uitvoering van het werk, maar geen loonkosten zijn.

Het is daarbij relevant om te benadrukken dat de focus van dit onderzoek ligt op het dekken van de kosten van de door de politie gefinancierde activiteiten. Uit de uitvraag onder de uitvoerders blijkt echter dat verschillende kostenposten - zoals ICT-systemen, medische materialen en opleidingskosten - in de praktijk breder worden ingezet voor het totale pakket aan forensische werkzaamheden, waaronder gemeentelijke lijkschouw en MAZ. De kosten die we hierna zullen toelichten kunnen daarom niet één-op-één aan de FG-activiteiten die worden gefinancierd door de politie worden toegeschreven. In een toekomstige kostensystematiek is het logisch om deze kosten proportioneel toe te rekenen, bijvoorbeeld op basis van het aandeel verrichtingen per taaktype.

Directe bedrijfsvoeringskosten

Deze categorie omvat onder meer de kosten voor bijscholing van FG-artsen, zoals trainingen, herregistratie-eisen en professionele ontwikkeling die noodzakelijk zijn om de kwaliteit van het vak te borgen. Ook de kosten voor kennisontwikkeling en doorontwikkeling van het vakgebied behoren tot deze categorie. Daarnaast vallen ook ICT-kosten onder deze component die de afzonderlijke uitvoerders maken, waaronder licenties en gebruikskosten van systemen zoals Formatus.

Op basis van de uitvraag onder de GGD'en (over de jaren 2022-2024) adviseren wij voor deze groep kosten een opslag van gemiddeld 2,6% ten opzichte van de totale personeelskosten.

Advies | Directe bedrijfsvoeringskosten

Kosten materiaal

Naast de bedrijfsvoeringskosten adviseren wij een aparte opslag voor materiaalkosten. Dit zijn uitgaven voor fysieke middelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van FG-activiteiten. Het gaat hierbij onder andere om medische gebruiks- en verbruiksgoederen, zoals beschermingsmiddelen, instrumenten, testmateriaal en overige medische benodigdheden. Ook verblijfskosten van personeel vallen hieronder. Daarnaast omvat deze categorie kosten voor opleidingen, medische informatie en overige onderzoeksspecifieke uitgaven, waaronder aanschaf van documentatiemateriaal, meetinstrumenten of specialistische hulpmiddelen*.

Op basis van de opgehaalde informatie over 2024 bij de GGD'en en de FARR adviseren wij hiervoor een opslag van circa 2,2% van de totale personeelskosten. Dit percentage dekt een representatief landelijk gemiddelde van de materiële kosten.

Goed om hierbij op te merken is dat we duidelijke verschillen tussen de uitvoerders: de opgegeven materiaalkosten variëren tussen circa 0,5% en 5%. Deze spreiding hangt samen met het feit dat de financiële verbijzondering binnen GGD'en op verschillende manieren is ingericht. Bij sommige GGD'en worden bepaalde kostenposten (zoals verblijfskosten, opleidingskosten of

meldkamerondersteuning) niet onder materiaal geboekt omdat deze al voldoende in de overhead zijn opgenomen; dit leidt tot relatief lage percentages. Andere organisaties nemen deze posten wél aanvullend op onder materiaalkosten, wat tot hogere percentages kan leiden en mogelijk tot een beperkte dubbeltelling.

* Zoals op de vorige pagina is toegelicht, worden ook materiaalkosten in de praktijk vaak breder ingezet voor het totale pakket aan forensische werkzaamheden (o.a. gemeentelijke lijkschouw en MAZ) en zijn zij daarom in de huidige situatie lastig één-op-één toe te schrijven aan de FG-activiteiten die door de politie gefinancierd worden.

Advies | Directe bedrijfsvoeringskosten

Reiskosten

Uit de uitvraag onder GGD'en en de FARR blijkt dat de gehanteerde kilometervergoeding varieert tussen € 0,23 en € 0,37 per kilometer. Het gemiddelde komt hiermee uit op ongeveer € 0,30 per kilometer.

De maximale onbelaste vergoeding volgens de Belastingdienst bedraagt momenteel € 0,23 per kilometer, dit is ook het bedrag wat de FARR hanteert. GGD'en geven echter aan dat zij, gezien de omvang en intensiteit van de reisbewegingen bij forensisch artsen, vaak een hogere vergoeding hanteren. We zien dat SBOH ook rekent met € 0,30 kilometervergoeding (waarvan € 0,23 netto en € 0,07 bruto).

Wij adviseren daarom om uit te gaan van een gemiddelde vergoeding van € 0,30 per kilometer. Dit sluit aan bij de praktijk van de uitvoerders (en SBOH) en weerspiegelt realistischer de werkelijke reiskosten voor deze functie.

Verwachting kosten op basis van huidige informatie

Uit de registratie van de GGD'en en de FARR blijkt dat er gemiddeld voor 17,2% van de verrichtingen in 2025 reistijd is gerapporteerd. We zien hierbij grote verschillen tussen regio's (tussen de 7,4% en 38,7%). De tabel hiernaast geeft het geprognoseerde aantal verrichtingen met reisbewegingen weer voor 2025.*

De reisafstanden verschillen per regio. Daarom gaan we uit van de gemiddelde afstanden voor regio's, berekend als de gemiddelde afstanden tussen alle postcodes (PC4) in een politie-eenheid, gewogen naar het aantal inwoners per postcode (PC4).

De tabel hieronder geeft ons advies weer voor de vergoeden kilometers per regio.

Regio (politie-eenheid)	Gemiddeld aantal verrichtingen met reistijd per jaar	Gemiddeld aantal km per verrichting	Totale km-vergoeding per jaar
Amsterdam	650	23	€ 4.419,-
Den Haag	525	45	€ 7.046,-
Limburg	700	94	€ 19.637,-
Midden-Nederland	250	75	€ 5.633,-
Noord-Holland	575	73	€ 12.550,-
Noord-Nederland	275	121	€ 10.019,-
Oost-Brabant	1075	66	€ 21.431,-
Oost-Nederland	800	137	€ 32.779,-
Rotterdam	2050	48	€ 29.548,-
Zeeland - West-Brabant	750	134	€ 30.041,-

Advies | Indirecte kosten

Overheadkosten (PIOFACH)

Uit de uitvraag onder GGD'en blijkt dat het gemiddelde overheadpercentage rond de 29% van de loonkosten ligt. Tussen regio's bestaan hierbij aanzienlijke verschillen, wat duidt op variatie in organisatorische inrichting en ondersteunende functies. Voor de objectieve kostenberekening adviseren wij echter om aan te sluiten bij het percentage dat volgt uit de Handleiding Overheidstarieven (HOT): 20% voor functies in schaal 13.

Toelichting HOT

De Handleiding Overheidstarieven (HOT) gaat uit van een gemiddeld overheadbedrag van € 26.000 per fte. Dit bestaat uit zaken zoals huisvesting, kantoorautomatisering, facilitair, informatievoorziening, maar ook reiskosten (€ 1.200) en opleiding (€ 1.500)*. Binnen organisaties met een gemiddeld loonebouw (veel functies in schaal 9 of 10) komt dit neer op een overheadpercentage van circa 30%. Voor forensisch artsen geldt echter een hogere inschaling (schaal 13). Bij een hoger brutosalaris weegt hetzelfde overheadbedrag relatief minder zwaar, waardoor het effectieve HOT-percentage voor FG-artsen uitkomt op circa 20%. Dat maakt dit percentage beter passend voor een objectieve kostenbenadering.

Voorkomen van dubbeltelling

In de HOT-opslag voor overhead zijn ook posten zoals opleiding en reiskosten opgenomen. Deze onderdelen nemen we in deze kostenopbouw al afzonderlijk mee, omdat uit de uitvraag blijkt dat de daadwerkelijke kosten hiervoor in veel regio's hoger liggen dan in de HOT-bedragen is opgenomen. Door het HOT-percentage van 20% te hanteren, wordt voorkomen dat bij een hoger percentage (zoals 29%) een substantiële dubbeltelling zou ontstaan.

We stellen dus voor om te accepteren dat in de 20% van HOT nog een kleine dubbeltelling aanwezig is - dit is vergelijkbaar met het huidige Lysias-model en betreft beperkte bedragen. Het is daarom echter niet wenselijk om naast deze kleine overlap óók het hogere percentage van 29% te hanteren.

- Wij adviseren dus om voor de objectieve kostenberekening een **uniform overheadpercentage van 20%** te gebruiken. Dit sluit aan bij de HOT-systematiek, voorkomt dubbele kostenopslag, en biedt een toekomstbestendige, uitvoerder-onafhankelijke en consistent toepasbare benadering van PIOFACH-kosten.

Advies | Indirecte kosten

Landelijke systeemkosten

Naast de kosten die per regio worden gemaakt voor de uitvoering van verrichtingen, zijn er ook landelijke systeemkosten die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling, ondersteuning en kwaliteitsborging van het vakgebied. Deze kosten kunnen niet worden toegerekend aan één specifieke regio, maar ondersteunen de forensische geneeskunde als geheel.

Op de volgende pagina's worden deze landelijke kostenposten toegelicht, inclusief hun huidige financiering en de voorgestelde toekomstige bekostiging.

Innovatie

In het onderzoek is naar voren gekomen dat ketenpartners het belangrijk vinden dat er ruimte blijft voor innovatie binnen de forensische geneeskunde. Deze behoefte sluit aan bij de doelstellingen van de kennisinfrastructuur, die op de volgende pagina als onderdeel van de systeemkosten wordt toegelicht.

Binnen de kennisinfrastructuur wordt het ontwikkelen, delen en toepassen van kennis, het stimuleren van onderzoek en het faciliteren van innovatie in samenhang georganiseerd. Innovatie wordt daarom beschouwd als onderdeel van deze bestaande kennisinfrastructuur en wordt op die manier meegenomen in de systeemkosten.

Wij adviseren vooralsnog geen aanvullende kostenpost voor innovatie te berekenen. Op basis van de huidige uitgangspunten in het onderzoek gaan we uit van 24/7-paraatheid van artsen, waarbij er niet continu verrichtingen zijn; binnen deze beschikbare capaciteit is naar verwachting voldoende ruimte om bijvoorbeeld tijdelijke werkgroepen, de ontwikkeling van nieuwe richtlijnen of verbeterinitiatieven te faciliteren.

Wanneer er andere keuzes gemaakt worden in de berekening van de kosten (bv. werken met piket) of wanneer in de toekomst een omvangrijk innovatietraject wordt opgezet, is het nodig om eerst de benodigde tijd, inzet en aanpak te bepalen voordat hiervoor aanvullende kosten kunnen worden doorgerekend.

Advies | Indirecte kosten

Kosten formatus*

Formatus is het landelijk gebruikte elektronisch registratiesysteem voor de eerstelijns forensische geneeskunde. Het systeem wordt ontwikkeld en beheerd door GGD Amsterdam (gemeente Amsterdam) en is in gebruik bij vrijwel alle GGD'en. Een deel van het gebruik (circa 7,5%) is toe te rekenen aan andere organisaties zoals het Centrum Seksueel Geweld (CSG). Daarom kan volgens de GGD GHOR voor een kostentoedeling aan de forensische geneeskunde worden uitgegaan van een aandeel van 92,5%.

Huidige financiering en kostenontwikkeling

De huidige financiering van Formatus bestaat uit subsidies: € 450.000 per jaar voor beheer en voor de vijfjarige periode een extra € 200.000 voor doorontwikkeling. Dit zijn gemaximeerde subsidies. De feitelijke kosten liggen volgens de GGD structureel hoger dan deze subsidiebedragen, waardoor jaarlijks keuzes moeten worden gemaakt welke werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en welke ontwikkelingen worden uitgesteld. Noodzakelijke wijzigingen (changes) die niet kunnen wachten, worden soms bekostigd door GGD/Gemeente Amsterdam.

De historische raming (Lysias, 2021) van € 650.000 per jaar blijkt inmiddels achterhaald. In deze begroting zijn bedragen niet geïndexeerd en wordt onvoldoende rekening gehouden met de diversiteit aan functies die nodig zijn

om ook in de toekomst een veilig en robuust systeem te beheren (zoals functioneel beheer, privacy/CISO-expertise, data-analyse, juridisch advies en product ownership). Voor 2025 wordt al een stijging naar circa € 750.000 verwacht, terwijl nog onduidelijk is hoe financiering vanaf 2026 wordt geborgd.

Advies formatus

- Wij adviseren om de kosten van Formatus landelijk in kaart te brengen als onderdeel van de indirecte systeemkosten. Het betreft immers een voorziening die door vrijwel alle regio's gebruikt wordt en waarvan de kosten niet logisch aan individuele regio's kunnen worden toegerekend. Daarbij is het niet logisch om het systeem enkel voor de door de politie-gefinancierde FG-taken te gebruiken; in een toekomstige kostensystematiek ligt het voor de hand deze kosten proportioneel toe te rekenen.
- De precieze hoogte van het structurele bedrag is in dit onderzoek niet vastgesteld. Een raming van de GGD Amsterdam komt uit op circa € 1,3 miljoen per jaar. Het precieze bedrag zal in de vervolgfase moeten worden bepaald, op basis van een actuele kostenraming van beheer, doorontwikkeling en de benodigde ondersteunende functies. Hierbij is afstemming nodig tussen betrokken partijen om tot een realistische en toekomstbestendige financiering te komen.

Advies | Overige systeemkosten*

Kostenpost	Huidige vergoeding	Huidige kosten	Advies toekomstige vergoeding	Toelichting
Kennis-infrastructuur , inclusief richtlijn-ontwikkeling	€ 250.000 per jaar	€ 107.173 in 2024	€ 250.000 + indexatie vanaf 2020	In 2024 is minder uitgegeven dan toegekend. Het niet-benutte deel is teruggestort aan de subsidieverstrekker (JenV). Voor 2025 wordt verwacht dat het volledige bedrag wel wordt ingezet, onder andere voor de ontwikkeling en actualisatie van richtlijnen. Hierbij is het wel noodzakelijk om te vermelden dat deze subsidie FG-breed is en tot op heden niet is uitgesplitst in MAZ, gemeentelijke lijkschouw en de FG-activiteiten gefinancierd door de politie.
Leerstoel FG Amsterdam	€ 200.000 per jaar	De kosten hiervoor fluctueren per jaar.	€ 200.000 + indexatie vanaf 2020	De subsidie voor de leerstoel is doorgaans bedoeld als bijdrage aan de instandhouding, niet als volledige kostendeckking. Universiteiten of betrokken instellingen dragen zelf ook financieel bij. In sommige jaren zijn er hoge uitgaven vanwege specifieke projecten, onderzoeksactiviteiten of personele wisselingen, echter het wordt gezien als strategisch noodzakelijk voor de kennisontwikkeling binnen de forensische geneeskunde (wederom breed, niet enkel voor de FG gefinancierd door de politie).

Deel III | Uitwerking en advies bekostigingsstructuur

- A. Inleiding en afwegingscriteria
- B. Uitwerking vijf varianten en advies

Inleiding en afwegingscriteria

Na het bepalen van de “objectieve kosten” is het mogelijk om te bepalen **hoe deze kosten het best kunnen worden bekostigd**. Dat is een logische vervolgstap, omdat de objectieve kosten slechts laten zien wat er nodig is om 24/7 binnen de norm te kunnen werken, niet hoe dat in de praktijk wordt gefinancierd of ingericht.

In dit hoofdstuk lichten we dit nader toe en delen we de afwegingscriteria die ten grondslag liggen aan de keuze tussen de verschillende bekostigingsstructuren.

i) Inleiding

ii) Afwegingscriteria bekostigingsstructuur

Inleiding | van kostenanalyse naar bekostigingsstructuur

In het vorige deel van dit onderzoeksrapport is beschreven uit welke componenten de objectieve kosten voor de uitvoering van forensische geneeskunde zouden moeten bestaan, en welke vervolgstappen nodig zijn om deze kosten definitief te bepalen.

De volgende stap is te bepalen hoe deze kosten het best kunnen worden bekostigd. Er zijn verschillende manieren om deze objectieve kosten te bekostigen. Zo kan de bekostiging worden vormgegeven met vaste bedragen, via een jaarlijks doorrekenmodel, of met een combinatie van vaste en variabele componenten. Iedere keuze legt andere accenten: op eenvoud of nauwkeurigheid, op voorspelbaarheid of flexibiliteit. Hierbij kijken we zowel naar bestaande vormen van bekostiging bij vergelijkbare diensten als naar varianten die passen bij de specifieke kenmerken van de FG-taak en de samenwerking tussen politie en GGD'en.

Omdat de objectieve kosten op dit moment nog niet volledig kunnen worden berekend, richten we ons in dit hoofdstuk op de vraag hoe een toekomstige bekostigingsstructuur kan worden vormgegeven zodra deze kosten wél definitief zijn vastgesteld.

We onderscheiden vijf mogelijke varianten voor bekostigingsstructuren, die elk een andere balans zoeken tussen eenvoud, voorspelbaarheid, aansluiting bij de werkelijke kosten en toekomstbestendigheid:

- **Variant 1 - Volledig variabel model**
- **Variant 2 - Hybride-model**
- **Variant 3 - Staffelmodel**
- **Variant 4 - Meerjarig vastgestelde vaste bedragen per regio**
- **Variant 5 - Jaarlijks vastgestelde vaste bedragen per regio**

Deze varianten worden in dit hoofdstuk in detail uitgewerkt. Vervolgens geven we een advies voor het vervolg, zodat helder wordt welke richting het meest voor de hand ligt zodra de objectieve kosten volledig zijn vastgesteld.

Afwegingscriteria bekostigingsstructuur | wat weegt er mee in de keuze voor een passende structuur?

Om te bepalen welke bekostigingsstructuur het meest wenselijk is, spelen verschillende afwegingen een rol. Deze kunnen ook met elkaar op spanning staan – er moet dus een keuze gemaakt worden over hoe de verschillende uitgangspunten ten opzichte van elkaar wegen.

We onderscheiden de volgende afwegingscriteria:

- **Passendheid:** de structuur van de bekostiging moet zo goed mogelijk aansluiten op de factoren die de kosten in een regio beïnvloeden en de daadwerkelijke kosten die een regio heeft. Onderdeel hiervan is dat er ook rekening wordt gehouden met regionale verschillen, waar uitvoerders geen invloed op hebben. Op die manier kunnen regio's zo goed mogelijk kostendekkend opereren zonder al te veel of al te weinig geld te ontvangen voor hun taken.
- **Eenvoudig en begrijpelijk:** een eenvoudige bekostigingsstructuur is makkelijker te begrijpen voor betrokkenen. Dat zorgt ervoor dat er makkelijker over afgestemd kan worden tussen de partijen in het veld.
- **Transparant en herleidbaar:** een structuur waarin voor iedereen duidelijk is hoe het is opgebouwd en waar de aannames vandaan komen wordt sneller gedragen door het veld.
- **Uitvoerbaar beheer:** een bekostigingsstructuur moet goed uitvoerbaar zijn in de zin dat de benodigde data beschikbaar is, er een duidelijke beheerder van het bekostigingsmodel is en de uitvoeringskosten te overzien zijn.
- **Stabiël en voorspelbaar:** de bekostiging moet niet te veel schommelen en voorspelbaar zijn, zodat uitvoerders meerjarig kunnen plannen en begroten.
- **Uniformiteit:** de bekostigingsstructuur moet verschillende uitvoerders op eenzelfde manier bekostigen voor verrichtingen: voor hetzelfde werk moeten verschillende aanbieders hetzelfde geld krijgen.
- **Adaptiviteit:** de bekostigingsstructuur moet makkelijk aan te passen zijn aan nieuwe ontwikkelingen in het veld.
- **Onderlinge verrekening:** de bekostigingsstructuur moet het mogelijk maken om onderlinge inzet tussen uitvoerders te verrekenen.

In hoofdstuk B werken we de verschillende varianten uit en wegen we per uitgangspunt in hoeverre de bekostigingsstructuur daaraan bijdraagt.

B) Uitwerking vijf mogelijke varianten en advies

In dit hoofdstuk werken we de vijf mogelijke bekostigingsvarianten uit die in het vorige hoofdstuk zijn geïntroduceerd. Voor elke variant beschrijven we de werking van de systematiek, de sterke en zwakke punten en de wijze waarop deze scoort op de afwegingscriteria. Hiermee bieden we handvatten om - zodra de objectieve kosten volledig zijn uitgewerkt - een onderbouwde keuze te kunnen maken voor een passende bekostigingsstructuur.

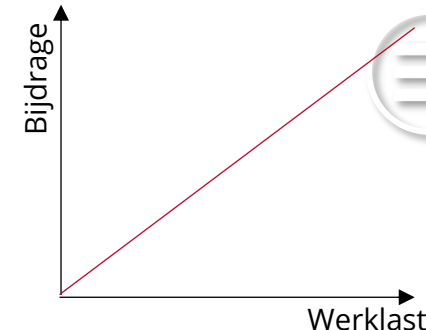
Na de uitwerking van de vijf varianten delen we het advies voor het vervolg.

i) Toelichting varianten

ii) Advies

Toelichting variant 1 | Volledig variabel

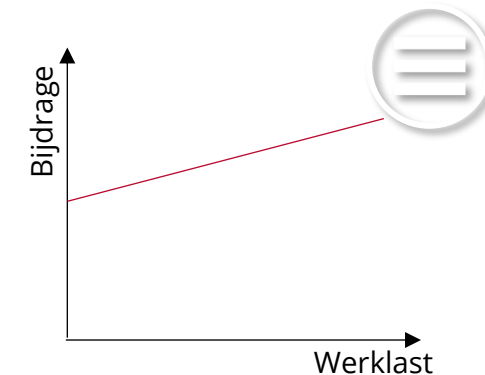
Wat houdt deze variant in?

Beschrijving | In deze variant krijgt de uitvoerder betaling per uitgevoerde handeling of verrichting. Er wordt landelijk een vast tarief per type verrichting vastgesteld; de politie betaalt dit bedrag telkens wanneer de verrichting wordt uitgevoerd. Dit systeem was ook de basis van de bekostiging van FG-activiteiten tot 2024.

Gevolgen | Deze vorm van bekostiging sluit direct aan op het aantal verrichtingen dat plaatsvindt: meer inzet leidt tot meer inkomsten. Het systeem is daardoor eenvoudig te begrijpen en transparant in opbouw, maar legt het financiële risico grotendeels bij de uitvoerder. Omdat forensisch arts 24/7 beschikbaar moeten zijn, terwijl het aantal verrichtingen per dag kan fluctueren, ontstaat spanning tussen beschikbaarheid en vergoeding.

Afwegingscriterium	Score	Toelichting
Passendheid	●○○○	Sluit zeer beperkt aan op de aard van forensische geneeskunde, waarin continue beschikbaarheid belangrijker is dan het aantal verrichtingen. Het model vergoedt alleen daadwerkelijk uitgevoerde handelingen en dekt daardoor niet de structurele beschikbaarheidskosten. Dit kan ook een prikkel opleveren om (te) veel verrichtingen in beperkte tijd uit te voeren, i.p.v. oog te hebben voor kwaliteit. Daarnaast houdt deze variant nauwelijks rekening met regionale verschillen, zoals reistijd, waardoor regio's met grotere afstanden structureel hogere kosten maken die niet worden gecompenseerd. Een optie zou nog zijn om i.p.v. landelijke tarieven te werken met regionale tarieven – hiermee gaan echter veel andere voordelen verloren.
Eenvoud en begrijpelijkheid	●●●○	Eenvoudig en goed uitlegbaar: 'meer doen = meer inkomsten'. Zowel uitvoerders als financiers begrijpen direct de logica. Onderliggende berekening en verhouding tot 24/7 beschikbaarheid is echter complex.
Transparantie en herleidbaarheid	●●●○	Transparant omdat duidelijk is waarvoor wordt betaald, maar de relatie tussen vergoeding en de te garanderen beschikbaarheid blijft onderbelicht.
Uitvoerbaarheid beheer	●●●○	Goed uitvoerbaar: facturatie per verrichting is administratief overzichtelijk en vergelijkbaar met bestaande systemen. Wel vraagt het beheer om continue registratie van verrichtingen en veel werk voor zowel de uitvoerders als de politie.
Stabiliteit en voorspelbaarheid	●○○○	Inkomsten fluctueren met het aantal verrichtingen, wat begrotingsonzekerheid oplevert. Bij lagere productie ontstaat direct een tekort, terwijl hogere productie juist tot onverwachte meerkosten leidt. Dit betekent dat óf de uitvoerder het financiële risico moet dragen, óf de opdrachtgever – wat in beide gevallen zorgt voor grote onzekerheid en beperkte meerjarenplanbaarheid.
Uniformiteit	●●●●	Voor gelijke verrichtingen geldt overal hetzelfde tarief, wat zorgt voor gelijke bekostiging bij gelijke prestaties.
Adaptiviteit	●●●○	Nieuwe verrichtingen kunnen eenvoudig worden toegevoegd met een nieuw tarief. Het systeem is flexibel aanpasbaar. Het biedt echter weinig ruimte om veranderingen in beschikbaarheidseisen, werkdruk of spreiding van taken goed op te vangen.
Onderlinge verrekening	●●●●	Eenvoudig te verrekenen: wanneer een andere uitvoerder een verrichting uitvoert, kan het tarief één-op-één worden toegepast.

Toelichting variant 2 | Hybride

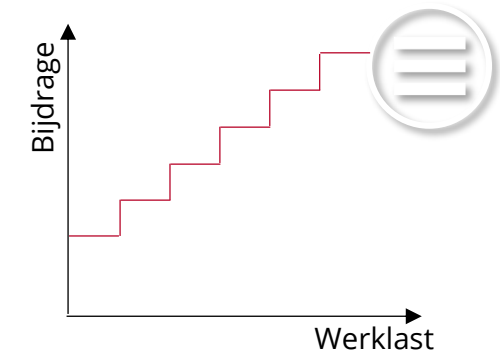

Wat houdt deze variant in?

Beschrijving | In deze variant ontvangt de uitvoerder een vast bedrag voor basisbeschikbaarheid (het dekken van vaste kosten zoals personeel, coördinatie en organisatie) en daarnaast een variabel bedrag per verrichting. Elke regio krijgt een vaste som per jaar voor de minimale inzet die nodig is om 24/7 beschikbaar te zijn. Voor extra verrichtingen bovenop deze basis ontvangt de regio een aanvullende vergoeding. De hoogte van zowel het vaste als het variabele deel kan per regio verschillen, bijvoorbeeld vanwege reistijd, bevolkingsspreiding of regionale schaal. Dit model lijkt sterk op de huidige bekostigingssystematiek.

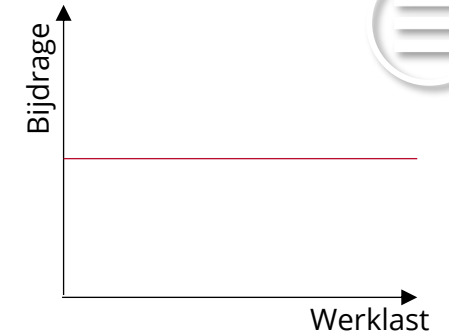
Gevolgen | De verdeling tussen vaste en variabele kosten maakt het systeem inhoudelijk iets passender dan de volledig variabele variant. In de praktijk lopen de vaste kosten van beschikbaarheid en de variabele kosten per verrichting echter door elkaar. Het vraagt om duidelijke afspraken over welke kosten tot de basis horen en welke tot de verrichtingen.

Afwegingscriterium	Score	Toelichting
Passendheid	●●○○	De combinatie van een vast en variabel deel sluit beter aan op de aard van het werk dan een volledig variabel model, maar de verdeling tussen vaste en variabele componenten is moeilijk scherp te trekken en minder passend wanneer er geen sprake is van piket. Het is lastig om het vaste bedrag zo vast te stellen dat het niet te veel of te weinig verrichtingen dekt, en het variabele tarief zo te bepalen dat het de meerkosten weerspiegelt. Het vinden van een passende bekostiging wordt hierdoor complex en gevoelig voor scheefgroei tussen regio's.
Eenvoud en begrijpelijkheid	●●●○	Het principe is op hoofdlijnen begrijpelijk, maar de toepassing is complexer. De afbakening tussen basis- en verrichtingsdeel leidt in de praktijk mogelijk tot discussie en maakt het model minder overzichtelijk en begrijpelijk.
Transparantie en herleidbaarheid	●●○○	Door de verwevenheid van vaste en variabele elementen is het lastig om te zien welke aannames aan de bedragen ten grondslag liggen. Het systeem kan daardoor minder transparant en moeilijker uitlegbaar worden.
Uitvoerbaarheid beheer	●●○○	De combinatie van twee componenten vergroot de administratieve belasting voor zowel de politie als voor de uitvoerders.
Stabiliteit en voorspelbaarheid	●●●○	De vaste component biedt zekerheid en stabiliteit: uitvoerders krijgen betaald voor hun voortdurende beschikbaarheid, ook bij lage productie. Schommelingen in het variabele deel blijven echter mogelijk. De totale inkomsten zijn daardoor niet volledig stabiel.
Uniformiteit	●●●○	De systematiek is uniform in opzet, maar regionale verschillen in vaste bedragen kunnen leiden tot uiteenlopende vergoedingen.
Adaptiviteit	●●●○	Het model kan omgaan met veranderingen in werklast en aantallen verrichtingen. De variabele component biedt flexibiliteit en prikkels, en nieuwe verrichtingen kunnen eenvoudig worden toegevoegd. Aanpassing van de verhouding tussen vast/variabel blijft wel complex.
Onderlinge verrekening makkelijk	●●●○	Verrekening tussen regio's is lastig, omdat onduidelijk is welk deel van de kosten aan de beschikbaarheid of aan productie kan worden toegerekend.

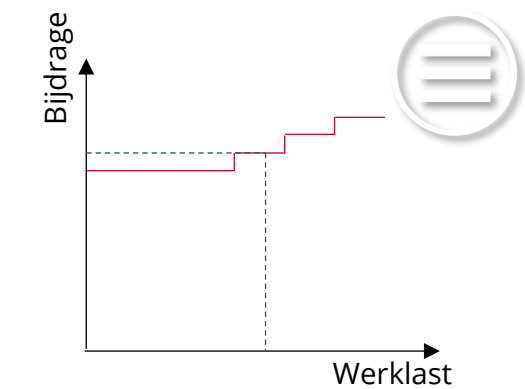
Toelichting variant 3 | Staffels

Wat houdt deze variant in?		
Beschrijving Uitvoerders ontvangen één vast bedrag per jaar, afhankelijk van de omvang van hun totale werklast. Er wordt gewerkt met bandbreedtes (“staffels”) die elk corresponderen met een bepaald aantal verrichtingen per jaar. Binnen een staffel blijft het bedrag gelijk, ook als het aantal verrichtingen iets stijgt of daalt. Wanneer het aantal verrichtingen de grenzen van de bandbreedte van een staffel overschrijdt, verschuift de regio naar een andere staffel met een nieuw vast bedrag. De staffels worden landelijk uniform vastgesteld, op basis van algemene normen, ook voor factoren waar regio’s zelf weinig invloed op hebben, zoals reistijd of organisatiekosten. Gevolgen Het staffelmodel maakt financiering voorspelbaar en eenvoudig te plannen, omdat elke regio vooraf weet welk bedrag wordt toegekend op basis van het aantal verrichtingen. De landelijke uniformiteit houdt echter weinig rekening met regionale verschillen, waardoor de bekostiging kan afwijken van de werkelijke kosten, vooral rond de grenzen van staffels. Regio’s die net onder of boven een staffelgrens vallen kunnen daardoor relatief benadeeld of bevoordeeld worden, wat ongewenste prikkels met zich mee brengt.		
Afwegingscriterium	Score	Toelichting
Passendheid	●○○○○	Het model houdt beperkt rekening met regionale verschillen in type verrichtingen, kosten en reistijden. De landelijke uniformiteit kan leiden tot onder- of overfinanciering van specifieke regio’s. Bovendien houdt de systematiek weinig rekening met de noodzaak van 24/7-beschikbaarheid en de verschillen tussen verrichtingen, doordat de focus ligt enkel op het aantal verrichtingen.
Eenvoud en begrijpelijkheid	●●●●○	Zeer eenvoudig: elke regio weet vooraf welk bedrag hoort bij haar staffel. De opzet is helder en makkelijk te communiceren. Onderliggende berekening en verhouding tot 24/7 beschikbaarheid is echter complex.
Transparantie en herleidbaarheid	●●●●○	Op hoofdlijnen helder door de vaste staffelbedragen, maar omdat het vaste bedrag slechts indirect is gekoppeld aan productie, is het minder transparant hoe de vergoeding zich verhoudt tot de werkelijke kosten of geleverde inzet.
Uitvoerbaarheid beheer	●●●●○	Administratief overzichtelijk: weinig registratielast en goed te plannen. Tegelijkertijd wel noodzaak om heldere afspraken te maken.
Stabiliteit en voorspelbaarheid	●●●●○	De financiering is stabiel en voorspelbaar, omdat schommelingen in productie binnen een staffel geen directe financiële gevolgen hebben. Rond staffelgrenzen kunnen echter plotselinge sprongen in vergoeding ontstaan.
Uniformiteit	●●●●○	Alle regio’s worden volgens dezelfde staffelgrenzen en normen bekostigd, wat zorgt voor een eenduidige landelijke systematiek. Tegelijkertijd geldt binnen het model één uniforme benadering voor alle verrichtingen, terwijl deze in de praktijk sterk kunnen verschillen in zwaarte en tijdsbeslag. De bekostiging vindt dus plaats op totaalniveau, zonder onderscheid tussen typen verrichtingen.
Adaptiviteit	●●●●○	Het model is in de praktijk goed bestand tegen fluctuaties in het aantal of type verrichtingen, zolang deze binnen de bandbreedte van een staffel blijven. Alleen bij structurele verschuivingen of nieuwe taken is herziening van staffelgrenzen vereist.
Onderlinge verrekening makkelijk	●●○○○	Onderlinge verrekening is mogelijk, maar beperkt: de vaste bedragen zijn niet direct te koppelen aan individuele verrichtingen, wat verrekening tussen regio’s minder eenduidig maakt.

Toelichting variant 4 | Meerjarig vaste bedragen per regio

Wat houdt deze variant in?		
Beschrijving In deze variant worden de objectief berekende kosten per regio vastgesteld en voor meerdere jaren vastgezet. Elke regio ontvangt jaarlijks hetzelfde vaste bedrag, dat alleen wordt geïndexeerd en periodiek wordt herzien (bv. iedere 3-5 jaar). Het bedrag wordt bepaald op basis van een kostenanalyse die de totale inzet en 24/7-beschikbaarheid dekt. Jaarlijks vindt alleen een beperkte indexatie plaats, bijvoorbeeld voor loon- en prijsontwikkeling. Eens per paar jaar wordt het bedrag herijkt met een nieuwe kostenanalyse, gebaseerd op recente gegevens. Er is dus geen verrekening per jaar: het aantal verrichtingen binnen die periode beïnvloedt de bekostiging niet direct. Gevolgen Het model biedt voorspelbaarheid en stabiliteit, omdat regio's voor meerdere jaren weten welk budget beschikbaar is. De beperkte flexibiliteit maakt het echter lastig om tussentijds te reageren op veranderingen in werklast of complexiteit.		
Afwegingscriterium	Score	Toelichting
Passendheid	●●●●○	Sluit goed aan op de berekende objectieve kosten en de 24/7 beschikbaarheid als basis. Houdt daarnaast rekening met regionale verschillen in kostenstructuur. Zolang omstandigheden stabiel blijven, is de aansluiting sterk. De systematiek houdt echter beperkt rekening met veranderende werklast, toenemende complexiteit of veranderingen in het stelsel.
Eenvoud en begrijpelijkheid	●●●●○	Eén vast bedrag per regio voor meerdere jaren, goed te communiceren en planbaar. De onderliggende berekening is echter complex.
Transparantie en herleidbaarheid	●●○○○	Hoewel het vaste bedrag inzichtelijk is, wordt de relatie tussen het bedrag en de actuele aantallen verrichtingen of kosten na verloop van tijd minder duidelijk.
Uitvoerbaarheid beheer	●●●●○	Beheersmatig overzichtelijk: weinig administratieve lasten of verrekeningen. Alleen periodieke herijking vraagt inzet en het goed doorleven van de benodigde kostenanalyse.
Stabiliteit en voorspelbaarheid	●●●●●	Biedt maximale voorspelbaarheid en financiële stabiliteit voor meerdere jaren.
Uniformiteit	●●○○○	De vaste bedragen zijn gebaseerd op objectieve kosten, maar kunnen per regio verschillen.
Adaptiviteit	●○○○○	Beperkt flexibel: aanpassingen kunnen alleen via een nieuwe herijking worden doorgevoerd, waardoor veranderingen in werklast of taken pas vertraagd worden meegenomen. Het risico ontstaat dat regio's met meer groei of complexiteit ondergefinancierd raken, terwijl regio's met dalende vraag te ruim gefinancierd blijven.
Onderlinge verrekening makkelijk	●○○○○	Minder mogelijkheden voor onderlinge verrekening, omdat de vaste bedragen niet automatisch gekoppeld zijn aan afzonderlijke verrichtingen. De kosten zijn immers voornamelijk gebaseerd op de benodigde 24/7 beschikbaarheid.

Toelichting variant 5 | Jaarlijks vastgestelde vaste bedragen per regio

Wat houdt deze variant in?		
Beschrijving In deze variant volgt de bekostiging direct uit het model voor de berekening van de objectieve kosten. Regio's ontvangen jaarlijks een vast bedrag dat wordt berekend op basis van hun verwachte of gerealiseerde aantal en type verrichtingen. Hetzelfde model vormt de basis voor de objectieve kosten als voor bekostiging: uitvoerders leveren jaarlijks hun verwachte aantallen aan, waarna het model het totale jaarbudget berekent. Aan het einde van het jaar kan een verrekening plaatsvinden als het werkelijke aantal sterk afwijkt van de verwachting (bijvoorbeeld $\pm 10\%$). Het model lijkt daarmee op de vaste variant, maar met een jaarlijkse herijking in plaats van meerjarige vaststelling. Gevolgen De variant sluit goed aan op de werkelijke kosten en maakt jaarlijkse bijsturing mogelijk. Daarmee is het systeem toekomstbestendiger dan een volledig vast model, maar het vraagt ook een betrouwbare administratie en meer uitvoeringscapaciteit voor jaarlijkse berekeningen en verrekeningen.		
Afwegingscriterium	Score	Toelichting
Passendheid	●●●●●	Sluit zeer goed aan op de feitelijke kosten, omdat de bekostiging rechtstreeks voortkomt uit het model voor de berekening van de objectieve kosten. Houdt rekening met regionale verschillen en kan jaarlijks worden aangepast aan veranderende omstandigheden.
Eenvoud en begrijpelijkheid	●●●○○	De systematiek is op hoofdlijnen begrijpelijk, maar de jaarlijkse berekeningen en verrekeningen maken het complexer voor uitvoerders en financiers die niet bekend zijn met het onderliggende kostenmodel.
Transparantie en herleidbaarheid	●●●○○	De relatie met de onderliggende kosten is helder en transparant, maar het model rekent op basis van totale werklast en 24/7-beschikbaarheid. Daardoor is het effect van één verrichting meer of minder niet direct herleidbaar.
Uitvoerbaarheid beheer	●●●○○	Goed uitvoerbaar mits betrouwbare data beschikbaar is. Dit zal initieel extra inspanning vragen, voornamelijk aan de kant van de politie. Vereist goede administratie, jaarlijks onderhoud en coördinatie, maar blijft beheersbaar bij een goede data-infrastructuur.
Stabiliteit en voorspelbaarheid	●●●●○	Jaarlijkse herijking zorgt voor actuele aansluiting bij de kosten en een toekomstbestendig model. Het kan ook leiden tot lichte schommelingen in budgetten tussen jaren, aangezien het kan meebewegen met de aantallen verrichtingen per regio.
Uniformiteit	●●○○○	De rekenwijze is uniform, maar de uitkomsten verschillen per regio afhankelijk van de objectieve parameters.
Adaptiviteit	●●●●○	Het model is flexibel en kan jaarlijks worden aangepast aan veranderende omstandigheden of fluctuaties in werklast. Een nieuw type verrichting kan worden toegevoegd, maar vereist wel opname in het model met een normtijd en kostenelementen, wat beleidsmatig en technisch bewerkelijk is.
Onderlinge verrekening makkelijk	●●○○○	Onderlinge verrekening is beperkt mogelijk; de focus ligt op regiogebonden bekostiging en focus op 24/7 beschikbaarheid i.p.v. kosten per verrichting. Jaarlijkse bijstelling maakt verrekening wel iets eenvoudiger dan bij een volledig vast model.

Advies | verken op basis van de definitieve keuzes de twee meest passende bekostigingssystematieken

De 24/7-beschikbaarheid die nodig is voor forensische geneeskunde vraagt om een bekostiging die structurele capaciteit centraal stelt. Vanuit dat uitgangspunt adviseren wij om de keuze te beperken tot **variant 2 (hybride)** en **variant 5 (jaarlijks vastgestelde vaste bedragen per regio)**.

- **Variant 5** sluit het meest direct en consistent aan bij de aard van een beschikbaarheidsdienst, omdat de bekostiging één-op-één volgt uit de objectieve kosten die nodig zijn om 24/7 binnen de norm te kunnen opereren. Het model bekostigt de totale benodigde capaciteit zoals die volgt uit de objectieve inzet, waardoor regionale verschillen goed worden meegenomen. Het systeem is stabiel en voorspelbaar en kan periodiek worden herijkt om nieuwe ontwikkelingen op te vangen. Het is daarmee een transparante en uitlegbare systematiek die goed past bij een dienst waarin de grootste kostenpost structurele beschikbaarheid is. Deze variant vraagt wel om uitgebreide administratie- en verantwoordingsstructuren. Er is ruimte om de herijking niet jaarlijks, maar bijvoorbeeld twee- of driejaarlijks uit te voeren, waardoor deze variant kan functioneren als een tussenoptie tussen variant 4 en 5.

- **Variant 2** combineert een vast bedrag (voor basisbeschikbaarheid) met een variabele component (tarief voor verrichtingen of uurtarief). De kracht van deze variant ligt in de mogelijkheid om regionale verschillen in werkdruk of productie mee te financieren en om onderlinge verrekening mogelijk te maken. Tegelijkertijd past een hybride systematiek minder goed wanneer strikt wordt vastgehouden aan 24/7-parate diensten van forensisch artsen, omdat de kosten in dat geval vooral vast zijn en slechts beperkt meebewegen met productie. Variant 2 kan wél logischer worden als in het toekomstige stelsel naast politietaken ook gemeentelijke lijkschouw integraal wordt meegenomen en/of (deels) met piketdiensten wordt gewerkt. In zo'n inrichting bewegen de kosten sterker mee met daadwerkelijke inzet en kan een variabele component beter aansluiten op de werkelijkheid.

Advies | de overige varianten passen minder bij de aard en berekening van de kosten voor forensisch artsen

Waarom zijn de andere drie varianten minder passend?

- **Variant 1 (volledig variabel)** sluit niet aan bij de kostenstructuur van een beschikbaarheidsdienst. In deze systematiek worden vaste beschikbaarheidskosten verdeeld over het aantal verrichtingen, waardoor regio's structureel te veel of te weinig bekostigd worden wanneer het aantal verrichtingen stijgt of daalt. Daarnaast is beschikbaarheid grotendeels een vaste norm, terwijl het aantal verrichtingen sterk kan schommelen. Een volledig variabel model houdt daarom onvoldoende rekening met het feit dat de kosten nauwelijks meebewegen met het aantal verrichtingen.
- **Variant 3 (staffels)** lijkt eenvoudig, maar sluit in de praktijk slecht aan bij de kostenstructuur. Staffels kunnen nooit recht doen aan verschillen in zwaarte en duur van verrichtingen. Daarnaast ontstaan er schokeffecten rond de grenzen van staffels, waarbij kleine verschillen in productie kunnen leiden tot grote verschillen in bekostiging. Dit maakt het systeem weinig precies, beperkt uitlegbaar en lastig te rechtvaardigen richting uitvoerders.
- **Variant 4 (meerjarig vaste bedragen per regio)** lijkt sterk op variant 5 en biedt wel stabiliteit, maar is te rigide. Wanneer bedragen te lang worden vastgezet, kunnen veranderingen in werklust, regionale omstandigheden of

taakverdeling niet goed worden opgevangen. Hierdoor kan de bekostiging snel uit de pas lopen met de werkelijke kosten. Ketenpartners gaven bovendien aan terughoudend te zijn met een systematiek die langdurig nauwelijks kan worden bijgesteld.

Advies | de definitieve bekostigingssystematiek moet volgen op een aantal andere inhoudelijke keuzes

Hoe verder?

De uiteindelijke keuze tussen variant 2 en variant 5 kan pas worden gemaakt wanneer de objectieve kosten verder zijn uitgewerkt.

Het is aan te bevelen om eerst de inhoudelijke keuzes te maken zoals omschreven in het vorige hoofdstuk over de objectieve kosten. Een voorbeeld van een keuze die impact heeft op de passendheid van een bekostigingssystematiek is de wijze van beschikbaarheid (paraat of piket). Bij volledig parate diensten ligt een volledig capaciteitsgestuurde bekostiging meer voor de hand; bij piketdiensten is het onderscheid tussen beschikbaarheid en inzet groter en kan een hybride opzet logischer zijn. Dit is een illustratief maar belangrijk voorbeeld; ook andere ontwerpkeuzes (zoals de normtijden en de verdeling van taken) zijn bepalend.

Naast deze organisatorische keuze moet ook per variant een aantal inhoudelijke punten verder worden verkend:

- **Variant 5 (jaarlijks vastgestelde vaste bedragen per regio).** Bij deze systematiek is het belangrijk om te bepalen hoe de objectieve kosten precies worden berekend, inclusief de weging van reistijden, normtijden, beschikbaarheid, opleidingsuren en indirecte kosten. Ook moet worden

vastgesteld hoe vaak het model wordt doorgerekend of herijkt – bijvoorbeeld jaarlijks of eens per twee jaar – en hoe wordt omgegaan met verschillen tussen verwachte en gerealiseerde werklast. Deze ontwerpkeuzes bepalen in belangrijke mate de voorspelbaarheid, stabiliteit en uitlegbaarheid van het model.

- **Variant 2 (hybride bekostiging).** Voor deze systematiek is het essentieel om te definiëren waar de vaste bekostiging precies uit bestaat en wat als variabel deel wordt vergoed. Daarbij moet worden overwogen of het variabele deel wordt vormgegeven als een tarief per verrichting of als een uniform uurtarief, en hoe deze tarieven worden vastgesteld. Het variabele deel moet de meerkosten van extra inzet realistisch dekken, terwijl het vaste deel voldoende is om de structurele beschikbaarheid te waarborgen.

De uiteindelijke keuze voor een systematiek hangt dus af van de manier waarop de objectieve kosten worden berekend en hoe de uitvoering in de praktijk wordt georganiseerd. Zodra deze keuzes zijn gemaakt, kan onderbouwd worden vastgesteld of variant 2 of variant 5 het beste aansluit bij de gewenste inrichting van de forensische geneeskunde.

Advies | de definitieve bekostigingssystematiek moet volgen op een aantal andere inhoudelijke keuzes

Hoe verder?

Bij de keuze voor een bekostigingssystematiek is het belangrijk om niet alleen te bepalen *hoe* er wordt bekostigd, maar ook *welke kosten* onder de systematiek vallen. Wij vragen specifiek aandacht voor twee typen kosten die niet vanzelfsprekend bij regionale bekostiging horen.

1. Landelijke systeemkosten

Landelijke systeemkosten – zoals voor kennisinfrastructuur en het landelijk ICT-gebruik (zoals Formatus – kunnen inhoudelijk lastig op een zinvolle manier aan individuele regio's worden toegerekend.

Wij adviseren daarom:

- om deze kosten landelijk te organiseren en te financieren,
- deze niet uit te smeren over regio's, zowel niet via vaste bedragen als via variabele tarieven,
- en hierover separate afspraken te maken, zodat transparant blijft welke middelen landelijk worden ingezet en welke regionaal.

Dit sluit ook aan bij het feit dat een deel van deze kosten nu wordt gedekt uit tijdelijke subsidies. Die wisselende financiering maakt het extra belangrijk om deze kosten apart en zichtbaar te houden. Deze kosten kunnen desgewenst wel centraal via de politie worden gefinancierd, zodat waar mogelijk één geïntegreerde financieringsstroom blijft bestaan, terwijl de landelijke kostenpost als zodanig zichtbaar en separaat beheerd blijft.

Advies | de definitieve bekostigingssystematiek moet volgen op een aantal andere inhoudelijke keuzes

2. Specialistische FG-taken

In de huidige praktijk zijn er enkele specialistische verrichtingen waarvoor landelijke of bovenregionale organisatie nodig of wenselijk is. Het belangrijkste voorbeeld betreft zedenonderzoeken bij minderjarigen. Deze verrichtingen zijn bewust landelijk georganiseerd: een beperkte groep gespecialiseerde artsen is beschikbaar en wordt ingezet op de locatie waar het slachtoffer zich bevindt. Hierdoor is het niet noodzakelijk om in iedere regio afzonderlijk specialistische beschikbaarheid te organiseren.

Daarnaast lopen er voor andere specialistische verrichtingen nog innovatie- en ontwikkeltrajecten. Zo wordt niet-fatale strangulatie momenteel uitgevoerd binnen een pilot in drie politie-eenheden. Het is nog niet duidelijk of en hoe deze verrichting structureel onderdeel wordt van het takenpakket en welke organisatievorm daarbij past.

Ons advies voor de vervolgstappen:

- Maak in de verdere uitwerking expliciet voor welke verrichtingen een landelijke of bovenregionale specialisatie nodig is.
- Bepaal de beschikbaarheidseisen voor deze verrichtingen. Bepaal daarbij of

het nodig is om een parallel beschikbaarheidsrooster op te zetten, los van de verrichtingen die plaatsvinden in de tien regio's.

- Ontwerp hiervoor indien gewenst een apart beschikbaarheidsrooster (paraat of piket), los van de reguliere regionale roosters.
- Bepaal vervolgens hoe deze specialistische capaciteit wordt bekostigd.
  - Volledig variabel (alleen per verrichting betalen) is bij een apart beschikbaarheidsrooster geen optie, omdat de kern juist de structurele beschikbaarheid van een kleine groep specialisten is.
  - Afhankelijk van de keuze voor paraat of piket kan een gedeeltelijk variabele component logisch zijn (bijvoorbeeld voor daadwerkelijk uitgevoerde verrichtingen), maar er moet altijd een vast deel zijn dat de structurele beschikbaarheid dekt.
  - De meest passende inrichting en bekostiging hangt daarbij ook samen met de keuzes over de gemeentelijke lijkschouw (bijvoorbeeld of en hoe deze taak in hetzelfde rooster of in een gescheiden organisatievorm wordt belegd).

Bijlagen

Bijlage 1. Analyse huidig kostprijsmodel

Dit hoofdstuk analyseert het huidige kostprijsmodel. Het gaat hier om het kostprijsmodel van de tarieven per verrichting van de door de politie gefinancierde FG-activiteiten.

Zoals beschreven gelden sinds 1 juli 2025 landelijke tarieven voor FG-activiteiten gefinancierd door de politie. Deze tarieven volgen uit een kostprijsmodel ontwikkeld door de GGD GHOR Nederland, gevalideerd en aangepast door Lysias.

Op de volgende pagina's geven we eerst een toelichting op de verschillende elementen van het model, en leggen we de werking van het kostprijsmodel uit. Daarna adresseren we de huidige knelpunten, onduidelijkheden en verouderde uitgangspunten die we signaleren op basis van analyse van het model. Deze vormen aangrijpingspunten voor de ontwikkeling van een nieuw model.

A close-up photograph of a hand placing a wooden block onto a tall, wobbly tower of Jenga blocks. The blocks are light-colored wood with visible grain. The background is a soft, out-of-focus blue and white. In the top right corner, there is a circular icon with three horizontal white lines on a dark background.

A) Toelichting huidig kostprijsmodel

B) Aandachtspunten huidig kostprijsmodel

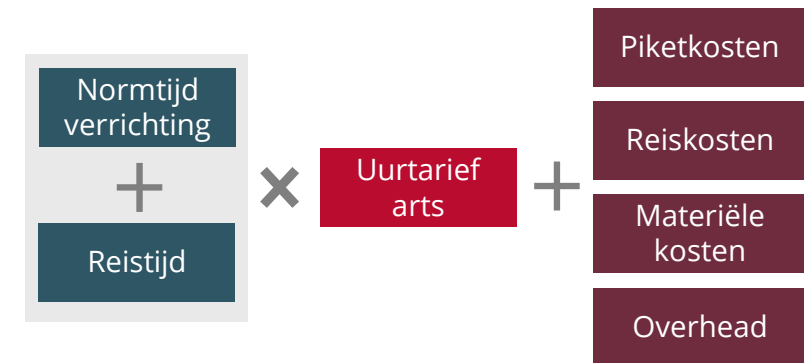
Toelichting huidig kostprijsmodel

Met het kostprijsmodel worden de tarieven voor de volgende verrichtingen bepaald

Afname lichaamsmateriaal	Letselonderzoek
Bloed, urine, en oogbolvochtsafname bij lijkshouw	Letselonderzoek en -verslag zonder benoeming
Bloedafname in kader van WvW	FMEKK: Forensisch Medische Expertise Kindermishandeling en Kwetsbaren
Bloed/urineafname geweldplegers	FMEKK advies
DNA-afname	Opvragen medische informatie
Bemonstering infectieziekten	Telefonisch overleg / contact FME
Aanvullend overlijdensonderzoek met politie	Vertaling medische informatie
Zedenonderzoek (boven 15 jaar)	

Het huidige kostprijsmodel bestaat uit de volgende elementen

Per type verrichting

Op de volgende pagina's lichten we deze onderdelen verder toe.

Bijlage 1. Analyse huidig kostprijsmodel

Toelichting huidig kostprijsmodel | normtijden en reistijd

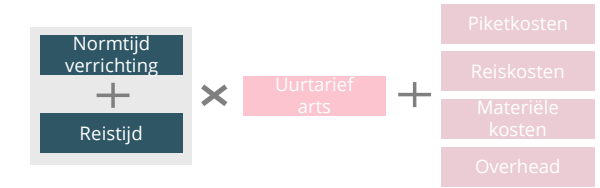
Normtijden

De normtijden per verrichting zijn berekend door *werkgroep aanbod en bekostiging** in 2020. De normtijden zijn afgerond op minuten. De normtijden variëren van ca. een half uur (bijvoorbeeld voor bloedafname in het kader van WvW) tot ca. vier uur (voor FMEKK: Forensisch Medische Expertise Kindermishandeling en Kwetsbaren).

Reistijd

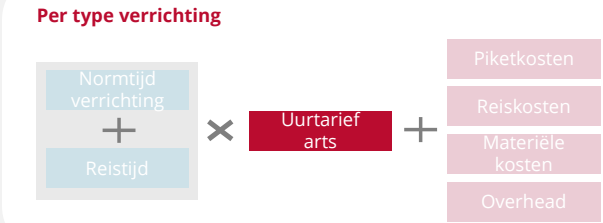
Voor reistijd worden twee categorieën gebruikt: stedelijke regio's (regio's van de politie-eenheden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag) en buitenstedelijke regio's (de overige regio's). Voor stedelijke regio's wordt uitgegaan van een reistijd van 59 minuten en voor buitenstedelijke regio's van 73 minuten. Het is niet duidelijk of die gemiddelden zijn uitgevraagd bij de uitvoerders of op basis van een in het model genoemde bron (CBS, ANWB en KIM) zijn bepaald.

Per type verrichting

Toelichting huidig kostprijsmodel | uurtarief (1/2)

Het uurtarief is opgebouwd uit de productieve uren van een arts, gemiddelde inschaling van een arts, loonopslag op bepaalde dagdelen en de verdelingen van verrichtingen over die dagdelen.

Inschaling arts

In het model is een gewogen gemiddelde gemaakt van de inschaling van FG-artsen in Nederland en de daarbij behorende totale loonkosten op basis van CAO SGO, inclusief werkgeverslasten, IKB en sociale- en verzekeringspremies. Dat kwam in de buurt van CAO SGO salarisklasse 14, trede 9.

Productieve uren

De productieve uren van een arts zijn gebaseerd op de *Handleiding Overheidstarieven 2021 (HOT)* van het Ministerie van Financiën. Dat is aangevuld met extra niet-productieve uren voor forensisch arts. Hiernaast staat een tabel.

Onderdeel	Uren
Bruto uren in een jaar (aantal werkdagen minus feestdagen op werkdagen x 7,2)	1843
Vakantie	166
Ziekte (op basis van 5,7% verzuim)	105
Aanwezige uren	1572
Indirect productieve uren uit HOT (10%)	157
Productieve uren volgens HOT	1415
Extra inproductieve uren FG-arts (o.a. collegiaal consult, intervisie, scholing)	256
Uitgangspunt productieve uren voor model	1316

Toelichting huidig kostprijsmodel | uurtarief (2/2)

Het uurtarief is opgebouwd uit de productieve uren van een arts, gemiddelde inschaling van een arts, loonopslag op bepaalde dagdelen en de verdelingen van verrichtingen over die dagdelen.

Basisuurtarief

De totale kosten van een arts op basis van klasse 14, trede 9 worden gedeeld door het aantal berekende productieve uren en vormen een basisuurtarief.

Opslagen

Op dat uurtarief wordt een opslag gerekend buiten het binnendagvenster (binnendagvenster: ma-vrij 7.00 – 22.00 uur). Voor de nacht op maandag tot en met vrijdag is dat 50%, voor de zaterdag 75% en voor de zondag 100%. Dit is conform de CAO SGO.

Per type verrichting

Tijdsverdeling verrichtingen

De verdeling van de verrichtingen tussen deze tijdsvakken is gemeten door zeven deelnemende GGD'en in 2019 en 2020 en geëxtrapoleerd voor de overige GGD'en.

Gewogen uurtarief

Op basis van welk percentage van de verrichtingen in welk tijdvak valt, is een gewogen uurtarief berekend voor de FG-arts.

Bijlage 1. Analyse huidig kostprijsmodel

Elementen kostprijsmodel | opslag piket

Opslag schaalt met normtijd verrichting + reistijd

Bovenop de duur (normtijd plus de reistijd) maal het uurtarief komen nog enkele opslagen die ook onderdeel zijn van de prijs voor een verrichting. Op deze pagina wordt de piketopslag toegelicht.

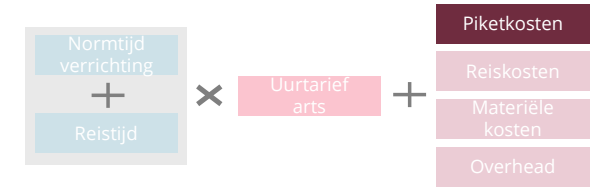
Gelijktijdig beschikbare artsen

Er wordt aangenomen dat voor piket twee artsen gelijktijdig beschikbaar zijn. In een aantal regio's wordt een extra arts gerekend. In Oost-Nederland 2 extra, in Noord-Nederland 1 extra en in Midden-Nederland, Oost-Brabant en West-Brabant-Zeeland 0,5 extra. In totaal komt dat landelijk op 24,5 gelijktijdig beschikbare artsen.

Aantal uren piket

Het aantal piketuren voor één beschikbare arts wordt berekend door het totaal aantal uren in een jaar ($24 \times 365 = 8.760$ uur) te verminderen met het aantal uren parate dienst. Er is aangenomen dat er op alle werkdagen één parate dienst wordt gedraaid van 8 uur per dag. Dag komt neer op $5 \text{ dagen} \times 52 \text{ weken} \times 8 \text{ uur} = 2.064$ uur per jaar. Het resterende aantal uren dat ingevuld moet worden om altijd één arts beschikbaar te hebben, bedraagt dan $8.760 - 2.064 = 6.696$ piketuren per jaar.

Per type verrichting

Vergoeding piket

Om de vergoeding voor piket te berekenen is voor maandag tot en met vrijdag 5% van het basisuurtarief van een arts genomen en op zaterdag en zondag 10%. Op basis van de verdeling van uren over de dagen is een gewogen piketvergoeding berekend.

Wijze van opslag per verrichting

Tot slot moeten de totale piketkosten verdeeld worden over de verrichtingen voor een opslag per verrichting. De totale kosten voor piket worden berekend door het aantal benodigde artsen te vermenigvuldigen met het aantal piketuren en de vergoeding per uur. Dit totaalbedrag wordt vervolgens gedeeld door het totale aantal uren dat landelijk aan verrichtingen wordt besteed, zodat een opslag per uur ontstaat. Voor iedere verrichting wordt deze opslag vermenigvuldigd met de duur van de verrichting (inclusief reistijd), waarna dit bedrag als piketopslag wordt toegevoegd aan de kostprijs van de verrichting.

Bijlage 1. Analyse huidig kostprijsmodel

Elementen kostprijsmodel | opslag reiskosten

Absolute opslag voor verrichtingen met reistijd

De opslag voor reiskosten bestaat uit de gemiddelde reisafstand en gemiddelde kilometerkosten. Deze wordt toegevoegd aan de kosten voor een product, ongeacht de normtijd.

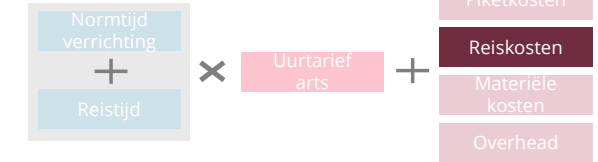
Reisafstand

Net als bij reistijd is er bij reisafstand een splitsing tussen stedelijke en buitenstedelijke regio's. Per regio is een doorsnede genomen van een over de regio getekende cirkel (zie rechts voor een voorbeeld. Een ongewogen gemiddelde is genomen van de straal in de stedelijke en buitenstedelijke regio's. Voor stedelijke regio's komt de gemiddelde reisafstand uit op 23 kilometer en voor buitenstedelijke regio's op 49 kilometer.

Kilometerkosten

Er wordt een bepaald bedrag aan kilometerkosten gerekend. Het bedrag is gelijk voor alle regio's. Er wordt niet vermeld waarop dit gebaseerd is.

Per type verrichting

Bijlage 1. Analyse huidig kostprijsmodel

Elementen kostprijsmodel | opslag materiële kosten

Opslag schaalt met normtijd verrichting + reistijd

De opslag materiële kosten bestaat uit kosten voor materiaalgebruik, afdelingsoverhead en een opslag voor inhuur.

Materiaalgebruik

Er is een inschatting gemaakt hoeveel kosten één GGD heeft aan materiaalgebruik met de volgende componenten: laboratoriumonderzoek, medicijnen/maskers/testen, medische info, automatiseringspakket Formatus en opvragen medische info. Dit bedrag is gebaseerd op de praktijk van GGD Flevoland. Het bedrag is vermenigvuldigd met 25 GGD'en.

Afdelingsoverhead

Er is een inschatting gemaakt van het aantal FTE in overheadfuncties voor één regio. Dat is 0,6 fte leiding, 10 uur per week roostering en 1,15 fte doktersassistent. Dat is vermenigvuldigd met de totale kosten in een bepaalde, vaste schaal.

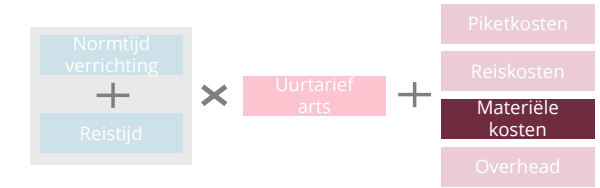
Personele inhuur

Als laatste bevatten de materiaalkosten een component inhuur. Daarvoor is de aanname gedaan dat 20% van de artsenformatie wordt ingehuurd en die 25% meer loon krijgen. Dit is toegepast op de daadwerkelijke formatie op het moment van vormgeven van het model en het groeit dus niet mee met het aantal verrichtingen. Lysias geeft in het rapport aan dat op basis van hun financiële uitvraag zij niet kunnen beoordelen of deze inschatting juist is.

Wijze van opslag per verrichting

De som van de bovenstaande componenten wordt gedeeld door het aantal uren besteed aan verrichtingen en reizen op het moment van opstelling van het model (83.782). Daar komt een prijs per uur uit. Vervolgens wordt het vermenigvuldigd met de normtijd + reistijd voor een bepaalde verrichting. Kortdurende verrichtingen hebben daardoor een minder grote materiaalopslag dan langdurige verrichtingen.

Per type verrichting

Elementen kostprijsmodel | opslag overhead

Opslag met totale loonkosten voor verrichting en piketkosten

De opslag overheadkosten bestaat uit kosten voor de zogenoemde PIOFACH onderdelen en over te hevelen functies.

PIOFACH

In de *Handleiding Overheidstarieven* staat een PIOFACH*-opslag per FTE benoemd. Van de gemiddelde loonkosten voor een arts is dit ca. 18%. Deze 18% wordt als uitgangspunt gebruikt voor de overhead berekening.

Over te hevelen functies

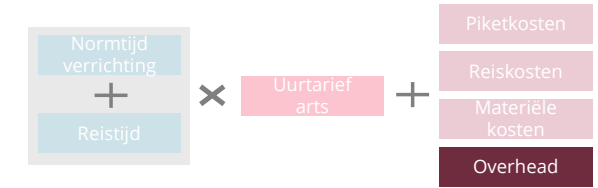
In het model wordt naast de PIOFACH-opslag ook gerekend met kosten voor algemene bedrijfsvoering, de zogenoemde over te hevelen functies. Op basis van het aantal fte's aan forensisch artsen en de afdelingsoverhead wordt een toeslag berekend van 9%. Dit komt ook uit de *Handleiding Overheidstarieven*. Hier komt uit dat er 7,7 fte aan algemene bedrijfsvoering bij komt. Voor deze functies wordt uitgegaan van loonkosten voor schaal 8, trede 11. Het totale bedrag voor deze loonkosten wordt vervolgens verdeeld over alle forensisch artsen (FTE) in dat jaar. Op basis daarvan is een bedrag per arts bepaald. Per arts is dat

ongeveer 6,5% van de loonkosten per arts.

Wijze van opslag

De in totaal 24,5% (18% + reistijd 6,5%) overhead wordt toegepast op de loonkosten voor de verrichting, de loonkosten voor de reistijd en de piketkosten. Voor een verrichting die langer duurt wordt dus meer overhead gerekend.

Per type verrichting

Aandachtspunten kostprijsmodel | normtijd en reistijd

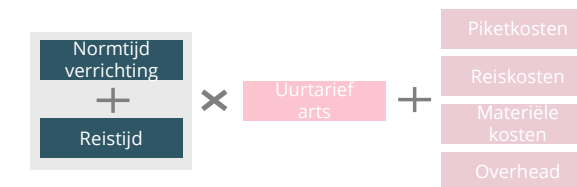
In onze analyse van het kostprijsmodel liepen we aan tegen verschillende aandachtspunten en onduidelijkheden. We beschrijven eerst de aandachtspunten per element en daarna overkoepelende aandachtspunten

Normtijden (mogelijk) verouderd en regionaal verschillend

In 2020 zijn de normtijden bepaald door de werkgroep aanbod en bekostiging.* In onze gespreksronde kwamen verschillende signalen naar voren dat deze normtijden wellicht niet meer helemaal passend zijn. Het was toentertijd moeilijk om de normtijden te bepalen omdat de bestede tijd niet overal op dezelfde manier geregistreerd wordt en er verschillen zijn in uitvoering van verrichtingen per aanbieder. Daarnaast zijn er mogelijk ontwikkelingen geweest in de uitvoering van verrichtingen.

Omdat het bepalen van de normtijden een arbeidsintensief en tijdrovend proces is, heeft AEF nu zelf geen normtijdenonderzoek uitgevoerd. GGD GHOR Nederland heeft aangegeven een eigen verkenning te starten naar de normtijden die van toepassing zijn op hun organisatie.

Per type verrichting

Koppeling reistijd en verrichtingen niet direct nodig

Er zijn nu tarieven voor een verrichting met reistijd en dezelfde verrichting zonder reistijd. Hierdoor is de lijst producten lang (bijna alle verrichtingen staan er dubbel in). Als verrichtingen op dezelfde plek worden uitgevoerd is het ook willekeurig welke met en welke zonder reistijd aangeslagen wordt. Het is ook mogelijk om reistijd als apart product te rekenen. Dit zou voor- en nadelen hebben voor de controlemogelijkheden en databeschikbaarheid.

Aandachtspunten kostprijsmodel | uurtarief

Inschaling artsen

In gesprekken met ketenpartners is twijfel geuit over de inschaling die in het huidige kostprijsmodel wordt gehanteerd (schaal 14, trede 9). Onze uitvraag onder GGD'en en de FARR laat zien dat deze inschaling niet aansluit bij de huidige praktijk: veruit de meest voorkomende inschaling van FG-artsen is schaal 13, trede 11, doorgaans aangevuld met een arbeidsmarkttoelage. Dit verschil in inschaling is relevant omdat het direct doorwerkt in de kostprijs per fte en daarmee in de totale objectieve kosten. Het huidige model kan hierdoor de personeelskosten structureel overschatten of verkeerd positioneren ten opzichte van de uitvoeringspraktijk.

Op p. 59 zetten we een nieuwe, normatieve berekening op een rij.

Mogelijke dubbeltelling niet-productieve uren

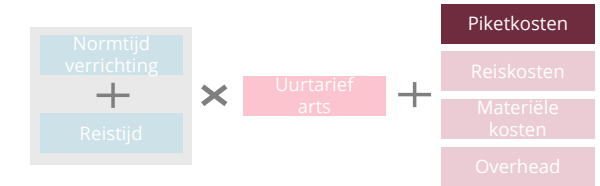
In de gebruikte *Handleiding overheidstarieven* wordt voor niet-productieve uren 10% van de aanwezige uren gebruikt als norm. Als voorbeeld wordt daarbij genoemd "reistijd in werktijd, cursussen en afdelingsuitjes". In het kostprijsmodel worden daar de specifieke niet-productieve uren bij opgeteld voor forensisch artsen. Dat dubbelt mogelijk met de 10%. Zo wordt bijscholing genoemd als onderdeel van de 10%, maar wordt scholing ook meegenomen in de extra uren. Daarnaast wordt reistijd naar cursussen extra meegenomen, terwijl reistijd binnen werktijd ook onderdeel is van de 10%. Die reistijd in werktijd binnen de 10% dubbelt wellicht ook met het toerekenen van reistijd aan verrichtingen. De uren besteed aan begeleiding van aios worden echter nergens genoemd.

Per type verrichting

Aandachtspunten kostprijsmodel | opslag piket

Per type verrichting

Regionale verschillen landelijk toegepast

De berekening voor het landelijk aantal gelijktijdig beschikbare artsen bevat extra artsen voor specifieke regio's. Maar, de resulterende piketopslag wordt landelijk toegepast. Hierdoor bevat deze opslag dus een extra bedrag voor specifieke regio's die verdeeld wordt over alle regio's. De regio's die daadwerkelijk een extra gelijktijdig beschikbare arts (moeten) inzetten worden hierdoor benadeeld (en andere regio's bevoordeeld).

Piketopslag schaal niet mee met het aantal verrichtingen

De totale kosten zijn berekend en gedeeld door het toenmalige aantal uren besteed aan verrichtingen om een opslag per uur te bepalen. Echter, als er in werkelijkheid meer verrichtingen zijn, zou de opslag per uur lager moeten zijn (en vice versa). Nu blijft die opslag constant op basis van de situatie in 2020.

Onduidelijke verhouding met beschikbaarheidsvergoeding

De uitvoerders worden deels voor beschikbaarheid betaald uit de systeemfinanciering via de GGD GHOR Nederland (zie p. 14). Deze piketopslag is ook een beschikbaarheidsvergoeding. Het is voor ons onduidelijk hoe die twee vergoedingen voor beschikbaarheid zich tot elkaar verhouden. Het lijkt erop dat de piketopslag dubbelt met de beschikbaarheidsberekening.

Aandachtspunten kostprijsmodel | opslag reiskosten

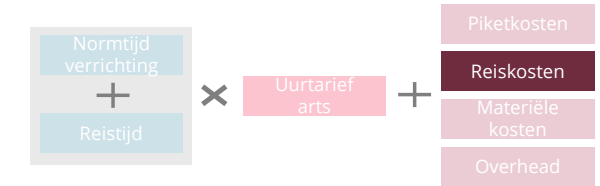
Reisafstanden en -tijden onduidelijk bepaald

In het huidige kostprijsmodel is niet duidelijk op welke wijze de reisafstanden en -tijden zijn bepaald. Het lijkt erop dat hiervoor is gewerkt met ellipsvormige benaderingen van de regio's, maar deze methode bleek niet reproduceerbaar en sluit bovendien onvoldoende aan bij de feitelijke geografische variatie binnen regio's. Regio's hebben geen ellipsvorm, reisbewegingen verlopen niet in rechte lijnen en artsen reizen in de praktijk niet altijd van een centrumlocatie naar de rand. Omdat niet inzichtelijk is welke berekeningswijze precies is gebruikt, is dit onderdeel van het model weinig transparant en moeilijk te valideren.

Kilometerkosten onduidelijk bepaald

Het is niet duidelijk op basis waarvan de kilometerkosten worden bepaald. Deze staan niet vermeld in de CAO SGO die wordt gebruikt in het model.

Per type verrichting

Aandachtspunten kostprijsmodel | opslag materiële kosten

Onzekerheden rondom materiaalkosten

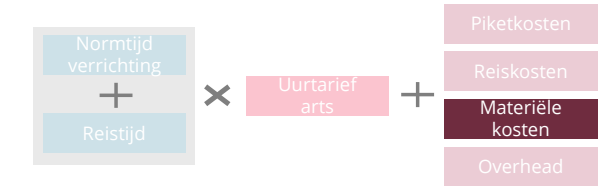
De huidige berekening van de materiaalkosten is gebaseerd op gegevens van één GGD en vervolgens lineair opgeschaald naar 25 locaties, terwijl in de rest van het kostprijsmodel wordt uitgegaan van uitvoering door tien partijen. Hierdoor ontstaat een inconsistentie in de schaal waarop kosten worden bepaald. Bovendien worden deze opgeschaalde kosten uniform toegepast op alle regio's, terwijl het aantal uitvoerende partijen per politie-eenheid juist uiteenloopt.

Uit gesprekken met uitvoerders kwam daarnaast naar voren dat de gehanteerde materiaalkosten mogelijk zowel onderschat als overschat zijn: bepaalde posten lijken te ontbreken of te laag ingeschat, terwijl andere kosten juist worden doorbelast aan politie-eenheden in plaats van door de GGD zelf gedragen. Door deze combinatie van aannames en variatie in praktijkvoering is er aanzienlijke onzekerheid over de realistische hoogte van de materiaalkosten.

Inhuur schaalt niet

De opslag op basis van inhuur is bepaald op basis van het toenmalige aantal FTE artsen. Daar is 20% van genomen waar 25% hogere loonkosten voor gerekend worden. De opslag schaalt niet mee met het aantal verrichtingen, terwijl inhuur dat in de realiteit wel doet (meer verrichtingen betekent meer verrichtingen door ingehuurde artsen). Daarnaast is de vraag of 20% inhuur en 25% hogere kosten nog realistisch zijn.

Per type verrichting

Aandachtspunten kostprijsmodel | opslag overhead

Percentage berekend aan de hand van basisloon en toegepast op gewogen uurtarief

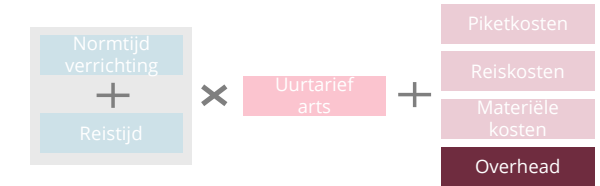
In het huidige kostprijsmodel wordt de overheadopslag bepaald door de totale kosten voor PIOFACH* en overgehevelde functies te delen door het basisloon van een arts, exclusief onregelmatigheidstoelagen. Dit resulteert in een overheadpercentage dat is gebaseerd op een relatief laag kostenniveau. Vervolgens wordt dit percentage echter toegepast op de loonkosten per verrichting, die wél zijn afgeleid van het gewogen uurtarief inclusief toeslagen voor nacht-, avond- en weekenddiensten.

Deze werkwijze leidt tot een overschatting van de overheadkosten, omdat het opslagpercentage wordt berekend over een kleiner bedrag maar toegepast op een groter bedrag. Hierdoor raken de overheadkosten uit verhouding met de daadwerkelijke loonkosten en ontstaat er een vertekening in de kostprijs per verrichting.

Wellicht (kleine) dubbeltelling

In de PIOFACH-kosten is een bedrag opgenomen voor reiskosten. Echter, reiskosten worden al op een andere plek in het model meegenomen. Dit is wel maar een klein bedrag en heeft weinig invloed op het totaal.

Per type verrichting

Aandachtspunten kostprijsmodel | algemeen

Opslagen gebaseerd op verrichtingen incl. gemeentelijke lijkschouw

Verschillende elementen in het model zijn bepaald door een totaalbedrag te delen door 83.782: het aantal uren besteed aan verrichtingen en reistijd met het toenmalige aantal verrichtingen. Na narekening concluderen wij dat dat aantal is gebaseerd op het aantal verrichtingen inclusief gemeentelijke lijkschouw en inclusief MAZ. Weer andere elementen van de opslagen worden bepaald op de toenmalige bezetting van FG-artsen, die ook gebaseerd was op het uitvoeren van FMO, lijkschouw en de MAZ. Als de kostprijs alleen voor politie gefinancierde FG-activiteiten wordt gebruikt, zijn de opslagen dus berekend over te veel verrichtingen. Hiermee zijn de opslagen een onderschatting en dus te laag.

Geen rol voor verpleegkundigen

In het kostprijsmodel wordt aangenomen dat alle verrichtingen worden uitgevoerd door artsen. Echter, in de praktijk worden sommige verrichtingen (zoals bloedproeven) soms uitgevoerd door (goedkopere) verpleegkundigen.

Uitgangspunten verouderd

Er is een aantal aannames gedaan dat wellicht is verouderd door de ontwikkeling van het vakgebied in de afgelopen vijf jaar. Dit gaat, onder andere, om de inschaling van artsen, de normtijden van verrichtingen en de aannames rondom inhuur.

Per type verrichting

Bijlage 2. Analyse aantal verrichtingen

In deze bijlage laten we een analyse zien van de aantallen verrichtingen. We beginnen met een kort overzicht van alle FG-verrichtingen. Daarna zoomen we in op de FG-activiteiten gefinancierd door de politie, omdat dit de focus is van het onderzoek. We gebruiken de data zoals gerapporteerd door de GGD'en en de FARR in de uitvraag die is uitgezet voor dit onderzoek.

N.B.: hierin ontbreken de FG-verrichtingen van medTzorg en Arts en Zorg nog.

i) Totaal aantal FG-verrichtingen

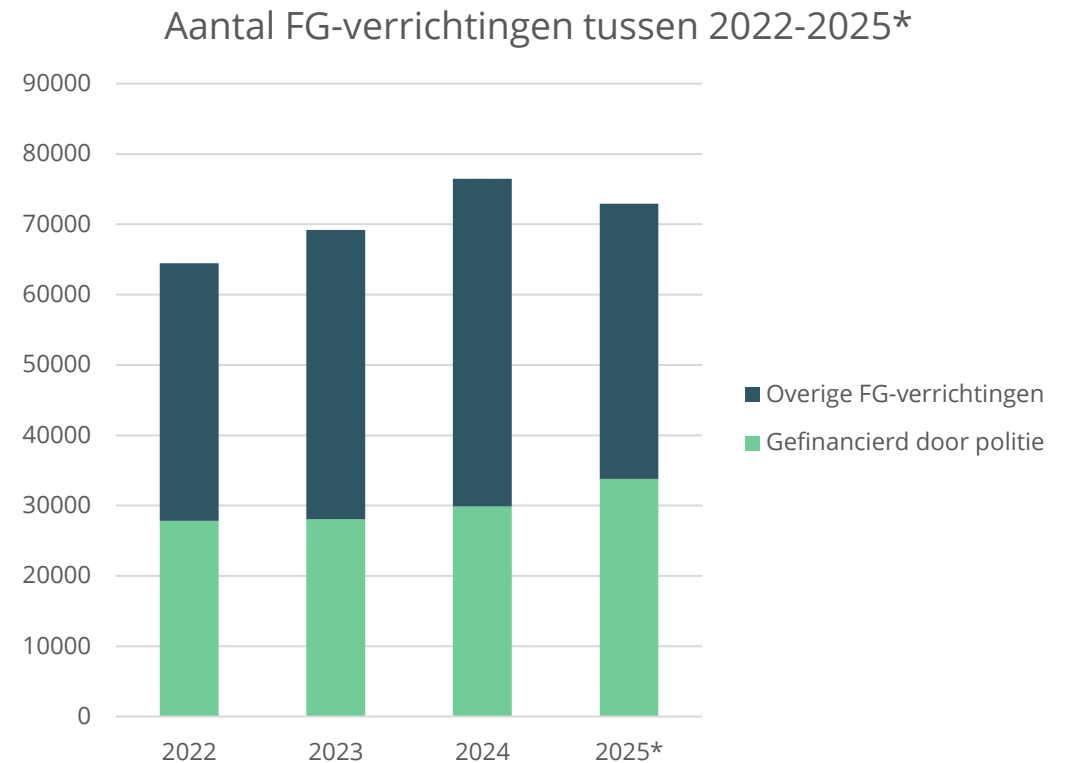
ii) Inzoomen op de type verrichtingen

iii) Rolverdeling tussen verschillende functies

Totaal aantal FG-verrichtingen | FG-activiteiten in opdracht van politie is minder dan de helft van het totaal aantal FG-verrichtingen

- In de grafiek hiernaast is het totale aantal FG-verrichtingen (excl. MAZ) over de jaren heen weergegeven, uitgesplitst in FG-verrichtingen die gefinancierd worden door de politie en overige FG-verrichtingen.
- Het totale aantal FG-verrichtingen is tussen 2022 en 2024 met **18,6% toegenomen**. Ook in 2025 zien we een stijgende lijn: eind augustus '25 was al het niveau van 2023 bereikt.
- Het totale aantal verrichtingen **verschilt sterk per regio**. 16% van het totaal aantal FG-verrichtingen is uitgevoerd in Oost-Nederland, dat is twee keer zoveel verrichtingen als Zeeland-West-Brabant (8%).
- Het aandeel verrichtingen dat wordt **gefinancierd door de politie** is relatief beperkt. Dit bedroeg **39% tot 46%** van de totale FG-verrichtingen (excl. MAZ).

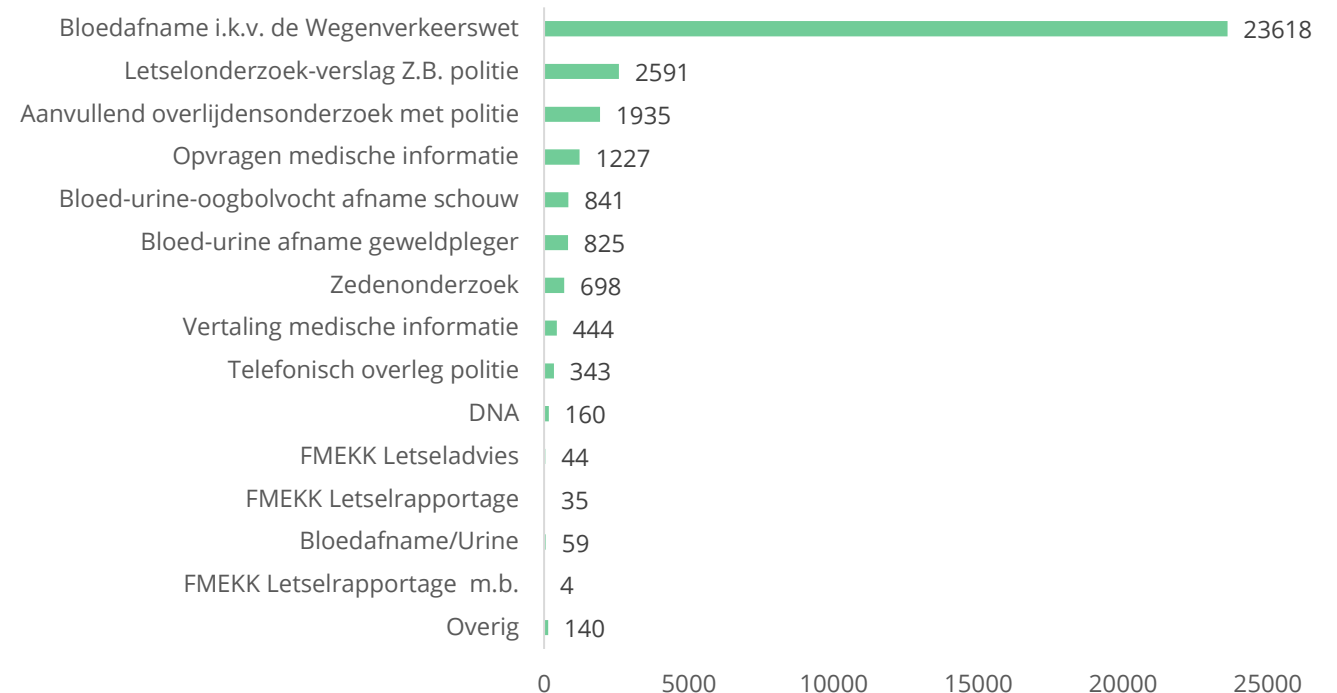

Type verrichtingen | Verreweg het grootste aantal FG-verrichtingen gefinancierd door de politie betreft bloedafnames

- Op deze en de volgende pagina zoomen we in op de FG-verrichtingen in opdracht van de politie, met oog op deel 2 en 3 van dit onderzoek. De grafiek hiernaast toont het landelijk aantal FG-verrichtingen dat enkel door de politie wordt gefinancierd.
- Hier wordt zichtbaar dat **bloedafname** in het kader van de WvW de meest voorkomende verrichting is.
- Daarna zijn letselonderzoeken/-verslagen, aanvullend overlijdensonderzoek met de politie en bloed- en urineafnames veel voorkomende verrichtingen in opdracht van de politie.
- Wat verder opvalt is dat de politie een aantal verrichtingen financiert die plaatsvinden tijdens/na de gemeentelijke lijkschouw, te weten aanvullend overlijdensonderzoek met de politie en bloed-, urine- en oogbolvochtafname bij een schouw.

Aantal FG-verrichtingen gefinancierd door de politie (2025*)

* De gegevens uit 2025 lopen tot en met augustus. Deze gegevens zijn gebaseerd op de uitvragen onder de GGD'en en FARR. Hierbij missen nog de gegevens van medTzorg en Arts en Zorg. Dit is exclusief de verrichtingen van het LOEF en het NFI. Waar van toepassing zijn de verrichtingen inclusief en exclusief reistijd bij elkaar opgeteld.

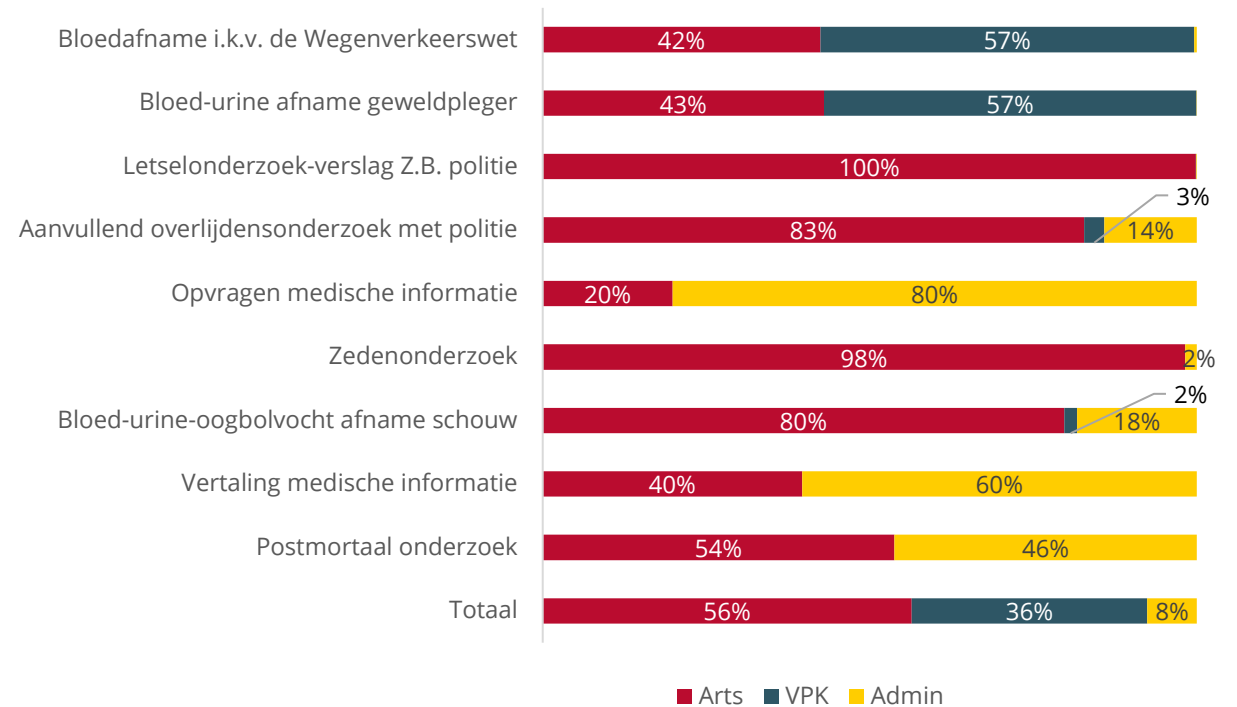

Rolverdeling | De rolverdeling tussen artsen, verpleegkundigen en administratie verschilt sterk per politieverrichting

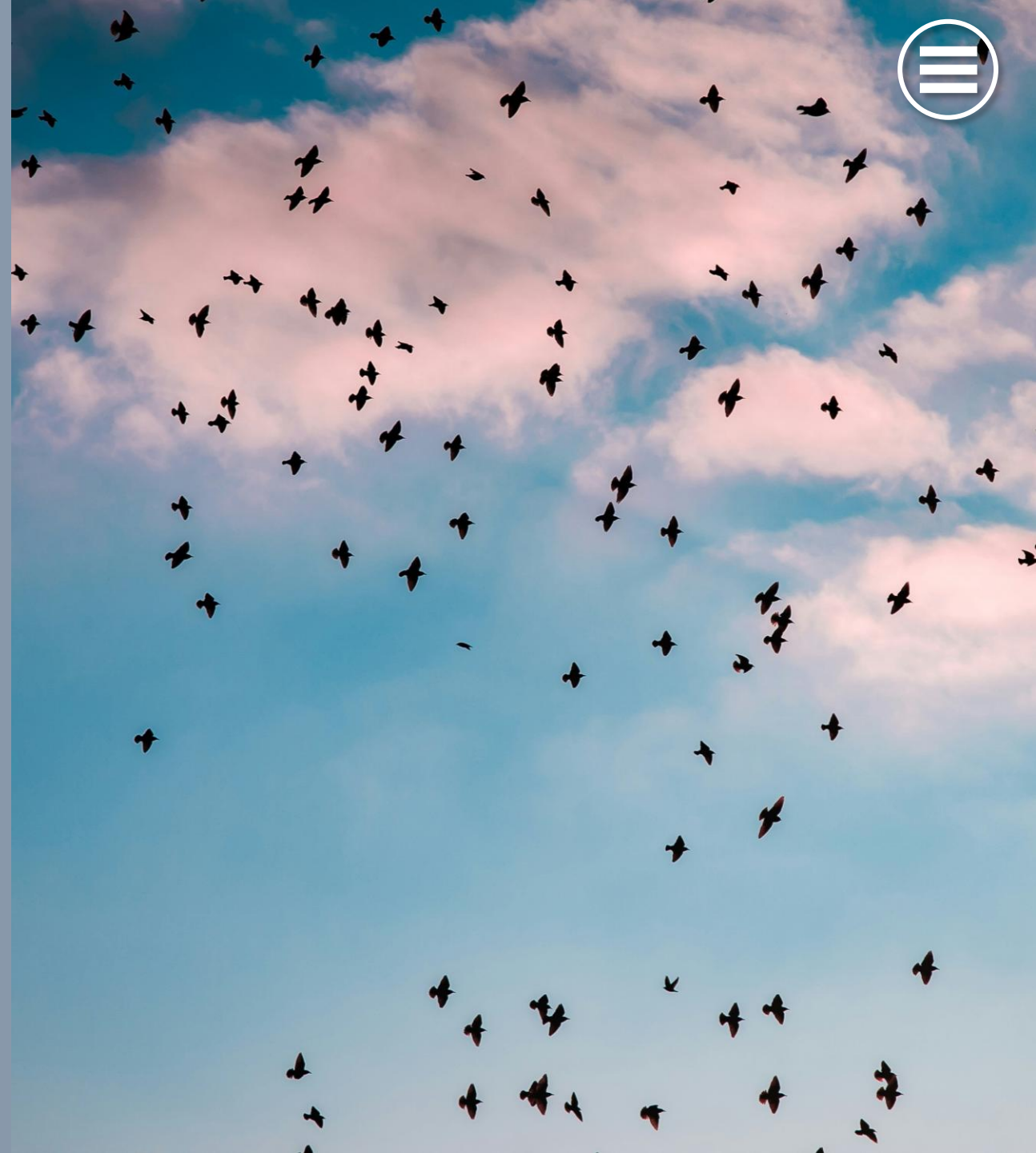
- De grafiek hiernaast laat per meest voorkomende FG-verrichting gefinancierd door de politie zien wie deze verrichting heeft uitgevoerd: een arts, een verpleegkundige of een administratief medewerker.*
- Hierbij valt op dat er verrichtingen zijn die vrijwel **uitsluitend door artsen** worden uitgevoerd, zoals letselonderzoek/-verslag, aanvullend overlijdensonderzoek met politie, zedenonderzoek en bloed-urine-oogbolvocht afname bij een schouw.
- Voor bloedproeven geldt dat **verpleegkundigen** gemiddeld een grotere rol hebben: bloedproeven i.h.k.v. de WvW en bloed- en urineafname bij geweldplegers worden gemiddeld voor **57%** door verpleegkundigen uitgevoerd.
- Administratie** heeft een rol in de administratie bij het opvragen en vertalen van medische informatie; een groot deel van deze verrichtingen zelf wordt uitgevoerd door forensisch artsen.*
- In totaal geldt dat **56%** van het aantal totaal aantal FG-verrichtingen gefinancierd door de politie wordt door **artsen** uitgevoerd. **36%** wordt door **verpleegkundigen** uitgevoerd; **8%** door **administratie**.*

Rolverdeling bij de meest voorkomende verrichtingen

Bijlage 3. Achtergrondinformatie

In deze bijlage is een aantal slides opgenomen die achtergrondinformatie geven over de gehanteerde aannames en gesprekspartners.

Overzicht geldstromen | Toelichting partijen (1/2)

Wie heeft welke rol?

In het stelsel van forensische geneeskunde zijn veel verschillende partijen betrokken. Hieronder zetten we de voornaamste partijen onder elkaar en lichten we toe welke rol zij hebben in dit stelsel.

- **Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV):** stelselverantwoordelijk voor de beschikbaarheid en kwaliteit van FG-activiteiten in de strafrechtketen. Verstrekt algemene middelen aan de politie en het OM, waarvan onder andere de FG-activiteiten worden bekostigd. Verstrekt subsidies aan GGD GHOR Nederland voor systeemkosten, continuïteit en kwaliteitsborging, financiert LOEF en het NFI direct.
- **Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS):** medeverantwoordelijk voor het stelsel van publieke gezondheid en borging van forensische kennis. Financiert FMEKK en NODOK via GGD GHOR Nederland, en subsidieert SBOH.
- **Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK):** medeverantwoordelijk voor het stelsel vanuit haar stelselverantwoordelijkheid voor de gemeenten en stelselverantwoordelijk voor de gemeentelijke lijkschouw.
- **Politie:** primaire aanvrager en financier voor FMO, aanvullend overlijdensonderzoek en afname lichaamsmateriaal bij lijkschouw.
- **Openbaar Ministerie (OM):** aanvrager en financier voor letselinterpretaties in het kader van de Wet deskundige in strafzaken.
- **Gemeenten:** formeel aanvrager en financier van gemeentelijke lijkschouw. De burgemeester stelt officieel de gemeentelijk lijkschouwers aan.
- **Veilig Thuis:** in sommige gevallen van FMEKK fungeert Veilig Thuis aanvrager van de forensisch artsen. VWS is dan financier.
- **GGD'en:** publieke uitvoerders van FMO en lijkschouw en soms ook deskundigenonderzoek. Hebben forensisch artsen in dienst of huren zelfstandigen in. GGD'en zijn ook opleidingsinstellingen voor praktijkopleiding forensisch arts.

Overzicht geldstromen | Toelichting partijen (2/2)

- **FARR:** private uitvoerder van FMO, lijkschouw en soms ook deskundigenonderzoek in Rotterdam en in delen van Den Haag. Verzorgt ook praktijkopleidingen.
- **Landelijke Onderzoeks- en Expertisebureau FME (LOEF):** private uitvoerder van zedenonderzoek minderjarigen (t/m 15 jaar), deskundigenonderzoek in opdracht van het OM en FMEKK-verrichtingen in opdracht van de politie of Veilig Thuis. Biedt ook praktijkopleidingen aan derdejaars aios.
- **Nederlands Forensisch Instituut (NFI):** uitvoerder van specialistisch deskundigenonderzoek, vaak in opdracht van het OM. Verzorgt ook opleidingen.
- **GGD GHOR Nederland:** brancheorganisatie voor GGD'en, verdeelt middelen vanuit JenV over GGD'en en FARR, behartigt belangen van uitvoerende partijen. Heeft coördinerende rol op bepaalde thema's.
- **Forensisch Medisch Genootschap (FMG):** stelt kwaliteitsrichtlijnen op voor forensische geneeskunde in samenwerking met beleid, aanvragers en wetenschap.
- **Stichting Beroepsopleiding Huisartsen (SBOH):** landelijke werkgever van artsen in opleiding tot specialist (aios) forensische geneeskunde.
- **Netherlands School of Public and Occupational Health (NSPOH):** opleidingsinstituut voor opleiding tot forensisch arts, waar ook de instellingsopleiders werkzaam zijn.

Ter achtergrond: de gehanteerde normtijden

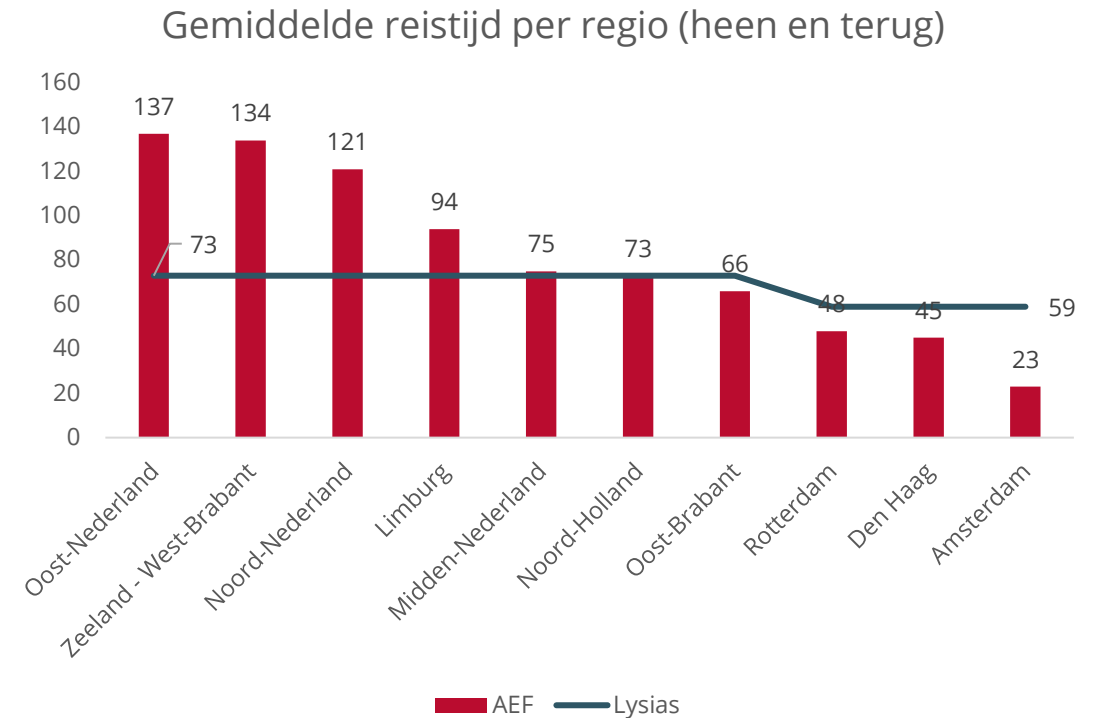
In dit onderzoek hebben we de huidige normtijden gehanteerd, zoals gehanteerd in de nieuwe tarieven vanaf 1 juli.

De reistijd varieert per regio, zie de volgende pagina.

Verrichting	Normtijden in minuten
FMO - Bemonstering infectieziekten	30
FMO - Bemonstering infectieziekten incl reistijd	30 + reistijd
FMO - Bloedafname i.k.v. de Wegenverkeerswet	32
FMO - Bloedafname i.k.v. de Wegenverkeerswet incl reistijd	32 + reistijd
FMO - Bloedafname/Urine	30
FMO - Bloedafname/Urine incl reistijd	30 + reistijd
FMO - Bloed-urine afname geweldpleger	31
FMO - Bloed-urine afname geweldpleger incl reistijd	31 + reistijd
FMO - DNA	30
FMO - DNA incl reistijd	30 + reistijd
FMO - FMEKK Letseladvies	28
FMO - FMEKK Letselrapportage	299
FMO - Letselonderzoek-verslag Z.B. politie	64
FMO - Letselonderzoek-verslag Z.B. politie incl reistijd	64 + reistijd
FMO - Opvragen medische informatie	30
FMO - Telefonisch overleg politie	18
FMO - Vertaling medische informatie	90
FMO - Zedenonderzoek	103
FMO - Zedenonderzoek incl reistijd	103 + reistijd
Lijkschouw - Aanvullend overlijdensonderzoek met politie	48
Lijkschouw - Bloed-urine-oogbolvocht afname schouw	31
Lijkschouw - Postmortaal onderzoek	60
Overig	30

Ter achtergrond: herijkte reistijdberekening

- In de berekening van de objectieve kosten hanteren we een nieuwe reistijdberekening, die meer rekening houdt met de verschillen tussen regio's.
- De nieuwe berekening is gebaseerd op de reistijden* tussen alle postcodes in de betreffende regio. Hierbij is rekening gehouden met het aantal inwoners per postcodegebied: ritten naar of tussen bevolkingsrijke gebieden tellen zwaarder mee dan ritten naar dunbevolkte gebieden.
- Op deze manier ontstaat een gewogen gemiddelde reistijd in de betreffende regio die een realistischer beeld geeft van de verwachte gemiddelde reistijden die forensisch artsen in de praktijk besteden, ervan uitgaande dat er geen vaste standplaats is van waaruit de forensisch arts vertrekt.
- De uitkomsten verschillen sterk van de uitkomsten bij de Lysiastarieven, waar uit is gegaan van een onderscheid stedelijk/niet-stedelijk. Dit wordt zichtbaar in de grafiek hiernaast.

Ter achtergrond: de uitsplitsing in overhead

2025 (nieuw)	per fte
Huisvesting	€ 7.700
Kantoorautomatisering	€ 6.000
Overige overhead	
Personeelsadministratie	€ 700
Reiskosten	€ 1.200
Opleiding	€ 1.500
Facilitair	€ 5.100
HR-advies en bedrijfszorg	€ 700
Documentaire informatievoorziening	€ 2.200
Thuiswerkvergoeding	€ 200
IMOC (3,5%) ⁷	€ 700
Totaal	€ 26.000

Rolverdeling artsen en verpleegkundigen

- De tabel hiernaast geeft weer hoe de inzet van artsen en verpleegkundigen wordt verdeeld in de illustratie op p. 54.
- Deze roloverdeling is deels gebaseerd op de huidige verdeling zoals weergegeven op pagina 113. Hierbij zijn een aantal (normatieve) keuzes gemaakt. Zo is in de nieuwe verdeling de categorie administratie niet afzonderlijk opgenomen. De verrichtingen die onder administratie vallen, worden in de praktijk grotendeels uitgevoerd door artsen, maar geregistreerd onder administratie. In deze nieuwe verdeling zijn deze verrichtingen daarom toegerekend aan artsen (en houden we dus in de berekening rekening met het artsentarief).
- AEF adviseert om deze roloverdeling in het vervolgtraject nadrukkelijk normatief verder uit te werken. Een normatieve benadering is wenselijker dan een zuiver beschrijvende weergave van de huidige praktijk, omdat de bestaande verdeling mede het resultaat is van historisch gegroeide werkwijzen en grote verschillen kent tussen regio's. Door normatief te definiëren welke taken idealiter door welke beroepsgroepen worden uitgevoerd, ontstaat een uniform en toekomstgericht beeld.

Verrichting	Arts	Verpleegkundige
FMO - Bemonstering infectieziekten	64%	36%
FMO - Bemonstering infectieziekten incl reistijd	50%	50%
FMO - Bloedafname i.k.v. de Wegenverkeerswet	37%	63%
FMO - Bloedafname i.k.v. de Wegenverkeerswet incl reistijd	47%	52%
FMO - Bloedafname/Urine	44%	56%
FMO - Bloedafname/Urine incl reistijd	75%	25%
FMO - Bloed-urine afname geweldpleger	39%	61%
FMO - Bloed-urine afname geweldpleger incl reistijd	47%	53%
FMO - DNA	100%	0%
FMO - DNA incl reistijd	100%	0%
FMO - FMEKK Letseladvies	45%	55%
FMO - FMEKK Letselrapportage	100%	0%
FMO - Letselonderzoek-verslag Z.B. politie	100%	0%
FMO - Letselonderzoek-verslag Z.B. politie incl reistijd	100%	0%
FMO - Opvragen medische informatie	100%	0%
FMO - Telefonisch overleg politie	100%	0%
FMO - Vertaling medische informatie	100%	0%
FMO - Zedenonderzoek	100%	0%
FMO - Zedenonderzoek incl reistijd	100%	0%
Lijkschouw - Aanvullend overlijdensonderzoek met politie	100%	0%
Lijkschouw - Bloed-urine-oogbolvocht afname schouw	100%	0%
Lijkschouw - Postmortaal onderzoek	100%	0%
Overig	100%	0%

Gesprekspartners

AEF heeft in dit onderzoek gesproken met de volgende organisaties:

- FARR
- GGD-en en GGD GHOR
- LOEF
- MedTZorg
- FMG
- Kmar
- Nationale Politie
- NFI
- NSPOH
- OM
- SBOH
- Ministerie van BZK
- Ministerie van J&V
- Ministerie van VWS

Meer weten?

Andersson Elffers Felix
Contact: Maxime Dekkers
info@aef.nl

